

EDUFOR FUTURE

- EDUCAȚIE ȘI FORMARE PENTRU VIITOR -

NR. 3/FEBRUARIE 2016

*Revistă pentru promovarea
exemplilor de bună practică
în domeniul educației și
formării din România*

Editor: Asociația EduFor Craiova

Pagina Revistei:

www.edufor.ro/revista.php

ASOCIAȚIA **EDUFOR** CRAIOVA

Revista **“EduFor Future – Educație și Formare pentru viitor”**

își propune să promoveze exemple de bună practică din domeniul educației și formării din România.

Descriere prin cuvinte cheie:

educație, formare, tineret, sport, proiecte, programe, activități educative, experiențe educaționale

EduFor Future - Educație și formare pentru viitor

Cod de identificare ISSN și ISSN-L/înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:

EduFor Future (Online) = ISSN 2359 – 7259

ISSN–L 2359 – 7259

Editor: Asociația EduFor Craiova

www.edufor.ro

www.facebook.com/AsociatiaEduFor

Redacția:

Str. Magnolia, Nr. 34, 205450

Pielești, Dolj, România

Tel : +40351427609

E-mail: contact@edufor.ro

Colectivul de redacție:

Redactor șef : Elena Diana Brătucu – președinte Asociația EduFor Craiova, profesor Școala Gimnazială “Traian” Craiova

Eugenia Magdalena Ciupitu-Turceanu - profesor Școala Gimnazială “Traian” Craiova

Mariana Mirea - profesor Școala Gimnazială “Traian” Craiova

Pagina Revistei:

www.edufor.ro/revista.php

INTRODUCERE

Al treilea număr al **Revistei EDUFOR FUTURE - Educație și formare pentru viitor** este dedicat Mesei rotunde interjudețene *Consilierea, orientarea și educația pentru carieră*, activitate inclusă în Calendarul activităților științifice, metodice și culturale desfășurate la nivel județean/interjudețean/ național/internațional în anul școlar 2015 – 2016 al Casei Corpului Didactic Dolj.

Activitatea a fost organizată de Școala Gimnazială "Traian" Craiova în parteneriat cu Casa Corpului Didactic Dolj și Asociația EduFor Craiova și a fost desfășurată la Școala Gimnazială "Traian" Craiova pe data de 27 ianuarie 2016, în intervalul orar 14.00-16.30 unde au participat un număr de 42 de cadre didactice din județele Dolj, Mehedinți și Gorj.

Activitatea a fost organizată pornind de la rezultatele cercetării realizate în cadrul proiectului de parteneriat Comenius-Regio "**Consilierea și educarea carierei – Să-i ajutăm pe elevi să își aleagă o carieră potrivită!**", nr. ref: 13-PR-04-DJ-RO,TR, proiect cofinanțat de Comisia Europeană prin Programul de Învățare pe tot parcursul vieții, implementat în perioada 2013-2015 de către Casa Corpului Didactic Dolj, Liceul "Traian Vuia" Craiova, Școala Gimnazială "Traian" Craiova, Asociația EduFor Craiova și parteneri din provincia Mersin – Turcia, coordonați de Direcția Educației Naționale a Provinciei Mersin, având ca obiectiv general îmbunătățirea serviciilor de educare și orientare în carieră a elevilor din învățământul preuniversitar din județul Dolj - România și provincia Mersin – Turcia în vederea facilitării tranziției elevilor spre nivelele superioare de educație sau piața muncii.

Obiectivul general al activității l-a reprezentat *dezvoltarea competențelor cadrelor didactice din regiunea Sud-Vest Oltenia pentru consilierea, orientarea și educația pentru carieră a elevilor din învățământul preuniversitar.*

Obiectivele specifice ale activității au constat în:

- Construirea unei perspective de ansamblu privind consilierea, orientarea și educația pentru carieră în mediul educațional românesc;
- Identificarea și dezvoltarea abilităților și atitudinilor pentru orientarea și educația elevilor pentru carieră;
- Dezvoltarea abilităților de a valorifica în mod creativ diferite metode, tehnici și instrumente utilizate în orientarea și educația pentru carieră;
- Prezentarea unor exemple de activități, proiecte, programe ce pot fi utilizate în consilierea, orientarea și educația pentru carieră a elevilor din învățământul preuniversitar.

Grupul-țintă a fost reprezentat de cadre didactice din învățământul preuniversitar din regiunea Sud-Vest Oltenia, profesori consilieri școlari, directori.

Au fost înscriși 52 de participanți cu un număr de 36 de lucrări după cum urmează:

- **Secțiunea I – Consilierea, orientarea, educația pentru carieră în învățământul preuniversitar** – sesiune de referate: 25 lucrări;

- **Secțiunea a II-a – Metode, tehnici și instrumente utilizate în consilierea, orientarea și educația pentru carieră - exemple de bună practică:** 11 lucrări.

Concluzii:

Serviciile de consiliere și orientare profesională aduc multiple beneficii în plan școlar și social, precum: creșterea motivației școlare, reducerea absenteismului și abandonului școlar, creșterea performanțelor școlare, a rezultatelor la examenele naționale, a gradului de adaptare școlară și de integrare socio-profesională și, satisfacției cu viața a cetățenilor, în general .

Serviciile de consiliere și orientare profesională sunt considerate ca fiind foarte importante de către toți participanți.

Contribuția fiecărui cadru didactic în activitatea de orientare a carierei elevilor este considerată valoroasă deoarece cadrele didactice pot descoperi înclinațiile elevilor pentru disciplinele predate și îi pot orienta sau, după caz, reorienta pe elevi în alegerea carierei.

S-a formulat ideea de a nu se mai pune presiune pe dirigintele de la clasă. Pornind de la ideea că există o strânsă legătură între educația pentru carieră și disciplinele școlare, s-a subliniat necesitatea implicării fiecărui profesor. Educația pentru carieră trebuie să fie un efort de echipă între profesorii de la clasă, profesorul diriginte și specialistul în asistență psihopedagogică, astfel încât finalitatea acestui efort să se concretizeze într-o imagine realistă a profilului vocațional al fiecărui elev.

Activități de consiliere a părinților privind orientarea și/sau reorientarea carierei elevilor încă de când aceștia sunt în școala primară sunt benefice și importante.

Este important ca elevii să fie implicați în activități de consiliere și orientare derulate în afara școlii, astfel încât să ia contact cu societatea.

Este nevoie de consilierea și formarea cadrelor didactice astfel încât să poată furniza servicii de calitate.

Este nevoie de mai mulți profesori consilieri în școală.

Este important să fie valorificată existența CJRAE și să fie promovate serviciile pe care le furnizează acesta în rândul profesorilor, elevilor, dar și părinților.

În continuare sunt prezentate lucrările cadrelor didactice înscrise la activitate.

CUPRINS

1. EDUCATION AND CAREER GUIDANCE – LET’S HELP THE STUDENTS CHOOSE A RIGHT CAREER!	6
2. STUDIU DE CERCETARE PRIVIND SERVICIILE DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ A ELEVILOR DIN JUDEȚUL DOLJ	8
3. CONSILIEREA ÎN CARIERĂ, PRIMUL PAS SPRE MESERIA IDEALĂ	11
4. CONSILIERE ȘCOLARĂ LA NIVEL PREPRIMAR.....	14
5. PLEDORIE PENTRU O ALEGERE CONȘTIENTĂ A CARIEREI	18
6. EDUCAȚIE PENTRU CARIERĂ	20
7. CONSILIEREA ȘI ORIENTAREA ÎN CARIERĂ	21
8. PERSONALITATE ȘI PROFESIE	23
9. CONSILIEREA - ACTIVITATE DE FORMARE A ELEVULUI.....	25
10. DE LA ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ LA ORIENTAREA ȘI DEZVOLTAREA ÎN CARIERĂ	28
11. ORIENTAREA PENTRU CARIERĂ A ELEVILOR DE LICEU	31
12. CONSILIEREA ÎN CARIERĂ – ACTIVITATE DE FORMARE A ELEVULUI.....	34
13. ROLUL DIRIGINTELUI ÎN ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ A ELEVILOR	36
14. MODALITĂȚI DE MOTIVARE A GRUPURILOR CARE AU NEVOI PARENTALE ÎN ORIENTAREA ȘI / SAU REORIENTAREA CARIEREI ELEVILOR.....	39
15. CONSILIEREA ELEVILOR ÎN CARIERĂ – CHEIA SUCCESULUI ÎN EVOLUȚIA SOCIETĂȚII.....	42
16. ROLUL PROFESORULUI ÎN ORIENTAREA ȘI CONSILIEREA ELEVILOR PRIVIND CARIERA LOR	45
17. CONSILIEREA ȘI ÎNDRUMAREA ELEVULUI ÎN VEDEREA ALEGERII UNEI CARIERE	47
18. CONSILIEREA ȘI ORIENTAREA PROFESIONALĂ ÎN ROMÂNIA	49
19. COMPETENȚE ȘI CALITĂȚI ALE PROFESORULUI MODERN	54
20. CONSILIEREA ELEVULUI PRIVIND CARIERA LUI VIITOARE	60
21. CONSILIEREA, ORIENTAREA ȘI EDUCAȚIA PENTRU CARIERĂ.....	63
22. CONSILIEREA, ORIENTAREA, EDUCAȚIA PENTRU CARIERĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR	65
23. STUDIU PRIVIND PERCEPȚIILE CADRELOR DIDACTICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR DESPRE STATUTUL, ROLURILE ȘI ATRIBUȚIILE MENTORILOR ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL ACTUAL.....	67
24. ORIENTARE PENTRU CARIERĂ.....	69
25. IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE A CARIEREI ELEVILOR ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL TEHNIC.....	71
26. METODA ARBORELUI DE DECIZIE ÎN ORIENTAREA ȘI EDUCAȚIA PENTRU CARIERĂ	74
27. PORTOFOLIUL EUROPASS – O MODALITATE EFICIENTĂ DE PREZENTARE A COMPETENȚELOR ȘI CALIFICĂRILOR PERSONALE	78
28. CONSILIEREA ÎN CARIERĂ A ELEVILOR LA DISCIPLINA GEOGRAFIE	79
29. TEMA ”MESERIILE” ÎN ORA DE DEZVOLTARE PERSONALĂ.....	85
30. SCRISOAREA DE INTENȚIE	87
31. ACTIVITĂȚI PRACTICE ORGANIZATE PENTRU ORIENTAREA ÎN CARIERĂ A ELEVILOR DE LA LICEUL „MATEI BASARAB” - ERASMUS+ ”OPEN DOORS FOR NON FORMAL”.....	89
32. PROCESUL MESERIILOR – SCENETĂ.....	91
33. REFLECȚIILE UNUI TÂNĂR LA ABSOLVIREA LICEULUI.....	94
34. PROIECT EDUCAȚIONAL „PALETA MESERIILOR”	97
35. TEHNICI DE CONSILIERE.....	98
36. UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMATICE ȘI DE COMUNICARE ÎN CONSILIEREA CARIEREI.....	100
37. DEZVOLTARE PERSONALĂ – ACTIVITATE OPȚIONALĂ.....	103

EDUCATION AND CAREER GUIDANCE – LET’S HELP THE STUDENTS CHOOSE A RIGHT CAREER!

Maria Dașu - profesor
Beatrice-Silvia Bălașa-Sorescu - profesor
Școala Gimnazială "Traian" Craiova

Proiectul de parteneriat Comenius Regio *Education and Career Guidance - Let's help the students choose a right career! (Consilierea și educarea carierei – Să-i ajutăm pe elevi să își aleagă o carieră potrivită!)*, nr. de referință 13-PR-04-DJ-RO,TR, cofinanțat de Comisia Europeană prin Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții (Lifelong Learning Programme) este derulat în perioada 1.08.2013 -31.07.2015 în județul Dolj – România și provincia Mersin – Turcia de către Casa Corpului Didactic Dolj - coordonator de parteneriat și Direcția Educației Naționale a Provinciei Mersin – coordonator regional, alături de partenerii lor naționali: Liceul "Traian Vuia" Craiova, Școala Gimnazială "Traian" Craiova, Asociația EduFor Craiova, respectiv Liceul Vocațional de Fete Mezitli, Liceul de Științe "Yahya Akel", Agenția pentru Ocuparea Forțelor de Muncă a Provinciei Mersin, Biroul Educație din Regiunea Bozyazi. Proiectul își propune îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare în carieră în școlile din cele două regiuni partenere, în vederea facilitării tranziției elevilor de la școală la viața activă. Principala categorie de grup țintă a proiectului sunt profesorii, dar, în derularea activităților proiectului, sunt implicați și directori, părinți, elevi, reprezentanți ai comunității locale.

Principalele activități ale proiectului: realizarea studiului de cercetare, activitatea de job shadowing, elaborarea unui ghid de consiliere și orientare a elevilor în carieră, dezvoltarea și derularea unui program de formare continuă pentru cadrele didactice, promovarea proiectului și diseminarea rezultatelor.

În perioada octombrie 2013 – martie 2015, a fost desfășurat studiul de cercetare prin care s-a identificat importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în carieră a elevilor, desfășurate în mediul educațional din cele două regiuni partenere, s-au identificat nevoile factorilor implicați direct și indirect în activitatea de orientare în carieră: elevi, profesori/consilieri; părinți; reprezentanți ai comunității locale (instituții publice, mediul privat, societatea civilă); reprezentanți ai conducerii instituțiilor de învățământ. Raportul de cercetare poate fi consultat pe site-ul proiectului: www.studentscareer.ro/ro/overview/results.

În lunile martie – aprilie 2014, s-a derulat activitatea de job shadowing, la care au participat profesori din instituțiile partenere, prin intermediul căreia s-a realizat analiza comparativă a celor două sisteme de învățământ din perspectiva consilierii și orientării elevilor în carieră, schimbul de idei, de experiență, de bune practici în acest domeniu. Un film de prezentare a acestei activități în România este disponibil aici: <http://youtu.be/TzILV8omwFw>.

Rezultatele studiului de cercetare, precum și rezultatele activității de job shadowing (analize, exemple de bună practică: proiecte de lecție, proiecte extrașcolare etc.), au stat la baza *Ghidului pentru consilierea și orientarea în carieră a elevilor*, realizat în perioada martie – noiembrie 2014. Acesta constituie un instrument util în activitatea de consiliere și orientare a elevilor în carieră pentru ca acesta să fie reactualizată de fiecare cadru didactic, nu doar de către diriginți sau consilieri școlari. Varianta în limba română a ghidului este disponibilă aici: www.studentscareer.ro/ro/overview/results.

Utilizând rezultatele cercetării, ale activității de job shadowing și ghidul elaborat, în perioada septembrie 2014 – februarie 2015, a fost dezvoltat și derulat programul de formare pentru 25 de cadre didactice de diferite specialități din fiecare regiune parteneră, prin care s-a urmărit dezvoltarea competențelor acestora pentru consilierea și orientarea elevilor în carieră. În România, cursul s-a derulat în sesiuni față în față și online, folosind platforma de învățare dezvoltată în cadrul proiectului, disponibilă aici: www.studentscareer.ro/moodle/. Participanții la curs au avut șansa să descopere diferite metode de abordare a propriilor discipline predate din perspectiva consilierii și

orientării în carieră, să descopere metode, tehnici și instrumente pentru această activitate pe care să le utilizeze la clasă. Programul de formare a urmărit stimularea interesului cadrelor didactice pentru desfășurarea acestei activități în școală, astfel încât să devină responsabilitatea fiecărui profesor.

În cadrul activității de promovare a proiectului și diseminare a rezultatelor, a fost realizat website-ul proiectului: www.studentscareer.ro, cu secțiuni dedicate atât profesorilor, cât și elevilor, care își propune a fi o resursă pentru creșterea accesului la informație în vederea unei bune orientări în carieră a elevilor. Rezultatele proiectului au fost diseminate prin intermediul paginii de Facebook: www.facebook.com/studentscareer, la evenimente educaționale, prin publicarea newsletter-ului semestrial, dar și prin organizarea a câte trei conferințe în fiecare regiune parteneră.

Proiectul a urmărit îmbunătățirea serviciilor de orientare în carieră pentru elevii din județul Dolj - România și Mersin - Turcia, pentru a îmbunătăți abilități profesorilor pentru orientarea elevilor în carieră, astfel încât să ajute elevii să își aleagă un traseu profesional potrivit: studii superioare/profesie, să le faciliteze tranziția de la școală la viața activă, să le vină în ajutor la începutul carierei profesionale. De asemenea, proiectul a propus să reducă distanța dintre școală și piața muncii, deschizând școala către comunitate și identificând oportunitățile de dezvoltare a carierei elevilor, pentru a-i pregăti pentru viitoarele "tranziții" în carieră.

Acest proiect a fost o ocazie de a împărtăși experiențe și bune practici în management educațional, pentru dezvoltarea profesională a profesorilor implicați, pentru dezvoltarea unor resurse pentru orientarea în carieră a elevilor care pot fi utilizate de către profesori, elevi, părinți pentru a-i ajuta să se integreze pe piața muncii.

Organizațiile partenere în proiect au avut ocazia să își facă cunoscuta activitatea lor la nivel regional și european. A fost o modalitate de a stabili o legătură între instituțiile de învățământ și companii, instituțiile publice și societatea civilă.

Cooperarea europeană, mobilitatea, schimbul de experiență și bunele practici între cele două sisteme de învățământ au reprezentat principalele beneficii.

Proiectul a oferit o oportunitate pentru:

- Identificarea nevoilor comune în consilierea și orientarea în carieră a elevilor din ambele regiuni partener;
- Compararea sistemelor educaționale din cele două regiuni partener, schimbul de idei, experiență, bune practici care vor ajuta la construirea unui cadru comun în orientarea și educația elevilor pentru carieră;
- Accesul la informații noi, metode, instrumente inovative și utile în orientarea și educația pentru carieră;
- Dezvoltarea abilităților profesorilor pentru orientarea și educația pentru carieră prin participarea la programul de formare, dezvoltate în context european;

Proiectul a oferit, de asemenea, oportunități reale pentru toate persoanele implicate direct în implementarea proiectului (profesori, directori, reprezentanți ai partenerilor) pentru a-și dezvolta anumite competențe-cheie precum: comunica în limba engleză, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă, abilități de învățare.

La nivelul instituțiilor participante, proiectul a încurajat cooperarea europeană în domeniul educației, mobilitatea, schimbul de experiență, bune practici, resurse, instrumente în domeniul orientării și educației elevilor pentru carieră. De asemenea a încurajat inovația în practicile pedagogice și dezvoltarea unor materiale educaționale utilizând TIC; a încurajat consultarea și implicarea activă a actorilor implicați în educație/în viața școlară (elevi, profesori, părinți, comunitatea locală / regională); a încercat să realizeze o legătură între școală și comunitatea locală / regională (administrație publică, de afaceri);

Cele mai multe dintre rezultatele proiectului pot fi utilizate de către cadrele didactice și de către elevi a organiza activități pentru orientarea și educația elevilor pentru carieră. Acestea sunt disponibile pe website-ul proiectului: www.studentscareer.ro în România, engleză și versiunea

turcă, astfel încât să poată fi utilizate în România, Turcia sau orice altă țară. Site-ul va fi disponibil după terminarea proiectului, nelimitat. Acesta va fi administrat de către Asociația Craiova EduFor, partener în cadrul proiectului.

Vă invităm să consultați website-ul proiectului: www.studentscareer.ro

STUDIU DE CERCETARE PRIVIND SERVICIILE DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ A ELEVILOR DIN JUDEȚUL DOLJ

Alina Marinela Stănculescu

Mirela Florentina Isuf

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Dolj

Studiul de cercetare a fost realizat în perioada 1 octombrie 2013 – 31 Martie 2014, în cadrul proiectului de parteneriat Comenius Regio **Education and Career Guidance - Let's help students choose the right career!**, nr. de referință 13-PR-04-DJ-RO,TR, cofinanțat de Comisia Europeană prin Programul Lifelong Learning Programme.

TEMA CERCETĂRII:

Serviciile de consiliere și orientare în carieră a elevilor desfășurate în mediul educațional.

SCOPUL CERCETĂRII:

Aprecierea stării de fapt actuale privind importanța, relevanța și calitatea serviciilor de consiliere și orientare în cariera a elevilor desfășurate în mediul educațional, precum și nevoile tuturor factorilor implicați direct și indirect în aceasta activitate (elevi, profesori, directori, consilieri, părinți, reprezentanți ai comunității locale) din cele două regiuni partenere, județul Dolj – România și provincia Mersin – Turcia.

IPOTEZE DE CERCETARE:

- Serviciile de consiliere și orientare sunt apreciate ca fiind importante de către majoritatea factorilor educaționali;
- Preocuparea pentru orientarea școlară și profesională a elevilor devine prioritară doar în clasele terminale, atât pentru elevi, cât și pentru părinți și cadre didactice.

METODE ȘI TEHNICI DE CERCETARE:

Anchetă sociologică pe bază de chestionar

Instrumente: un chestionar pentru elevi

Focus-grupul

Instrumente:

- un ghid de focus group – profesori/consilieri școlari;
- un ghid de focus group – părinți;
- un ghid de focus group – reprezentanți ai comunității locale (autorități publice, mediul privat, societatea civilă);
- un ghid de focus group cu reprezentanții instituțiilor de învățământ din nivele diferite (gimnazii, licee, universități).

EȘANTION:

- Elevi – pentru ancheta pe bază de chestionar (400 de elevi din Dolj).
- Profesori, directori, consilieri, părinți, reprezentanți ai comunității locale din județul Dolj – pentru focus-grupuri (câte 5-8 persoane pentru fiecare focus-grup).

CONCLUZII:

Serviciile de consiliere și orientare profesională sunt considerate ca fiind foarte importante de către toți participanții la realizarea studiului, elevi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ și ai comunității locale.

La fel de importante sunt și serviciile de reorientare a elevilor de liceu în carieră și consilierea părinților privind orientarea școlară a propriilor copii.

Elevii percep că nevoia de autocunoaștere este cea mai importantă, urmată de nevoia de sprijin în luarea unei decizii de carieră, apoi nevoia de informare privind ofertele școlare și lumea muncii și nevoia de dezvoltare a abilităților de promovare personală.

Necesitatea funcționării Cabinetelor Școlare de Asistență Psihopedagogică

Este susținută de toți reprezentanții instituțiilor de învățământ deoarece furnizează servicii specializate ce nu pot fi suplinite de cadrele didactice ce desfășoară activitate de predare.

Exemple de activități care ar conecta elevii la un nivel superior de învățământ:

- vizitele inițiate în licee și universități;
- parteneriatele mai flexibile între școli și firme care să permită vizite la angajatori, observarea unor activități practice, activități de tipul Job shadowing, experiența de muncă sau angajarea part-time;
- evenimente de tipul "Zilele Porților Deschise";
- pledoariile unor specialiști de succes în fața copiilor;

Exemple de activități care ar conecta elevii la un nivel superior de învățământ:

- activități de voluntariat;
- filme documentare despre domeniile de activitate pentru Ministerul Educației Naționale pentru a fi vizionate la orele de curs;
- proiecte educaționale cu fonduri europene;
- informație digitală, activități de educație on-line prin
- valorizarea specialiștilor IT;
- accent pe educația nonformală.

Modalități de implicare a angajatorilor în consilierea și orientare profesională a elevilor:

- problema de fond: numărul angajatorilor este din ce în ce mai mic;
- stagii de practică plătite;
- mobilități pentru stagii de practică în alte țări organizate în proiecte cu fonduri europene;
- proiecte și parteneriate;

Modalități de implicare a angajatorilor în consilierea și orientare profesională a elevilor:

- joburi part-time pentru elevi/contracte de muncă din timpul școlarizării;
- invitarea specialiștilor la clasă;
- vizite organizate la diferiți angajatori;
- furnizarea de informații despre piața muncii din societatea românească și cele din alte țări;

Modalități de familiarizare a elevilor cu domeniul muncii:

- utilizarea sistemelor de recompense - pedepse în educația copiilor;
- utilizarea unei palete diversificate de recompense, verbal-emoționale, financiare, materiale;
- voluntariatul;
- deși activitățile de educație nonformală sunt mai atractive, ele nu pot înlocui învățarea formală; aceasta contribuie la orientarea școlară și profesională a elevilor;

Facilitarea accesului elevilor la informații actualizate privind oferta și evoluția pieței locale/regionale a muncii:

- parteneriat între AJFOM-ISJ prin care să fie promovate ofertele de angajare/statistici despre piața muncii în mediul școlar;
- consultare de site-urilor;

Nevoile reprezentanților instituțiilor de învățământ referitoare la orientarea școlară și profesională a elevilor:

- existența persoanei specializate;
- pregătirea cadrelor didactice pe această problematică;
- regândirea programelor școlare;
- acordarea unei mai mari pondere a activităților practice.

Nevoile părinților referitoare la orientarea școlară și profesională a elevilor:

- lectorate cu părinții având ca temă consilierea în carieră a propriilor copii.

Nevoile profesorilor/profesorilor consilieri școlari:

- schimbarea cadrului legislativ astfel încât să permită o oră cu caracter administrativ pentru profesorii diriginți, mai multe ore de consiliere, evitarea supraîncărcării rolului de profesor;
- o atenție mai mare parcurgerii modului psihopedagogic de către viitoarele cadre didactice;
- finanțare pentru activitățile de consiliere a carierei/atragerea de fonduri de europene;
- existența mai multor experți pentru realizarea de proiecte europene; aceștia nu trebuie să fie în mod necesar profesori;
- reducerea numărului de elevi la clasă;
- cadrele didactice au nevoie de consiliere, la rândul lor; este nevoie de mai mulți profesori consilieri.
- mai multă negociere și flexibilitate în sistemul de învățământ românesc.

RECOMANDĂRI:

- normarea cabinetelor de asistență psihopedagogică în cât mai multe unități de învățământ;
- dotarea CSAP cu teste de orientare școlară;
- modificarea cadrului legislativ privind numărul de elevi cu care ar trebui să lucreze un profesor consilier școlar;
- regândirea programelor școlare ale diferitelor discipline școlare astfel încât să permită prioritizarea formării/dezvoltării de abilități în raport cu asimilarea de cunoștințe și abordarea educației pentru carieră;
- alocarea unui buget de timp la nivelul fiecărei discipline, materii, programe pentru orientarea școlară și profesională
- regândirea programelor de dirigiență – excluderea temelor care nu pot fi abordate de către profesorii diriginți;
- cuprinderea în catedrele didactice a orelor de educație formală, cât și a unor ore de educație nonformală, respectiv programe opționale desfășurate cu grupe de câte 10 elevi. Aceste opționale ar putea reprezenta oportunități reale pentru elevi de a-și alege discipline/domenii pe care doresc să le studieze;
- debutul timpuriu al activității de consiliere și orientare a carierei, încă din primii ani de școală și intensificarea ei la nivel gimnazial;
- desfășurarea sistematică a acestor activități.
- dezvoltarea spiritului civic la copii, alături de orientarea în carieră, pentru că ei, de fapt, aleg ceea ce li se oferă;
- organizarea de lectorate cu părinții despre consilierea în carieră a propriilor copii;
- asumarea rolului educativ și de către părinții împreună cu instituțiile statului. Părinții stresați și obosiți influențează negativ motivația școlară și, implicit, orientarea în carieră a elevilor;
- consilierea părinților este la fel de importantă ca și consilierea elevilor în ceea ce privește orientarea în carieră;
- parteneriat funcțional între Ministerul Educației Naționale și Consiliul Național al Audio-vizualului deoarece mass-media influențează în mod covârșitor elevii și orientarea lor profesională prin promovarea excesivă a profesiilor din domeniul artistic;
- măsuri pentru reducere a decalajului dintre mediul urban și cel rural;

- desfășurarea activităților de orientare școlară și profesională în mediul muncii, nu doar în mediul școlar;
- evitarea supraîncărcării rolului de profesor;
- diminuarea numărului de elevi din clasa școlară;
- derularea unor programe de dezvoltare personală a profesorilor;
- asigurarea unei finanțări consistente a sistemului de învățământ;
- înființarea unui grup de inițiativă la nivelul fiecărei școli pornind de la idea că profesorii români, atât cei tineri cât și cei ce se apropie de vârsta pensionării, au idei extraordinare, dar acestea nu sunt luate în considerare sau nu sunt puse în practică, în realitate;
- creșterea motivației școlare a elevilor, corelată cu creșterea motivației profesionale a cadrelor didactice, condiție esențială în vederea realizării unei orientări școlare și profesionale adecvate.

Consultați raportul de cercetare: www.studentscareer.ro - > Rezultate

CONSILIEREA ÎN CARIERĂ, PRIMUL PAS SPRE MESERIA IDEALĂ

Andreea Marin -educatoare

Mădălina Adam - educatoare

Grădinița cu Program Normal "Madona Dudu" Craiova

Orientarea și consilierea elevilor este un proces complex de pregătire și îndrumare a elevilor, în funcție de aptitudinile și interesele lor, spre acele forme de activitate școlară sau academice, care să le permită să opteze spre anumite domenii profesionale. Este necesar să se cunoască personalitatea elevului, să se realizeze educarea sa în vederea alegerii carierei, să fie informat cu privire la rețeaua școlară, la profesiile existente, să se consolideze și să se îndrume efectiv.

Cunoașterea personalității elevilor se efectuează prin intermediul unei conlucrări cu profesorii diriginți, cu familia și chiar cu colectivul clasei din care face parte elevul. Activitatea necesită un anumit timp și se apelează la metodele așa-zis clasice de cunoaștere, cum sunt: observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, teste psihologice, eșantionatul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea și alte metode în funcție de fiecare caz în parte.

Paralel cu metodele expuse anterior psihologul școlar uzează și de analiza rezultatelor activității respectiv o amănunțită evaluare a produselor lor care sunt amprentate de individualitatea Eului propriu fiecărui școlar în parte.

Aceste produse specifice pot fi: compuneri, eseuri, compoziții artistice de tip plastic respectiv picturi, desene, sculpturi, machete ori lucrări de tip artizanal, de tip muzical compoziții etc. Toate acestea încununează un anumit stil de personalitate care este unică în felul ei și posedă calități care-l individualizează pe fiecare elev în parte.

Autocaracterizarea este o altă metodă de investigație psihologică foarte apropiată de analiza datelor biografice și totuși distinctă. Ea constă într-o introspecție profundă, greu accesibilă psihologului, este practic o sursă de informații proprii asupra atitudinii elevului față de el însuși, o autoanaliză profundă corelată de o sinceritate specifică vârstei.

Educarea elevilor în vederea alegerii carierei, astfel încât acesta să efectueze opțiuni școlare și profesionale realiste, presupune transmiterea și însușirea unor informații despre diferitele domenii ale realității, formare de priceperi și deprinderi, dezvoltarea intereselor, a aptitudinilor generale și speciale, formarea unor trăsături de caracter, volitive pozitive solicitate în profesia pentru care optează elevul. Această activitate are un caracter permanent și vizează echilibrul între ceea ce vrea, ceea ce poate și ceea ce trebuie să facă elevul.

Orientarea școlară și profesională este procesul maximei sincronizări dintre aspirațiile personale și cele sociale cu privire la muncă, privită ca sursă de satisfacții individuale și ca mijloc de progres economic general, acest proces presupunând competență, competiție, succes, eșec, învățare, pregătire profesională continuă, asumare de responsabilități. Aceasta vizează în mod explicit alegerea acelei filiere de educație și formare profesională de care elevul să beneficieze din plin și cu cât mai puține eșecuri.

„Orientarea devine simultan școlară și profesională” (Ghiviriga 1976) și vizează împlinirea în timp a unei vocații ca segment particular al unei personalități permanent dinamice. Procesul consilierii și orientării școlare și profesionale poate viza mai multe aspecte de natură:

-Cognitivă: furnizarea de informații formarea în tehnicile de căutare a unei forme de învățământ adecvate în vederea continuării studiilor și implicit a unui loc de muncă;

-Afectivă: ameliorarea imaginii de sine;

-Cristalizarea unei aptitudini pozitive față de muncă.

Pentru a înțelege totul despre o meserie, elevii ar trebui să-i întrebe pe cei care o exercită. Elevii ar putea apela la psihologul școlar sau la diriginte să le faciliteze posibilitatea de a fi pentru o vreme «umbra» unui profesionist de a cărui meserie sunt interesați.

Consilierea în carieră îi va ajuta pe elevii să își clarifice scopurile și aspirațiile, să își înțeleagă propriul profil educațional, să ia decizii informate, să fie responsabili pentru propriile acțiuni, să își gestioneze cariera și procesul de tranziție în diferite momente ale vieții.

Astfel consilierea și orientarea școlară și profesională se întemeiază pe patru acțiuni fundamentale:

Cunoașterea personalității elevului;

Educarea elevului în vederea alegerii carierei;

Cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesiunilor;

Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului

Viitorul oricărei societăți depinde de capacitatea sa de a se îngriji de sănătatea și bunăstarea următoarei generații. Noi, ca profesori, vom reuși să-i ajutăm pe elevii noștri să se autodepășească prin participarea la concursuri școlare, olimpiade și alte activități extracuriculare care să implice un hobby sau o pasiune care poate duce către o viitoare carieră.

Principalele mijloace utilizate în orientarea școlară și profesională, modernizate, actualizate și integrate în noile conținuturi ale învățământului sunt:

- vizitarea altor școli, universități, întreprinderi și instituții în scopul cunoașterii, informării, orientării

- efectuarea de exerciții de autocunoaștere și interevaluare desfășurate în clasă

- discutarea preocupărilor de timp liber, a hobby-urilor, pasiunilor personale

- prezentarea profesiilor părinților

- invitarea în școală de personalități, oameni de diferite profesii și prezentarea activităților lor

- analizarea diferitelor lucrări, cărți, articole, emisiuni de radio și televiziune, filme documentare, ziare specializate în reportaje economice și despre munca, a ziarelor de reclamă și a rubricilor de anunțuri etc. care au conținuturi ajutătoare Consilierii și Orientării

- încurajarea participării elevilor la cercurile de specialitate organizate în școală și/sau în afara acesteia

- invitarea de directori de sc. profesionale, de licee, rectori din instituțiile de învățământ superior

- organizarea de întâlniri cu foști elevi ai școlii și care au realizări profesionale remarcabile

- simularea în clasă a diferitelor contexte de viață și profesionale

- organizarea de întâlniri comune elevi, părinți, profesori pe teme de Consiliere și Orientare.

Unul din elementele importante pentru managementul carierei este, așa cum am arătat deja, cunoașterea de sine. În continuare voi detalia acele aspecte care au o relevanță mai mare pentru deciziile de carieră, chiar dacă autocunoașterea nu se oprește doar la acestea.

a) Interesele—reprezintă preferințele cristalizate ale unei persoane pentru anumite domenii de cunoștințe sau de activitate. El constituie unul din elementele importante de decizie în carieră.

Preferințele pentru anumite domenii de cunoaștere și activități, favorizează alegerea ocupațiilor în care aceste interese pot fi valorificate,

Modalități de investigare a intereselor:

- 1) reflectarea sistematică asupra alegerilor anterioare;
- 2) inventarele de interese, instrumentele cele mai utilizate în intervențiile de orientare.

Inventarele de interese au adesea și variante care se pot auto-administra și pot fi utilizate în autocunoaștere, spre exemplu Chestionarul de interese bazat pe teoria lui Holland.

b) Valorile—reprezintă convingerile bazale ale indivizilor. Ele sunt surse motivaționale și ale standardelor individuale de performanță într-un anumit domeniu. Modalități de investigare a valorilor personale:

- 1) Ierarhizarea unor valori date;
- 2) Analiza alegerilor anterioare;
- 3) Utilizarea discreționară a timpului;
- 4) Analiza fanteziilor personale legate de carieră;
- 5) Identificarea modelelor.

c) Caracteristicile de personalitate—reprezintă pattern-uri tipice de gândire, comportament, afectivitate și relaționare pe care le manifestă o persoană.

Simțul comun spune că personalitatea este variabila centrală, determinant în alegerea și adaptarea la carieră. Persoane cu caracteristici de personalitate similare pot să aibă performanțe bune și să fie mulțumiți în ocupații diferite, așa cum persoane cu caracteristici diferite pot prefera aceeași ocupație sau ocupații similare. Aceasta deoarece comportamentul nostru este determinat nu doar de caracteristicile noastre personale, ci și de caracteristicile mediului în care se desfășoară.

O modalitate uzitată de a corela caracteristicile de personalitate cu mediile ocupaționale este evaluarea acestora pe patru dimensiuni bipolare (tipologia lui Jung). Este important ca adolescenții să înțeleagă relația mediate care există între aceste caracteristici de personalitate și mediile de muncă.

d) Aptitudini și deprinderi

Aptitudinea reprezintă potențialul unei persoane de a învăța și a obține performanță într-un anumit domeniu. Dezvoltată prin învățare și exersare, aptitudinea devine abilitate, iar prin aplicare în practică și automatizare, abilitatea devine deprindere.

Modalități de identificare a aptitudinilor:

1) Inventarierea activităților pe care o persoană știe/ poate să le facă, cel puțin la un nivel mediu și fără un efort deosebit;

2) Completarea unor chestionare special destinate identificării acestora. În majoritatea cazurilor chestionarele de aptitudini fac trimitere la domeniile ocupaționale care se valorifică.

Cunoașterea, informarea și educarea elevilor constituie un sistem a cărui rezultanta este consilierea și îndrumarea. Direcțiile de evoluție vizează orientarea educativă, legătura dintre orientarea școlară și orientarea profesională și integrarea lor în învățământ.

Bibliografie:

- Băban, Adriana (coord), (2001), Consiliere educațională, Cluj-Napoca, Imprimeria "Ardealul"
- Băban, A., Petrovai, D., Lemeni, G., (2002), Consiliere și orientare, București, Editura

- Humanitas
- Băran-Pescaru, A., (2004), Familia azi. O perspectivă sociopedagogică, Editura Aramis, București.
- Dancsuly, A., Ciurea, R., Laszloffy, I. "Autocunoașterea, condiție esențială a orientării școlare și profesionale" în Salade, D. "Contribuții la orientarea școlară și profesională", E.D.P., București, 2001 (p.29)
- Tomsa, GH., Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de Editură Presă "Viața Românească", București, 1998 (p.78)
- Wheis T.J., (1992), Să-i ajutăm iubindu-i, Editura Humanitas, București.

CONSILIERE ȘCOLARĂ LA NIVEL PREPRIMAR

*Maria Irina Alexandru - profesor învățământ preșcolar
Grădinița cu Program Prelungit „Curcubeul Copilariei” Craiova*

« Consilierea înseamnă multe lucruri. Ea este o tehnică de informare și evaluare, ea este un mijloc de a modifica comportamentul. Ea este o experiență de comunicare. Dar mai mult decât atât, ea este o căutare în comun a sensului în viața omului, cu dezvoltarea dragostei ca element esențial, concomitent cu căutarea și consecințele ei. Pentru mine, restul este lipsit de importanță, dacă nu există acțiunea de căutare a sensului vieții ! Întrădevăr, această căutare este însăși viața, iar consilierea este numai o intensificare specială a acestei căutări ». R. W. STROWNG

Consilierea descrie relația interumană de ajutor dintre o persoană specializată și o altă persoană care solicită asistența de specialitate. Sarcina consilierii este de a oferi individului oportunitatea de a explora, descoperi și clarifica moduri de a trăi valorificându-și resursele, ceea ce conduce la sentimentul de bine interior și de funcționare optimă.

În esență, consilierea școlară este un proces intensiv de acordare a asistenței psihopedagogice elevilor și celorlalte persoane implicate în procesul educației (cadre didactice, autorități școlare). Rolul consilierii este, cu precădere unul proactiv, în sensul că prin intermediul acestei activități se încearcă prevenirea situațiilor de criză personală, educațională și socială și mai mult se urmărește și dezvoltarea personală, educațională a copiilor. Se instituie un nou tip de relație în cadrul actului educațional, caracterizat ca act uman cu finalitate aparte, relație ce depășește simpla intervenție întâmplătoare (sfatul pedagogic) sau temporară și devine o intervenție sistematică cu o metodologie specifică prin care psihopedagogul urmărește, în principal, formarea și dezvoltarea personalității elevului precum și conturarea conștiinței de sine. Ea implică persuasiune și respectarea libertății de opțiune a acestuia.

În școală consilierea psihopedagogică presupune:

- Asistarea elevilor în procesul de orientare școlară și profesională prin furnizarea de informații specifice și prin promovarea autodeciziei în orientare
- Descoperirea resurselor și nevoilor personale pentru optimizarea capacității de interrelaționare și creșterea toleranței la factori de stress
- Formarea unui sistem coerent de scopuri în viața și întărirea comportamentului intențional
- Formarea și structurarea conștiinței de sine, de lume și de alții
- Dezvoltarea unei atitudini active și responsabile a elevilor față de procesul învățării
- Stimularea creativității pentru a dezvolta la elevi capacitățile de a pune în acțiune modele alternative de comportament într-o situație dată
- Prevenirea și diminuarea eșecului școlar, tulburărilor de comportament, consumului de droguri.

- Sprijinirea părinților în cunoașterea personalității copiilor și a particularităților vârstei acestora, în vederea optimizării relaționării copil - părinte
- Asistarea permanentă a cadrelor didactice în proiectarea și desfășurarea activităților cu caracter educativ, cât și în propria dezvoltare profesională

Beneficii pe termen scurt:

- creșterea performanțelor școlare ale elevilor, la materiile legate de scopurile lor de carieră;
- conștientizarea relației existente între deprinderile și cunoștințele dobândite în școală și succesul profesional;
- creșterea motivației pentru învățarea școlară și învățare în general;
- dezvoltarea unor abilități de relaționare interpersonală și a unor deprinderi relevante pentru carieră;
- dobândirea unor cunoștințe despre ocupații și cariere precum și a unei atitudini de explorare a oportunităților;

Beneficii pe termen lung:

- satisfacție profesională,
- randament economic și profesional,
- reducerea șomajului și implicit a costurilor acestuia,
- creșterea ratei de integrare a tinerilor,
- creșterea mobilității pozitive a forței de muncă.

Etapele de dezvoltare Fizică-Psihică-Relațională

1. Dezvoltarea fizică include tot ce ține de dezvoltarea corporală (înălțime, greutate, mușchi, glande, creier, organe de simț), abilitățile motorii (de la învățarea mersului până la învățarea scrisului). Tot aici sunt incluse aspecte privind nutriția și sănătatea.

2. Dezvoltarea cognitivă include toate procesele mintale care intervin în actul cunoașterii sau a adaptării la mediul înconjurător. În acest stadiu includem percepția, imaginația, gândirea, memoria, învățarea și limbajul.

3. Dezvoltarea psiho-socială este centrată asupra personalității și dezvoltării sociale ca părți ale unui întreg. Dezvoltarea emoțională este și ea analizată, exprimând impactul familiei și societății asupra individului.

De aici necesitatea identificării nevoilor de informare și de consiliere la nivelul părinților copiilor preșcolari, analiza tipurilor de activități necesare și a celor derulate în asistența psihopedagogică din grădinițe, analiza rolurilor educative ale părinților, cât și identificarea profilului consilierului din învățământul preșcolar și descrierea competențelor necesare în activitatea de consiliere a părinților și, nu în ultimul rând, elaborarea unui model de program destinat consilierii părinților cu copii de vârstă preșcolară.

Motivele necesității existenței unui consilier într-o unitate de învățământ preșcolar sunt multiple. Dintre acestea enumerăm următoarele: pentru cunoașterea și dezvoltarea caracteristicilor personale, a aptitudinilor și talentelor copiilor, pentru exersarea abilităților educaționale de bază (autoservire, învățare, relaționare, autocontrol), cât și pentru identificarea dificultăților comportamentale, sociale emoționale și de învățare ale copiilor.

Un alt motiv care susține importanța consilierului este acela că acesta poate acorda sprijin copiilor în conformitate cu cerințele și nevoile individuale în vederea responsabilizării preșcolarilor și pentru informarea/ formarea părinților, familiilor, cadrelor didactice și nedidactice din grădiniță, a membrilor comunității cu privire la creșterea copiilor, la depășirea situațiilor de criză și la dezvoltarea rețelei de consiliere. De asemenea, se evidențiază și nevoia de facilitare a procesului de pregătire pentru școală și viață, de adaptare a copiilor la cerințele grădiniței, dar și a instituției la nevoile individuale ale preșcolarilor.

De aici, rolul important pe care consilierul îl are în dezvoltarea unor programe educaționale de prevenție și intervenție timpurie. The British Association for Counselling, fondată în 1977,

definește consilierea ca fiind utilizarea pricepută și principială a relației interpersonale pentru a facilita autocunoașterea, acceptarea emoțională și maturizarea, dezvoltarea optimă a resurselor personale.[...] Relațiile de consiliere [...] pot fi centrate pe aspecte ale dezvoltării, pe formularea și rezolvarea unor probleme specifice, luarea de decizii, controlul stărilor de criză, dezvoltarea unui insight personal, pe lucrul asupra trăirilor afective sau a conflictelor interne, ori pe îmbunătățirea relațiilor cu ceilalți (BAC, 1989, cf. Clarkson și Pokorny, 1994, p. 8).

Aspectul esențial al consilierii este confidențialitatea și încrederea reciprocă. Consilierea eficientă presupune manifestarea unui complex aptitudinal și atitudinal specific profesiei de consilier psihopedagog. Consilierul școlar trebuie să demonstreze capacități empatice (empatia constă în capacitatea de a percepe cadrul intern de referință al interlocutorului, cu toate componentele emoționale ale acestuia, fără a te identifica cu acesta), capacități care se dezvoltă prin exersarea comunicării verbale și nonverbale eficiente.

Consilierul școlar trebuie să accepte necondiționat inter-relaționarea cu persoana consiliată, indiferent dacă valorile acestuia diferă sau sunt diametral opuse. Activitatea consilierului trebuie să se bazeze permanent pe contracararea gândirii negative a interlocutorului, concomitent cu găsirea modalităților optime de pozitivare a acesteia.

Principalul rol al consilierului în unitatea școlară este de a menține o legătură permanentă între cadrele didactice, copii și părinți, cu scopul de a descoperi problemele de comunicare dintre aceștia și de a propune soluții viabile. Prezența unui consilier școlar este esențială în orice unitate de învățământ. El este cel care poate ajuta copiii să treacă peste probleme dificile vizând valorile și competențele școlară, de adaptare, de comunicare, de socializare ș. a.

În calitate de educatoare și manager, mi-am dat seama că există întrebări în ceea ce privește eficiența procesului de consiliere în grădiniță: Este important procesul de consiliere în grădiniță? Care sunt avantajele și/sau dezavantajele existenței unui consilier în grădiniță? Apelează părinții la consilier atunci când este cazul? Cum este percepută de către părinți activitatea de consiliere din grădiniță? Care sunt competențele pe care ar trebui să le dețină un consilier eficient?

Tomșa (2008, p.225) subliniază importanța consilierii și orientării carierei elevilor ca „proces complex de pregătire și îndrumare”. De asemenea, autorul consideră că procesul de consiliere și orientare școlară și profesională se întemeiază pe următoarele acțiuni fundamentale: cunoașterea personalității elevului, educarea elevului în vederea alegerii carierei, cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesiunilor, consilierea și îndrumarea efectivă a elevului.

În învățământul preșcolar, importanța consilierii constă în:

- nevoia identificării problemelor comportamentale, sociale, emoționale și de învățare ale copiilor;
- acordarea sprijinului în conformitate cu cerințele și nevoile fiecărui copil;
- întărirea și dezvoltarea independenței, responsabilității;
- acomodarea și familiarizarea mai ușoară a copiilor la cerințele grădiniței și pregătirea pentru școală și viață;
- crearea și implementarea unor programe educaționale de prevenție și intervenție în perioada timpurie.

Preșcolaritatea este perioada formării inițiale a personalității fiind caracterizată printr-un proces intens de maturizare psihică. Acum, în această perioadă, asistăm la apariția primelor relații și atitudini care reprezintă de fapt începutul vieții sociale a copilului. (Golu, 2009, p. 89). Familia reprezintă prima instanță socio-educățională, ea constituind cadrul în care copilul își începe educația și își formează competențele, abilitățile, deprinderile pentru a se putea descurca în viață. Pentru derularea eficientă a unui parteneriat între cele două cadre educaționale - instituția școlară și familia - este de recomandat ca părinții să fie inițiați în problemele educației, deoarece meseria de părinte se învață și se dezvoltă, a fi un bun părinte reprezentând un demers deloc facil, cu provocări la tot pasul. Așadar, vârsta preșcolarității este perioada când are loc o creștere atât fizică, cât și din punct de vedere intelectual și emoțional. Deși activitățile de consiliere desfășurate la această vârstă sunt

mai dificile, ținând cont de vârsta subiecților și de implicația emoțională a părinților, satisfacția și recompensa morală este cu atât mai mare când se intervine cu succes la o vârstă timpurie.

Consilierii din grădiniță trebuie să fie în permanență preocupați de bunăstarea emoțională, socială și mentală a copiilor. Activitatea acestora, ce necesită creativitate și inventivitate, este extrem de importantă mai ales la începutul anului școlar, atunci când preșcolarii pot avea dificultăți în tranziția de la o lungă vacanță de vară la mediul grădiniței și în mod special pentru copiii nou veniți în grădiniță și părinții acestora. Specialiștii în consiliere din grădiniță pot folosi diverse metode pentru a explora atitudinile și sentimentele părinților copiilor preșcolari și de a le preda acestora competențe de luare a deciziilor, promovând stima de sine și un comportament pozitiv.

De ce acum mai mult ca oricând este nevoie de consilierea părinților cu copii de vârstă preșcolară? În primul rând pentru că în calitate de părinte suntem primii educatori ai copilului nostru, iar educarea propriului copil este o reală provocare pentru oricare părinte (educația de calitate, mai ales în primele etape de dezvoltare, este principala modalitate prin care un părinte poate contribui la viitorul copilului său) și, în al doilea rând, pentru că o mare parte din timpul pe care părinții ar trebui să-l acorde copiilor lor este destinat, din păcate, carierei profesionale și altor activități, fapt ce are drept consecințe, lipsa unei comunicări eficiente dintre părinte și copil, a informațiilor despre nevoile și dorințele celor mici, o dezvoltare carențială din punct de vedere social, comportamental, emoțional și cognitiv.

Multitudinea motivelor identificate în urma cercetării cu privire la necesitatea existenței unui consilier într-o unitate de învățământ preșcolar sunt variate, plecând de la nevoia de cunoaștere și dezvoltare a personalității copiilor, de exersare a abilităților educaționale de bază: autoservire, învățare, relaționare, autocontrol, cât și pentru identificarea dificultăților comportamentale, sociale, emoționale și de învățare ale copiilor. Consilierul poate acorda suport copiilor în conformitate cu cerințele și nevoile individuale în vederea responsabilizării preșcolarilor, cu informarea și formarea părinților (familiilor), a cadrelor didactice și nedidactice din grădiniță, a membrilor comunității cu privire la creșterea copiilor.

Cerințe speciale ridică depășirea situațiilor de criză, precum și dezvoltarea rețelei de consiliere. Facilitarea procesului de adaptarea a copiilor la cerințele grădiniței și pregătirea pentru școală și viață, reprezintă un alt aspect important care poate fi tratat de către consilier.

Aducem în prim-plan câteva dintre lipsurile procesului de consiliere, care, de cele mai multe ori, împiedică desfășurarea firească a unor activități eficiente. Cele mai întâlnite dezavantaje în sistemul românesc de consiliere școlară îl reprezintă lipsa unui spațiu destinat ședințelor de consiliere, fără de care nu se poate realiza un ambient propice de natură să ajute procesul de consiliere. Aranjarea și dotarea unui ambient propice și plăcut în cadrul căruia să se desfășoare întâlnirile/ședințele de consiliere sunt vitale, deoarece se dorește să ajute persoana consiliată în a se concentra atât prin crearea și asigurarea calmului, a liniștii stimulative din jurul lui. Inutilitatea unor documente și birocrăția excesivă îngreunează procesul de consiliere, împiedicând alocarea de timp util procesului de consiliere. Lipsa timpului nu este resimțită doar de către manageri, educatoare și consilieri, dar și de părinți, care opinează că de cele mai multe ori simt că nu le este acordat suficient timp în vederea ameliorării situațiilor critice ale dezvoltării copiilor. În cadrul investigațiilor empirice s-a pus accentul pe identificarea nevoilor de informare și de consiliere la nivelul părinților copiilor preșcolari, pe construcția profilului competențelor de bază ale consilierului din învățământul preșcolar, pe descrierea competențelor specifice necesare în activitatea de consiliere a părinților. Din cercetare reiese că procesul de consiliere școlară ar trebui să sprijine copilul, părintele, cadrul didactic ș.a. pentru ca, progresiv, copilul să devină capabil să se ajute singur, să se implice în producerea schimbărilor care i se potrivesc și pe care le dorește, probând încredere în acțiunea hotărâtă, informat, motivat, pozitiv. Deși acest material se focalizează pe importanța consilierii la nivelul preșcolar, putem afirma cu tărie că necesitatea consilierii este resimțită de-a lungul întregii traiectorii școlare, de la grădiniță și până la terminarea studiilor și

bineînțeles se poate continua sau se poate suprapune cu alte tipuri de consiliere, precum cea vocațională.

Bibliografie:

- Teza de doctorat (rezumat) – „Consilierea parintilor cu copii de varsta prescolara”- Moraru (Miulescu) Tatiana,
[http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2012Decembrie/MORARU%20MIULESCU%20TATIANA%20-%20Consilierea%20parintilor%20cu%20copii%20de%20varsta%20prescolara/Rezumat%20teza%20doctorat%20Moraru%20\(Miulescu\)%20Tatiana.pdf](http://www.unibuc.ro/studies/Doctorate2012Decembrie/MORARU%20MIULESCU%20TATIANA%20-%20Consilierea%20parintilor%20cu%20copii%20de%20varsta%20prescolara/Rezumat%20teza%20doctorat%20Moraru%20(Miulescu)%20Tatiana.pdf)
- Brosura pentru elevi si parinti „Pasi catre viitor! Dezvoltarea serviciilor de consiliere si orientare scolara” -<http://valcea-consilierescolara.ro/files/Brosura%20pentru%20elevi%20si%20parinti.pdf>

PLEDORIE PENTRU O ALEGERE CONȘTIENTĂ A CARIEREI

*Baloșin Daniela Elena – profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Capu-Dealului Branesti-Gorj*

Cariera profesională reprezintă parcursul profesional format din ocupații succesiv asumate de un individ în termenii aceleiași ocupații de bază. Pregătirea pentru carieră se face obligatoriu pe căi formale (școlarizare, formare continuă), dar și informale (studiu individual, experiența de muncă în alt domeniu sau pe altă poziție ierarhică). Conceptul cu semnificație pentru zona profesională trebuie delimitat de cel peiorativ din expresia “a face carieră”.

Pregătirea profesională trebuie să permită oamenilor adaptarea la dinamica tehnologică și socială și să conducă la creșterea mobilității și a flexibilității forței de muncă. Este un proces continuu de ajustare a scopurilor la caracteristicile personale și oferta educațională și ocupațională aflate în permanentă dezvoltare. Avem nevoie de o ocupație din diverse motive, cel mai puternic fiind acela că trebuie să ne asigurăm toate cele necesare unui trai decent. Răspunzând întrebărilor: „Cum ne alegem meseria?”, „De ce credeți că aveți nevoie de o ocupație?”, „Ce condiții trebuie să îndeplinească o ocupație?”, elevii sunt deprinși să realizeze o serie de acte de vorbire folosindu-se de modelele oferite de comunitate.

Cuvântul “carieră” provine din cuvântul franțuzesc “carriere” și reprezintă o etapă sau o treaptă în ierarhia socială sau profesională, profesiune, ocupație, domeniu de activitate, timp cât cineva lucrează într-un anumit domeniu, poziție în societate, situație bună. Întrebările la care trebuie să răspundem includ atât lumea interioară, exterioară, cât și eul interior al individului, care trebuie să-și găsească propria cale în viață. În alegerea unei cariere personale trebuie să ținem cont de următoarele aspecte: aptitudini și talente, nevoi și motive, atitudini și valori. specifice și maniera de aplicare a acestora. O carieră poate fi lungă sau scurtă, iar un individ poate avea mai multe cariere, una după alta sau în același timp. Cariera individuală include atât viața profesională și familială cât și legăturile dintre ele și se dezvoltă prin interacțiunea dintre aptitudinile existente, dorința de realizare profesională a individului și experiența în munca pe care o furnizează organizația. Individul se va dezvolta și va fi mulțumit de cariera sa în măsura în care organizația va putea furniza căi pe care individul să avanseze în diferite poziții și niveluri, în care să-și pună în valoare cunoștințele și să-și dezvolte aptitudinile.

Activitățile de orientare în carieră urmăresc dezvoltarea personală și înzestrarea tânărului cu abilități și cunoștințe pentru realizarea unui management eficient al propriei cariere. Planificarea carierei este un proces de lungă durată, care include alegerea unei ocupații, obținerea unui loc de muncă, dezvoltarea în carieră, posibilitatea schimbării carierelor, și eventual pensionarea. Alegerea profesiei este o decizie care trebuie făcută conștient: odată luată, o astfel de decizie va avea

consecințele dintre cele mai neașteptate: îți va determina nu numai felul în care vei evolua pe parcursul vieții, dar și venitul, satisfacția profesională și șansele de promovare. Nu este niciodată prea devreme pentru a începe adunarea unor date, a unor experiențe pe care să îți fundamentezi opțiunile profesionale. Cariera reprezintă exercițiul alegerii personale, existând mai multe tipuri de cariera:

1. “STEADY-STATE”- aici alegerea este făcută o singura dată și implică un angajament pe viață pentru o anumită ocupație, cu schimbări puține sau deloc.

2. “CARIERA LINEARĂ”- o activitate continuă de-a lungul vieții, progresând în aceeași ocupație, de obicei în aceeași organizație sau într-una similară. Se întâlnește în organizațiile mari, puternic ierarhizate, cu accent pe performanțe și recompense.

3. “CARIERA IN SPIRALĂ” – evoluează printr-o serie de poziții diferite cu schimbări în natura muncii. Fiecare noua poziție este construită pe cele anterioare. Se întâlnește în sistemele deschise cu structuri slabe.

4. “CARIERA TRECĂTOARE” – implică o schimbare aproape continuă. Se pune accent pe înnoire și rezultate imediate, cu schimbări în funcție de circumstanțe. De fapt diferențierea principală este între cariera obiectivă și cariera subiectivă. Cariera obiectivă are la bază perfecționarea profesională și avansarea pe posturi superioare. Cariera subiectivă are în vedere propria percepție despre rolul în cadrul organizației și al societății. Cariera depinde de individ, de alegerile sale bazate pe luarea în seamă a riscurilor, stăpânirea schimbărilor sau exprimarea unor convingeri, pasiuni. Există deci mai multe caracteristici generale, individuale care determină modul în care oamenii își aleg cariera, printre care:

1. Interesele (de obicei oamenii își aleg cariera care cred ca le va asigura cel mai bine împlinirea intereselor proprii, motivația având rol important) .

2. Identitatea proprie.

3. Personalitatea și nevoile personale.

4. Fundamentele sociale, contextul social la care ne referim cand vorbim: familie, prieteni, legislația existentă (prevederile privind condițiile de lucru, de sănătate și securitate - discriminări rasiale sau sexuale - vârsta minimă de pensionare - politicile salariilor și pensiilor minime) sau promovarea ocazională. Cariera este legată de realizările și eșecurile fiecărui individ, de sprijinul primit din partea familiei și a prietenilor, de necesitatea de a se întreține și de a întreține o familie, de ideile și influențele prietenilor. Consider ca la începutul profesiei este necesar sa ne gândim cum ne clădim o carieră, sa investim în noi, să studiem. Este important ca "la inceput sa investim în noi pentru ca mai apoi să putem crește" - este o vorbă bătrânească "culegi ce semeni", dacă la începutul profesiei nu semeni ceva bun în nici un caz mai târziu nu vei culege roadele așteptate. În viață, în ceea ce privește cariera culegi în timp, iar pentru a putea culege trebuie ca decizia pe care o luăm în privința profesiei sa fie bine cumpănită și aleasă.

Un lucru trebuie conștientizat: foloasele materiale nu sunt pe primul loc, aceste se obțin, dacă depui o muncă satisfăcătoare și pe plan personal, o muncă plăcută este și utilă, dacă știi să legi drumul pe care vrei sa mergi. Alegerea profesiei nu e o decizie ușoară, de ea depinde cariera și uneori familia noastră, dar ceea ce este ușor în viață nu este neapărat și plăcut.

Aveți încredere în voi, instinctul nu va înșală, veți ști ce să alegeți pentru a va satisface pe plan profesional și a avea carierele visate, doar credeți în voi, în forțele și capacitățile voastre, neuitând nici o clipă și ce lipsuri aveți, ele sunt elementul surpriză care poate sa apară în calea carierei pe care o visați.

Fiți sinceri, credeți în voi și așa veți învinge orice, oriunde și oricând!

Bibliografie:

- Dan Anghel Constantinescu, Marinica Dobrin, Stanel Nita, Anca Nita-. “Managementul resurselor umane”-; Editura Tehnica, București, 1999.
- Victor Lefter, Aurel Manolescu-. “ Managementul resurselor umane”; Editura Didactica si Pedagogică R.A., București, 1995.

EDUCAȚIE PENTRU CARIERĂ

*Maria Bancu - profesor
Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina”
Corina Bîrcină – profesor
Școala Gimnazială Breasta*

Educația pentru carieră are ca obiectiv principal înzestrarea elevilor cu abilități și cunoștințe necesare pentru realizarea unui management eficient al propriei cariere (traseu educațional și profesional).

Aceasta urmărește dezvoltarea de competențe în domeniile autocunoașterii și dezvoltării personale, a comunicării și relaționării interpersonale, a managementului informației și al învățării, a planificării carierei, educației antreprenoriale și a managementului stilului de viață.

Educația pentru carieră se impune mai ales datorită condițiilor actuale ale pieței muncii, caracterizată prin flexibilitate și, de multe ori, imprevizibilitate, într-o stare de schimbare continuă.

Locurile de muncă sunt caracterizate tot mai mult printr-o sporire a dificultăților sarcinilor, de a avea inițiativă, a fi motivat și flexibil în exercitarea muncii.

Un alt aspect important este că în majoritatea profesiilor se accentuează rolul abilităților de comunicare eficientă, de muncă în echipă, de rezolvare a conflictelor.

În acest sens, educarea pentru carieră semnifică educarea elevilor pentru independență și flexibilitate, prin dobândirea unor cunoștințe despre sine, a unor informații ocupaționale, prin exersarea abilităților de luare a deciziilor, planificare și rezolvare de probleme.

Elevii sunt ghidați în dobândirea acestor competențe prin activități care solicită participarea lor activă, le dezvoltă inițiativa și abilitățile de comunicare.

Se urmărește îmbunătățirea capacității de autocunoaștere, dezvoltarea abilităților de comunicare eficientă cu cei din jur, achiziționarea unor cunoștințe care să integreze informațiile despre sine cu cele despre ocupații, toate acestea ajutându-i pe elevi să își clarifice aspirațiile vocaționale.

Termenul de carieră deci trebuie înțeles în sensul său pozitiv, de traseu educativ, profesional, social, de complexă dezvoltare personală și integrare socio-profesională reușită a unui individ, proces derulat pe întreaga perioadă a vieții.

Întrucât o carieră profesională presupune fenomene precum: tatonări și decizii ca și reorientări profesionale, reveniri în sistemul de formare profesională, perfecționare, actualizarea cunoștințelor etc. iar societatea modernă presupune învățare permanentă, se impune, ca o necesitate, orientarea continuă (lifelong guidance) direct asociată învățării permanente (lifelong learning).

Schimbăm pasivitatea cu acțiunea:

Viața obișnuită a școlii nu oferă întotdeauna profesorului prilejul de a-l observa pe elev în situații caracteristice, de aceea este necesar să fie create situații experimentale care să pretindă elevului un comportament simplu sau complex prin care să dezvăluie lumea sa interioară, preocupările și interesele, convingerile și îndoielile, speranțele și idealurile sale.

Educația pentru carieră reprezintă pentru elevi un mijloc de autocunoaștere și de conștientizare a unor trăsături pozitive și negative ale personalității lor, precum și de optimizare a relațiilor interpersonale la nivelul grupului din care fac parte.

Toate acestea îi ajută să își formeze o imagine de sine, să își cunoască defectele pentru a putea lupta împotriva lor, să își cunoască punctele tari, calitățile, pentru a le putea valorifica, să își cunoască mai bine colegii pentru a putea interacționa optim cu ei.

S-a constatat că lucrând în echipă apar mai multe idei decât atunci când membrii grupului lucrează separat. Ideile emise de către cineva din grup pot schimba punctul de vedere al celorlalți, ele putând fi prelucrate, continuate și îmbogățite.

Cooperarea între elevi și schimbul de păreri duc la dezvoltarea capacității de discuție imaginară esențială în rezolvarea problemelor. Diferențele de opinii, contradicțiile pe planul ideilor facilitează progresul cunoașterii, dezvoltă capacitatea de a raționa, evidențiind avantajul activității desfășurate de un grup eterogen.

Pe de altă parte, activitatea în grup comportă întotdeauna și aspecte emoțional afective, precum și nuanțe de tensiune și conflict. Activitatea în echipă se bazează pe ideea cooperării și nu a competiției între membrii echipei.

Colegii de echipă învață să intre în contact unii cu alții, să comunice, să-și acorde atenție, își găsesc afinități și trăiri asemănătoare care să îi apropie. Cunoșcându-se mai bine între ei, membrii grupului se vor înțelege mai bine unul cu celălalt și vor dezvolta sentimente de prietenie care vor duce la creșterea coeziunii, unității grupului.

Dacă reușim să schimbăm pasivitatea cu acțiunea și ignoranța cu implicarea, putem să spunem că viitorul este asigurat și se află pe mâini bune, iar timpul petrecut împreună a fost un real câștig.

În cadrul orientării în carieră, există două direcții principale:

- consilierea în carieră care vizează dezvoltarea abilităților unei persoane pentru rezolvarea unei probleme specifice legate de carieră (indecizie, anxietate legată de carieră, insatisfacție academică, plan de carieră) și este în esență o intervenție psihologică
- educația pentru carieră care reprezintă o intervenție educațională de dezvoltare, în avans, a deprinderilor și abilităților necesare tinerilor pentru dezvoltarea propriei cariere

Activitățile de orientare școlară și profesională sunt desfășurate de către psihologi, psihopedagogi și profesori abilitați în consilierea școlară, în sesiuni individuale și de grup, la orele de consiliere, la orele de dirigiență, sau în cursul activităților extracurriculare.

Bibliografie:

- Adriana Baban (coordonator) – *Consiliere educațională*, Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere
- „Curriculum National pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință”. M.E.C., C.N.C., București, Editura Corint, 1998.
- Gabriela Lemeni și Mircea Miclea (coordonatori) *Consiliere și orientare în carieră*, ghid metodologic teoretic și de activități <COGNITROM> Cluj

CONSILIEREA ȘI ORIENTAREA ÎN CARIERĂ

*Ionela Bucăloiu - profesor
Liceul Tehnologic „Spiru Haret” Târgoviște*

Consilierea profesională nu este doar un proces de centrare a celei mai bune persoane pentru un job, ci este un proces de descoperire a valorilor, intereselor, aptitudinilor care să corespundă celei mai bune profesii/ocupații, dublat de ajutorul efectiv acordat în vederea dezvoltării sale personale pe această dimensiune și a împlinirii profesionale.

Scopul consilierii profesionale este de a evalua potențialul unei persoane și de a găsi și trasa o cale profesională potrivită pentru ea și dezirabilă pentru societate.

Orientarea profesională este acțiunea de îndrumare a persoanelor către o profesiune sau către un grup de profesii în conformitate cu aptitudinile și înclinațiile sale.

Consilierea profesională – reprezintă o activitate prin care consiliatul:

- Se cunoaște mai bine pe sine;
- Descoperă abilitățile pentru o anumită carieră și realizează un management eficient al acestora;
- Înțelege piața muncii;
- Alege o profesie/ocupație corespunzătoare aspirațiilor/valorilor/intereselor și aptitudinilor sale.

Orientarea în carieră constituie ansamblul acțiunilor desfășurate de consilierul vocațional și asigurarea activității de planificare a carierei, asistența de specialitate în luarea deciziilor privind cariera, precum și asistența acordată pentru adaptarea la o anumită carieră.

Orientarea în carieră constă în acele activități și programe prin care indivizii sunt ajutați în asimilarea și integrarea cunoștințelor, a experiențelor profesionale, a trăirilor personale și profesionale dobândite pe parcursul vieții în corelație cu:

- autoînțelegerea – care include cunoașterea propriei personalități și cunoașterea de sine a persoanei și a individului;
- înțelegerea mecanismelor de funcționare a societății și, deci, a acelor factori care contribuie la schimbarea continuă a acesteia, incluzând aici și atitudinea față de muncă, față de cei din jur;
- conștientizarea rolului pe care-l poate juca timpul liber în viața personală;
- înțelegerea necesității existenței unui minim de factori principali cu rol activ în planificarea carierei;
- înțelegerea necesității informațiilor și a abilităților în obținerea succesului și a satisfacției în muncă, dar și în activitățile desfășurate în timpul liber și a proceselor de socializare cu cei din jur;
- învățarea este o componentă de bază a individului care se dobândește încă de la naștere și îl ajută toată viața.

Tendințe actuale în evoluția carierei

1. Înlocuirea stabilității carierelor profesionale cu mobilitatea acestora;
2. Accentuarea gradului de slabă predictibilitate a cursului unei cariere;
3. Trecerea de la carierele legate aproape exclusiv de lumea muncii și cea a organizațiilor la cariere deschise spre o paletă largă de perspective;
4. Trecerea de la axarea pe prezentul carierei la axarea spre elaborarea unei viziuni de perspectivă privind cariera;
5. Acțiunea concomitentă a carierelor singulare cu carierele duble cu o ușoară predominanță a acestora din urmă.

Procesul de consiliere îndeplinește cel puțin 5 funcții importante, prezente în conceperea unei *strategii realiste* de opțiune sau de orientare profesională.

1. Funcția cognitivă – se materializează în procesul cunoașterii și autocunoașterii potențialului de care dispune la un moment dat, astfel:

Ambele forme de cunoaștere oferă informații relevante despre nivelul de dezvoltare al aptitudinilor, despre structura și configurația intereselor și valorilor persoanei.

Cunoașterea tehnicilor și strategiilor de căutare a unui loc de muncă (anunțuri on-line, presă scrisă; ofertele agențiilor de specialitate; târguri de job-uri);

Cunoașterea structurii și dinamicii pieței muncii și structura ocupatională.

2. Funcția formativă și de dezvoltare personală – dezvoltarea stimei de sine, autovalorizare, încredere în forțele proprii, dezvoltarea abilităților sociale – necesită un optimum al dezvoltării;

3. Inițiere și reglare a comportamentului decizional – este una dintre cele mai importante funcții, deoarece procesul decizional nu este punctual.

4. Planificare a carierei – pe termen scurt, mediu și lung (cu cât termenul este mai lung cu atât gradul de planificare este mai imprecis);

5. Reabilitare - reorientare și reconversie profesională, mai ales în situațiile de criză economică sau ca urmare a scăderii capacității de muncă. Este importantă adoptarea unor strategii de monitorizare

a schimbărilor survenite pe piața muncii și elaborarea unor planuri personale de planificare a propriei cariere în acord realist cu capacitățile de muncă.

Oamenii tind să aleagă o profesie care să le pună în valoare capacitățile intelectuale, emoționale, psihomotorii exprimate în comportamente corespunzătoare. Profesia și mediul de lucru care conțin caracteristici similare unui anumit tip de personalitate, constituie factori care generează satisfacție în muncă, iar structurile de personalitate pot fi valorizate și exprimate maximal în acel context. Oricât de performant ar fi cineva sub raportul calităților, capacităților, dacă nu va găsi un mediu în care să-și arate eficiența, va obține pe termen lung rezultate slabe și satisfacție scăzută.

Bibliografie:

- Dumitru, I. Al., – *Consiliere psihopedagogică*– Editura Polirom, Iași, 2008;
- Păunescu, I.. – *Managementul resurselor umane*– Editura Eficient, București, 2000;
- <http://formare-continua.ro>

PERSONALITATE ȘI PROFESIE

*Antoaneta Butoarcă - profesor
Liceul Energetic Târgu-Jiu*

Ca formă fundamentală de activitate umană, munca presupune o acțiune de transformare exercitată asupra obiectului muncii, fie el material și/ sau spiritual. Ceea ce lipsește însă definiției susmenționate este efectul de modelare pe care munca îl exercită asupra omului, nefiind menționate aspectele de integrare socială - adesea munca contribuie la buna inserție socială. În plan social, ocupația consfințește importanța muncii individului. Prin ocupație este definit unul din status-urile majore ale personalității, poate cel mai important pentru asigurarea satisfacției unei vieți împlinite.

Situația actuală pe piața muncii este caracterizată printr-un dinamism deosebit al cererii și ofertei de locuri de muncă, prin prezența unei multitudini de agenți economici, instituții și firme private. O altă caracteristică a societății moderne în ansamblul său și implicit a pieței forței de muncă, este informatizarea, care deschide noi căi de acces la informații de orice tip, inclusiv cele de cerere și ofertă de posturi.

Liberalizarea economică și informatizarea influențează nu numai destinul profesional al adulților prezenți pe piața muncii, ci și pe cel al adolescenților și tinerilor care sunt pe cale de a intra pe această piață. De aceea școala trebuie să pregătească elevi care să facă față dinamismului și incertitudinii, competiției și riscului.

Indiferent de natura și complexitatea sentimentelor și atitudinilor cu care ne raportăm la muncă, indiferent de viziunea despre ocupațiile din cariera noastră munca este miezul vieții adultului.

În viața cotidiană putem observa faptul că în ocupațiile complexe, înalt solicitante sub aspect intelectual și social, indivizii tind să se angajeze cu toată ființa lor, muncesc mai multe ore pe zi decât prevede legea sau contractul de muncă, doresc să-și prelungească durata vieții active sau au tendința de a lucra și după pensionare. Un fenomen de sens contrar se manifestă în ocupațiile de complexitate redusă, dar solicitante sub aspectul efortului fizic.

Așadar, alegerea unei munci potrivite, care să dezvolte personalitatea și să fie satisfacătoare prin chiar conținutul ei, devine un obiectiv foarte important în viața fiecărui om.

Alegerea profesiei și adaptarea la cerințele ei presupun continuarea unei direcții de dezvoltare a personalității care să permită dezvoltarea priceperilor și a aptitudinilor, formarea unor trasături de personalitate care să favorizeze eficiența în asumarea unui rol social. Succesul profesional este, în ultima instanță, o rezultantă a interacțiunii personalității și mediului ocupațional.

Reforma educației are ca obiectiv fundamental necesarul de competențe și nevoile de formare profesională. Competențele profesionale de bază ale formării prin care se asigură

satisfacerea exigențelor angajatorilor și a partenerilor sociali stabilite prin standarde de pregătire profesională sunt:

a) Competențele tehnice - prin care se asigură integrarea competențelor profesionale în cunoștințele tehnice generale de specialitate;

b) Competențe polifuncționale prin care se asigură capacitatea de a interveni în activități conexe cu activitatea de bază și de a exploata schimbările. În această categorie putem aminti:

- competențe în tehnologia informaticii și comunicării,
- comunicarea în limbi de circulație internațională,
- competențe privind asigurarea calității produselor și a serviciilor;
- spirit antreprenorial;
- capacitatea de a exploata schimbările care au loc ;
- lucrul în echipă ;
- competențe de căutare a unui loc de muncă și de promovare proprie.

Orientarea profesională realizată de școală este acea activitate în cadrul căreia elevii sunt ajutați să se dezvolte și să accepte o imagine completă despre sine, și a rolul lor în societate; testarea concepțiilor acestora și transformarea lor în conformitate cu realitatea înconjurătoare, astfel încât individul să obțină satisfacții și să desfășoare o muncă benefică societății.

Orientarea carierei constă în acele activități și programe prin care elevii sunt ajutați în asimilarea și integrarea cunoștințelor și a experienței, în corelație cu:

- autoînțelegerea – care include cunoașterea propriei personalități și raportarea acesteia la personalitățile altora,
- înțelegerea mecanismelor de funcționare a societății și deci a acelor factori care contribuie la schimbarea continuă a acesteia, incluzând aici și atitudinea față de muncă,
- conștientizarea rolului pe care-l poate juca timpul liber în viața personală,
- înțelegerea necesității existenței unei mulțimi de factori cu rol activ în planificarea carierei,
- înțelegerea necesității informațiilor și a abilităților în obținerea succesului și a satisfacției în muncă, dar și în activitățile desfășurate în timpul liber.

Orientarea are trei direcții de abordare :

- Orientarea școlară privind opțiunile școlare și sprijinirea elevilor ;
- Orientarea profesională privind opțiunile și plasarea în rolurile ocupaționale și locurile de muncă;
- Orientarea/consilierea individuală.

Orientarea școlară presupune o serie de activități dedicate elevilor, părinților și profesorilor. Influența acestora asupra deciziei copilului poate fi mai mare sau mai mică, în funcție de mentalitate, de poziția socială, de nivelul lor cultural.

Colaborarea cu părinții se poate face prin întrevederi, reuniuni, seminarii, conferințe. Profesorilor li se pot propune stagii de formare prin activitatea de orientare și li se pot furniza materiale informative cu scopul de transformare a părinților și profesorilor în aliați în procesul de orientare conștientă și realistă a copiilor pe un drum profesional care să corespundă aptitudinilor, dar și posibilităților concrete oferite pe piața muncii. Părinții pot participa la ședințele de consiliere sau pot fi informați ulterior asupra mersului acestora. Ei pot să-și prezinte propria experiență de muncă dacă aceasta oferă informații interesante pentru elevi.

Decizia de carieră reprezintă procesul care duce la selecția unei alternative de carieră din mulțimea de variante disponibile la un moment dat. Conținutul deciziei se referă la problema efectivă care necesită luarea unei decizii. Exemple de probleme de carieră:

- alegerea școlii și a profilului de studiu (exemplu: liceu teoretic real, facultatea de medicină);
- alegerea unei profesii (inginer, contabil, medic, șofer, profesor, etc);

- alegerea unui anumit traseu educațional (exemplu: liceu de artă - facultatea de artă și design - masterat în design vestimentar);
- alegerea unor modalități de formare a competențelor profesionale (activități de voluntariat, noviciat, etc).

Procesul decizional cuprinde o serie de etape care au o pondere mai mare sau mai mică în economia deciziei de carieră, în funcție de conținutul și contextul deciziei. Etapa de definire a deciziei presupune:

- conștientizarea necesității de a lua o decizie de carieră;
- definirea conținutului deciziei;
- identificarea alternativelor existente pentru decizia dată. Alternativele decizionale disponibile și accesibile la un moment dat sunt determinate de contextul deciziei.

Explorarea și evaluarea alternativelor existente. În această etapă se colectează informații despre alternativele existente în luarea unei anumite decizii de carieră. Pe baza unor criterii prestabilite, sunt evaluate alternativele, pentru a identifica varianta optimă. Dintre criteriile cele mai importante amintim:

suprapunerea peste caracteristicile personale (valori, interese, abilități și deprinderi);

- concordanța cu așteptările persoanei (stilul de viață dorit, mediul de activitate așteptat, nivelul educațional implicat, etc.);
- susținerea de care ar beneficia din partea persoanelor semnificative;
- costurile și beneficiile implicate de alegerea variantei respective.

Criteriile care stau la baza evaluării alternativelor sunt specifice pentru fiecare persoană în parte, iar importanța acordată acestora este dependentă de prioritățile pe care aceasta și le-a stabilit.

Bibliografie:

- Luca., M., *Elemente teoretice și metodice pentru consilierea în școală*, Editura Psihomedica, Cluj-Napoca, 2005
- Institutul de Științe ale Educației, *Programul Operațional Sectorial De Dezvoltare A Resurselor Umane din România în perioada 2007-2013 – Proiect*, București, Aprilie 2006

CONSILIEREA - ACTIVITATE DE FORMARE A ELEVULUI

*Simona Cîncea - profesor
Școala Gimnazială Țuglui*

Schimbările care s-au produs la nivelul societății în general au determinat apariția unor tendințe noi în orientarea școlară și profesională. Întrucât în procesul orientării elevii trebuie pregătiți pentru adoptarea unor decizii în plan școlar și profesional, este evident că această activitate are o bază psihopedagogică. Astfel în perioada actuală orientarea nu mai este o simplă activitate de psihodiagnostic și de selecție profesională, ci ea presupune structurarea ca proces *educativ îndelungat care urmărește dezvoltarea personalității tinerilor în vederea opțiunilor școlare și profesionale și a viitoarei lor integrări școlare și profesionale.*

Orientarea școlară și profesională presupune un ansamblu de etape și tehnici care se structurează într-un sistem. Componentele acestui sistem sunt: cunoașterea personalității elevului, educarea elevului în vederea alegerii carierei, cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesiunilor, consilierea și îndrumarea efectivă a elevului.

Divizarea conținutului procesului de consiliere și orientare în cele patru direcții de acțiune este convențională, ea fiind făcută de necesitatea metodică a unei analize sistematice. În practica consilierii și orientării, cunoașterea, informarea și educarea elevilor se întrepătrund și se interconditionează, iar consilierea sau îndrumarea se constituie ca un corolar, ca o rezultantă a întregului proces.

Cuvinte cheie: orientare școlară și profesională, consiliere

Consilierea și orientarea carierei elevilor reprezintă un proces complex de pregătire și îndrumare a acestora spre anumite forme de activitate școlară și academică, studii care să le permită apoi alegerea unor domenii profesionale și ocupații distincte care să concorde cu aptitudinile și interesele lor. Această subordonare a orientării față de educație confirmă faptul că atât educația, cât și orientarea au scopuri care se suprapun, și anume dezvoltarea personalității. Dacă educația are în vedere dezvoltarea în conformitate cu idealul educativ, orientarea urmărește o finalitate practică, și anume dezvoltarea acelor componente ale personalității care să-i permită elevului o cât mai bună integrare în societate.

Pentru ca acest tip de consiliere și orientare să fie eficace, el trebuie să includă o gamă largă de activități, care pornesc de la abordarea problemelor specifice individului și continuă cu problemele conexe școlii, familiei și comunității sociale respective. Într-o asemenea perspectivă, consilierea și orientarea carierei elevului se întemeiază pe patru acțiuni fundamentale:

- I. Cunoașterea personalității elevului.
- II. Educarea elevului în vederea alegerii carierei.
- III. Cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesionale.
- IV. Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului.

I. Cunoașterea personalității elevului

Cunoașterea elevului presupune o activitate complexă, care constă în culegerea datelor despre elev, din diverse medii (familie, școală, grupuri de prieteni etc.), utilizarea unor metode specifice de investigare a personalității. Această activitate constituie o condiție fundamentală a organizării și desfășurării eficiente a procesului de educație, dar și o componentă esențială a procesului de consiliere și orientare școlară.

Cunoașterea personalității elevilor nu se realizează ușor și nici într-o perioadă scurtă de timp. Ea necesită parcurgerea unor etape ierarhice, observarea continuă a creșterii și dezvoltării individului precum și a atitudinilor sale, în urma unor evenimente apărute sau provocate. Cu alte cuvinte, este vorba de adoptarea unei viziuni longitudinale, care constă în observarea și examinarea evoluției aptitudinilor, capacităților și performanțelor elevilor de-a lungul școlarității. Profesorul, dirigintele și îndeosebi consilierul pot folosi o gamă largă de metode și tehnici de cunoaștere psihologică a elevilor. Ele pot fi grupate în două categorii principale:

- Metode de cunoaștere a individualității elevilor.
- Metode de investigare a grupurilor școlare.

Au fost enumerate doar câteva dintre ele, considerate a fi mai accesibile și în același timp mai eficiente în practica orientării școlare și profesionale.

- 1. Metode de cunoaștere a individualității elevilor:** observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, chestionarul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea, metoda testelor.
- 2. Metode de investigare a grupurilor școlare:** metoda aprecierii obiective a personalității, proba "Ghici cine?", tehnicile sociometrice.

II. Educarea elevilor în vederea alegerii carierei

presupune însusirea unui ansamblu de cunoștințe cu privire la diversele domenii ale realității, dezvoltarea unor interese multilaterale și a unor interese profesionale dominante, dezvoltarea aptitudinilor generale și speciale, educarea preferințelor și aspirațiilor elevilor în direcția satisfacerii cerințelor sociale de forță de muncă, dezvoltarea unei motivații superioare și a idealului profesional etc.

În cadrul procesului educațional, principalele modalități și mijloace prin care se realizează pregătirea elevilor în vederea alegerii studiilor și profesiei corespunzătoare sunt:

- Ø conținutul obiectelor de studiu;
- Ø lecția – ca principală formă de organizare a activității didactice;

- Ø stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă;
- Ø metodele de instruire;
- Ø activitatea individuală cu elevii;
- Ø influența personalității profesorului.

III. Cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesiunilor

Pentru a se ajunge la efectuarea unor opțiuni școlare și profesionale corecte și realiste este necesară informarea elevilor cu privire la tipurile și profilurile de studii pe care le pot urma, la posibilitățile și formele de calificare profesională, la lumea profesiunilor și dinamica ei specifică, la perspectivele dezvoltării social-economice și oferta socială de muncă.

În practica orientării sunt utilizate următoarele metode și mijloace de informare: academice sau orale, concrete, audio-vizuale, scrise. Dintre toate metodele și mijloacele de informare ce pot fi utilizate în practica orientării elevilor, cele mai eficiente sunt considerate activitățile practice care-i pun pe elevi în contact direct cu munca productivă și cu principalele profesii din industrie și agricultură. O eficiență ridicată mai pot avea desigur, vizitele în unitățile productive, consultările date de specialiștii din diverse domenii de activitate, filmele și documentarea independentă a elevilor pe baza mijloacelor scrise.

În urma diverselor contacte cu surse de informare și în urma discuțiilor purtate cu consilierul școlar, elevul se va decide asupra unui domeniu de activitate sau chiar asupra unei profesii date. Alegerea trebuie să-i aparțină în totalitate, consilierul doar asistându-l în evaluarea propriilor decizii. Rolul consilierului este de a-l învăța pe elev cum să obțină informații utile, cum să le utilizeze eficient, să le coreleze și raporteze corect la posibilitățile sale. Pe parcursul procesului de orientare, consilierul trebuie să-l sprijine și să-l încurajeze pe elev în diversele direcții posibile, cum ar fi: să acționeze în vederea luării unei decizii, să adopte un program specific de pregătire, să-și reevalueze periodic alegerile făcute.

IV. Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului

Îndrumarea elevilor spre anumite tipuri de școli sau grupuri de profesii constituie acțiunea cu care se încheie procesul de orientare. Ea presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ constând în informații și indicații cu privire la profilul de studii și ramura de activitate profesională în care elevul are cele mai mari șanse de dezvoltare și afirmare.

Metodologia elaborării sfatului de orientare constă în două metode principale de acțiune:

a) Esența primei metode constă în faptul că “trecutul determină viitorul” – elementele care s-au dovedit stabile, constante în evoluția anterioară a personalității elevului au șanse de a se manifesta și în planul evoluției sale viitoare.

b) Cea de-a doua porneste de la ideea că “viitorul determină prezentul” – educatorul trebuie să știe nu atât ce este elevul în cauză, cât ceea ce va putea el să fie. Opțiunile exprimate de elevi îi angajează pe aceștia pentru un anumit timp și determină anumite comportamente specifice.

Ambele metode sunt accesibile atât consilierului cât și tuturor cadrelor didactice, indiferent de specialitatea pe care o predau în școală. În aparență, ele ni se înfățișează ca fiind diferite sau chiar opuse. Deosebirea sau opoziția dintre ele este de suprafață și deci artificială. Acordarea sfatului de orientare pentru fiecare elev în parte presupune depășirea de către consilier a acestor deosebiri neesențiale și false contradicții și adoptarea unei atitudini pragmatice. Ca urmare, el nu trebuie să se limiteze la nici una dintre cele două metode, ci mai degrabă să încerce combinarea lor. Astfel, pornind de la cunoașterea personalității elevilor, într-o manieră longitudinală, prin intermediul metodelor și tehnicilor descrise mai sus și prin utilizarea fisei psihopedagogice, pot fi întrezărite, cu destulă certitudine, tendințele și direcțiile de evoluție ale personalității elevilor. Cu alte cuvinte, știind ceea ce a fost elevul și apreciind ceea ce ar putea să fie, consilierul poate să pună un diagnostic de adaptabilitate.

Metodologia consilierii si orientării elevilor constituie o variabilă cauzală deosebit de importantă, care este răspunzătoare, într-o mare măsură, de rezultatele concrete ale acestei activități. De aceea, cunoasterea si utilizarea ei corespunzătoare de către consilier, diriginte sau alte cadre didactice, reprezintă o condiție fundamentală pentru desfășurarea unei activități de consiliere si orientare științifice si eficiente.

Fără îndoială, divizarea conținutului procesului de consiliere si orientare în cele patru componente structurale sau direcții de acțiune (cunoasterea, educarea, informarea si îndrumarea elevilor) este conventională, ea fiind făcută de necesitatea metodică a unei analize sistematice. În practica consilierii si orientării, cunoasterea, informarea si educarea elevilor se întrepătrund si se intercondiționează, iar consilierea sau îndrumarea se constituie ca un corolar, ca o rezultantă a întregului proces. Într-o asemenea perspectivă diversele categorii de metode si tehnici ale consilierii și orientării se conturează ca subsisteme polifunctionale care, la rândul lor, se intercondiționează si se completează reciproc.

Bibliografie:

- Bălan, A., *Consiliere educatională – ghid metodologic pentru orele de dirigentie si consiliere*, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
- Butnaru, D. (coord.), *Consiliere si orientare scolară*, Editura Spiru Haret, Iasi, 1999
- Ghica, V., *Ghid de consiliere si orientare scolară pentru orele de dirigentie*, Editura Polirom, Iasi, 1998
- Neamtu, C., *Orientarea scolară si profesională în Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și gradul didactic II*, Editura Spiru Haret, Iasi, 1995
- Tomsa, Gh., *Orientarea si dezvoltarea carierei la elevi*, Casa de Editură si Presă „Viata Românească”, Bucuresti, 2001

DE LA ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ LA ORIENTAREA ȘI DEZVOLTAREA ÎN CARIERĂ

*Claudia Valentina Cruceru – profesor învățământ preșcolar
Grădinița cu Program Normal Ungureni*

Dacă în urmă cu mai mulți ani, termenului de carieră i se conferea mai mult sensul profesional, ulterior i s-au adăugat conotații ce țin de viața personală, comunitară, economică. Pentru o vizualizare mai bună a evoluției termenului de carieră și implicit înlocuirea celui de orientare școlară și profesională am ales să aduc ca argument mai multe definiții care se vehiculează la momentul de față în literatura de specialitate:

Carieră – succesiune de profesii, îndeletniciri și poziții pe care le are o persoană în decursul perioadei active de viață, inclusiv funcțiile pre-vocaționale, (cum sunt cele de elevi care se pregătesc pentru viața activă) și post-vocaționale (pensionarii care pot avea rol de suplinitori, colaboratori, etc.).

Carieră – activitățile profesionale și pozițiile ocupate de o persoană într-o organizație determină atitudinile, cunoștințele și competențele dezvoltate de acesta de-a lungul timpului .

Cariera – acoperă și identifică diferite roluri în care individul este implicat (elev, angajat, membru al comunității, părinte, etc.), modul în care acționează în familie, școală și societate și suita de etape prin care poate trece în viață (căsătorie, pensionare, etc.), toate considerate ca un tot unitar indivizibil.

Cariera profesională – reprezintă evoluția profesională a unui individ pe parcursul întregii sale vieți. În cadrul aceleiași profesii, în cariera unei persoane se pot înscrie specializări, perfecționări sau promovări profesionale.

Cariera , pe lângă această evoluție a persoanei , poate fi privită și sub aspect economic, sociologic sau psihologic.

Din punct de vedere economic, cariera face referire la o succesiune a pozițiilor profesionale ocupate de o persoană.

Dacă privim cariera din prisma sociologilor, ea reprezintă o multitudine de roluri jucate de individ, în sensul că fiecare rol este temelia celui ce va urma.

Sub aspect psihologic, alegerea de roluri și succesul în exercitarea lor depind de aptitudinile, interesele, valorile, trebuințele, experiența anterioară și aspirațiile persoanei în cauză.

Datorită importanței pe care individul dar și societatea o acordă astăzi, cariera a devenit obiect de studiu pentru multe discipline științifice. Printre cele care se ocupă și de acest domeniu se află: științele educației, managementul, psihologia dar și carierologia.

Științele educației se ocupă de carieră în măsura în care este considerată un scop sau o aspirație, acordând o pondere mai mare procedurilor care să asigure dezvoltarea carierei – consilierea în orientarea carierei, formarea profesională inițială și continuă dar și educația pentru carieră.

Dezvoltarea în carieră și educația pentru carieră au, ca termeni conecși consilierii, o arie longitudinală mai extinsă. Dacă procesul consilierii este, de obicei, strict individualizat, direcționat către un grup de clienți sau către un client, educația pentru carieră și dezvoltarea în carieră se referă la un eșalon de vârstă cu o plajă mult mai extinsă. Dezvoltarea carierei semnifică toate aspectele vieții aflate în devenire și cu o dinamică specifică în diferite planuri, adică:

- * autocunoașterea și formarea deprinderilor de relaționare interpersonală;
- * educația și formarea profesională inițială;
- * asumarea de roluri în viață;
- * modul de integrare, trăire și planificare a diferitelor evenimente ale vieții;

Educația pentru carieră include subiecte care nu sunt, aparent legate de exercitarea unei profesii, precum: viața de familie, petrecerea timpului liber, creșterea și educarea copiilor, problema economică familială, chestiuni legate de valori și calitatea vieții, modul de a face față situațiilor dramatice din viață, decese, divorț, cataclisme naturale, șomaj, privarea de libertate, etc.

În aceste condiții, orientarea în carieră nu se mai poate rezuma la asistarea unor momente în alegerea carierei, ci trebuie să devină o modalitate de dezvoltare a abilităților necesare pentru construirea propriei cariere. Acest scop se poate atinge doar prin apropierea intervențiilor de orientare de procesul educațional și prin asigurarea caracterului longitudinal al acestora. Asumarea unor roluri diferite pe parcursul vieții reclamă manifestarea unor abilități de adaptare diferite. Educația și orientarea pentru carieră presupune oferirea de mijloace și sprijin indivizilor pentru ca ei să aplice cunoștințelor achiziționate în circumstanțe reale ale pieții muncii și să fie capabili să ia o decizie de alegere a carierei, a viitorului lor profesional.

Orientarea în carieră în cadrul acestei activități socio – economice are loc clarificarea și decantarea de roluri prospective profesionale ca și activitatea de confruntare a intereselor și a raționamentelor de opțiune profesională. Din punct de vedere profesional, orientarea carierei constituie un lung șir de momente de conștientizare a necesității de a efectua o opțiune profesională. Acest proces este puternic condiționat de oferta vieții economice și de gradul de dezvoltare al acesteia, adică cerința de forță de muncă. Având în vedere schimbările rapide ale vieții economice, lumea profesiunilor suferă și ea o schimbare continuă într-un ritm și ea. Schimbările aduc după sine coexistența de exercitare a unor profesii sub formă de suporturi tehnologice foarte diferite, de la exercitarea manufacturieră la formele de exercitare mecanizată și informatizată. În primul caz, sunt solicitate îndemânări manuale, viteză și precizie, planuri perceptiv - senzoriale bine dezvoltate, rezistență fizică. În al doilea caz, se solicită mai ales caracteristici psihice intelectuale, cunoștințe, spirit de observație. Există o tendință pregnantă de a se face opțiuni spre profesii care presupun

automatizare și informatizare dar și spre cele care vizează domenii ale economiei iar mai nou în sfera acelor domenii care constituie atracție pentru adolescenți se încadrează și cele care vizează psihologia, comunicarea cât și sectorul administrativ. Este explicabil, deoarece acestea din urmă sunt considerate, mai ales de către tineri, domenii care conferă un statut social ridicat și respectabil fiind denumite de ei ca profesii de impact.

Există o determinare a opțiunii profesionale care se exercită prin opțiunea școlară, iar aceasta este mai ușor de făcut, dat fiind faptul că individul este mai conștient de atracțiile ce le simte față de diferite domenii de cunoștințe în care interesele sale de cunoaștere sunt mai antrenate, decât de profesiunile pe care le oferă societatea, reorganizarea liceelor precum și constituirea școlilor de arte și meserii dar și dezvoltarea facultăților și universităților, creează o condiție nouă a opțiunii, reducând simțitor distanța dintre evantaiul profesiunilor și școala care încearcă să devină mai direct producătoare de forță de muncă.

Orientarea vocațională implică identificare socială din ce în ce mai complexă, deoarece presupune o autoantrenare și organizare nu numai a unei opțiuni, ci a tuturor resurselor interioare psihice ale adolescentului, prin care, în fapt, devine autodeterminare și mai ales socializare vocațională, adică orientare a energiei și eforturilor psihice în vederea adaptării concrete la profesiunea aleasă, ceea ce presupune eforturi de dobândire de cunoștințe prin orientarea curiozității și organizarea de îndemânări specifice care să materializeze identificarea.

Rolul orientării școlare și profesionale / vocaționale constă în a facilita procesul de identificare, atât din punctul de vedere al societății cât și cel al tânărului.

Există forme de opțiuni profesionale superficiale, legate de atracții spontane și întreținute de interesele neconsolidate prin cunoștințe satisfăcătoare la unii tineri. În opțiunea lor sunt prea multe elemente construite întâmplător, prea multă incompatibilitate între imaginea lor cu privire la o profesie și caracteristicile ei reale. Există și opțiuni ce se realizează pe o dominantă afectivă.

Astfel de opțiuni se exprimă în cazul tinerilor care doresc foarte mult să devină profesioniști într-o direcție dată, dar nu știu ce să facă, nu posedă cunoștințe satisfăcătoare, solide, teoretice și practice. Aceștia au de obicei eșecuri mari la început, eșecuri ce odată traversate creează profesioniști de înaltă clasă, îndrăgostiți de profesia lor.

O altă categorie de opțiuni poate fi dominată de interese, cunoștințe teoretice și curiozitate, fără o antrenare afectivă prea profundă. Acești tineri pot avea succese la început, reușesc să depășească examene, concursuri și testele implicate la o profesiune, dar aceasta nu are pentru ei rezonanțe interioare prea mari și profesiunea începe să pară anostă și greu de exercitat din cauza acestei distanțe afective față de ea. Există și cazuri în care tinerii nu pot să facă o opțiune, sau în care schimbă mereu opțiunea. Nu trebuie neglijate nici cazurile în care există o nepotrivire temperamentală la profesiune, sau dorința ce implică ideea de câștig material drept criteriu fundamental ori alte oportunități. Se creează o foarte variată tipologie a opțiunilor școlare și profesionale și a identificării pe acest plan a vieții sociale.

Este vârsta care poate îmbina „ceea ce poate”, „ceea ce dorește” și „ceea ce trebuie” să facă individul. Aspirațiile se decantează mult pe baze cât se poate de realiste.

În acest sens sunt construite și programele de educație pentru carieră prin care elevii respectiv tinerii își formează competențe în următoarele domenii:

- * autocunoaștere și dezvoltare personală– abilități de autoevaluare realistă a propriilor caracteristici și de autoreglare emoțională și comportamentală în situații diverse legate de viață și de carieră;
- * comunicare și relaționare interpersonală– capacitate de ascultare activă și exprimare asertivă în vederea creșterii eficienței comunicării în cadrul relațiilor interumane;
- * managementul informației și al învățării– abilități de informare necesare în optimizarea performanței în învățare, a procesului de luare a deciziilor și rezolvarea de probleme;
- * planificarea carierei- cunoștințe și abilități necesare pentru realizarea

- * unor planuri de carieră realiste și adaptarea la cerințele pieței muncii.;
- * educație antreprenorială – stimularea față de domeniul antreprenorial și dezvoltarea unor competențe de analiză și valorificarea oportunităților de afaceri;
- * managementul stilului de viață – abilități de management al stilului de viață pentru creșterea calității vieții fizice, psihice, sociale și ocupaționale.

În concluzie, identificarea nevoilor este, poate, cel mai important pas din cadrul procesului propriu-zis de consiliere în carieră. Cei mai mulți dintre elevi /tineri nu au o reprezentare clară a nevoilor pe care le au în raport cu alegerile pe care trebuie să le facă în planul carierei. Atunci când ajung în fața unui consilier de orientare în carieră, problema pe care acești elevi / tineri o acuză, cel mai adesea, ține de incapacitatea de a lua o decizie. Astfel, consilierului îi revine rolul de a-și ghida elevul / tânărul în identificarea problemelor sale reale, a factorilor care stau la baza acestor probleme și, implicit, în conturarea nevoilor individuale de consiliere.

Bibliografie:

- Alexandra Silvaș, *Managementul carierei*, Universitatea “Petre Maior”, Târgu- Mureș, 2009;
- Riana Calotă, Mariana Corin, Adriana Rotaru și alți – *Consultații pentru activitatea educativă*, Editura Eurobit, Timișoara, 1996;
- Vasile Ghica, *Ghid de consiliere și orientare școlară*, Editura Polirom, Iași, 1998.

ORIENTAREA PENTRU CARIERĂ A ELEVILOR DE LICEU

*Dobre Alina Maria – profesor
Liceul Teoretic „Tudor Arghezi” Craiova*

*”Viața omului este prețioasă numai atunci când urmărește un ideal”
(Liviu Rebreanu)*

Alegerea unei cariere pentru un elev aflat în ciclul superior al liceului nu este o activitate ușoară. El nu trebuie lăsat singur. În această activitate trebuie să se implice mai mulți factori: familia, comunitatea, dar mai ales școala, prin profesorii ei. Profesorul (și în special dirigintele) trebuie să fie mai mult un organizator al situațiilor educaționale și un element de legătură între element și societate, care mediază și facilitează accesul la informație.

Mulți tineri care termină liceul dețin cunoștințe vaste, dar nu știu să comunice, nu știu să lucreze în echipă, nu știu să expună o idee, nu știu ce înseamnă o carieră, nu știu să se prezinte la un interviu sau să se autoevalueze. De aceea apare nevoia tot mai acută de a-i învăța pe tineri capacități esențiale pentru viața lor, ceea ce se poate realiza doar prin educația non-formală ce cuprinde activități educative de tip non-formal desfășurate în sistemul de învățământ de către instituții educative. Cea mai importantă activitate de tip non-formal este ora de dirigenție pentru că aceasta, fiind cuprinsă în orarul elevului, are repetitivitate și continuitate.

În alegerea carierei, educația informală ocupă un loc aparte. Educația informală înseamnă experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială. Unul dintre elementele importante pentru managementul carierei este cunoașterea de sine. Aspectele care prezintă o relevanță mai mare pentru deciziile de carieră sunt: interesele elevului, valorile personale, aptitudinile și personalitatea ca element integrator.

Interesele reprezintă preferințele stabile ale unei persoane pentru anumite domenii de cunoștințe sau de activitate, factori motivaționali esențiali în alegerea carierei. Este foarte importantă investigarea intereselor fiecărui elev în trasarea planului individual de carieră. Trebuie să existe o concordanță între interesele proprii și cerințele unei ocupații pentru ca persoana să fie mulțumită și motivată în activitatea pe care o desfășoară.

Valorile reprezintă convingeri de bază ale unei persoane despre ceea ce este important în viață, în muncă, în relaționarea cu ceilalți. Valorile și interesele reprezintă etaloane prin care persoanele se raportează la oportunitățile de carieră. Dacă valorile legate de muncă (securitate, câștiguri mari, realizare, statut, apreciere, putere etc.) corespund cu valorile personale, atunci ele vor ghida persoana în alegerea carierei (dacă elevul are ca valoare personală securitatea, el va căuta cu preponderență medii de muncă care să îi ofere securitate).

Conturarea la elevi a valorilor legate de muncă este influențată de mai mulți factori dintre care amintim: familia (prin oferirea de modele), școala (prin promovarea anumitor cerințe și metode de predare), grupul de prieteni (dorința de apartenență la un anumit grup), experiențe concrete de muncă (practica, voluntariat, organizarea de vizite la locul de muncă al părinților).

Aptitudinile reprezintă ansamblul de însușiri care diferențiază oamenii între ei în ceea ce privește maniera de desfășurare a diferitelor activități și mai ales în ceea ce privește randamentul calitativ și cantitativ al acestora.

Acestea stau la baza performanțelor în muncă și asigură parcurgerea cu succes a diverselor forme de pregătire academică și profesională. Modalitățile de identificare a aptitudinilor la elevi pot fi : observarea activităților pe care aceștia știu să le facă cel puțin la nivel mediu și fără un efort deosebit sau aplicarea de chestionare destinate identificării acestora.

Personalitatea reprezintă modul unic de gândi, simți, de a acționa, de a relaționa al unei persoane. Este important ca elevii și profesorii diriginți să cunoască aceste caracteristici personale pentru ca în demersul de orientare a carierei să îmbine cât mai corect posibilitățile proprii cu cerințele unei ocupații.

Pentru obținerea de informații privind deciziile de carieră și cunoașterea mediului profesional este necesar ca elevul să investigheze diverse medii ocupaționale și să cunoască mai multe posibilități de carieră.

Mulți tineri care termină liceul dețin cunoștințe vaste, dar nu știu să comunice, nu știu să lucreze în echipă, nu știu să expună o idee, nu știu ce înseamnă o carieră, nu știu să se prezinte la un interviu sau să se autoevalueze. De aceea apare nevoia tot mai acută de a-i învăța pe tineri capacități esențiale pentru viața lor, ceea ce se poate realiza doar prin educația non-formală ce cuprinde activități educative de tip non-formal desfășurate în sistemul de învățământ de către instituții educative.

Cea mai importantă activitate de tip non-formal este ora de dirigenție pentru că aceasta, fiind cuprinsă în orarul elevului, are repetitivitate și continuitate. În ciclul superior al liceului trebuie să se acorde o atenție deosebită în orele de dirigenție orientării pentru carieră a elevului prin diverse modalități: chestionare, teste, exerciții prin care elevul își poate descoperi pentru sine și apoi pentru ceilalți punctele forte. În orele de dirigenție se pot derula activități, care au un impact deosebit pentru clasă, dar și pentru fiecare individ în parte, cum ar fi:

- Hexagonul intereselor (identificarea intereselor personale și a ocupațiilor care corespund acestora);
- Profilul realizărilor personale (identificarea de către elev a realizărilor personale, în vederea conturării profilului aptitudinal);
- Planul meu (dezvoltarea abilității de construire a unui plan de carieră);
- Portofoliul personal (realizarea unui portofoliu în vederea construirii branding-ului personal).

În cadrul orelor de dirigenție, se pot face exerciții simple care au rezultate importante în identificarea abilităților – cheie căutate în domeniul de activitate pentru care tânărul are interese. De exemplu pentru a lucra în vânzări este necesară încrederea în sine, capacitatea de comunicare cu oameni diferiți, putere de convingere, perseverență. Pentru a afla dacă are astfel de abilități elevul se poate gândi dacă îi place să organizeze petreceri, drumeții sau activități de divertisment, dacă reușește să-i convingă pe cei mai mulți să accepte planurile sale. Pentru grafică și design sunt necesare alte calități precum: creativitate, cunoștințe tehnice de utilizare a programelor specifice. Dacă tânărul a realizat un album de fotografii ale familiei, le-a prelucrat cu ajutorul calculatorului și

le-a transferat pe un website de profil, unde pot fi văzute de alții, sunt câteva calități ce pot fi dezvoltate.

Un alt exercițiu aplicat la clasă este descoperirea branding-ului personal (ce poate fi ulterior valorificat în activitatea „Portofoliul personal”). De la felul în care se îmbracă un tânăr, atitudinea pe care o afișează până la ce transmite prin limbaj, toate acestea alcătuiesc brandul personal. Cel în cauză trebuie să conștientizeze punctele tari și punctele slabe. Elevul este pus în situația de a întreba 10-12 persoane de încredere care sunt 3 lucruri pe care le apreciază la el și alte 3 care consideră că-l dezavantajează.

În alegerea carierei, educația informală ocupă un loc aparte. Educația informală înseamnă experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurată în medii care nu au educația ca scop principal. Voluntariatul reprezintă una din principalele activități ale educației informale prin care elevul își poate descoperii abilități și forma competențe. Elevii s-ar putea implica într-o activitate a unei organizații de protecție a mediului, redactând pliante care să conțină informații privind legislația mediului și informații de natură legislativă, împărțindu-le populației din zona vizată pentru a-i conștientiza în problematica mediului, sau să urmeze un curs de training prin care elevii să învețe despre dezvoltare personală, dezvoltarea relațiilor, comunicare eficientă, prezentarea la interviu, coaching și feedback, planificarea productivității personale, formarea echipei, abilități de negociere.

În cadrul educației informale, recomandăm participarea la un târg de job-uri, unde viitorii absolvenți se pot informa direct de la societățile prezente despre particularitățile anumitor profesii, despre motivarea angajatului, despre condițiile de muncă, despre posibilitățile de promovare și nu în ultimul rând despre posibilitatea de a lucra în regim de part-time sau full-time pe perioada vacanțelor.

Presiunea competiției pe piețele naționale și internaționale a generat creșterea șomajului, creștere care, într-o primă etapă, a afectat forța de muncă tânără. Acest fenomen a avut drept rezultat scăderea motivației pentru învățare. Instituțiile de învățământ s-au văzut silite să acționeze pentru optimizarea ofertei educaționale, atât din punctul de vedere al calității situațiilor și resurselor de învățare, cât și din cel al concordanței programelor educaționale în raport cu cererea de pe piața forței de muncă.

Bibliografie:

- Florescu, Maria Cristina, *Managementul educației*, Ed. Eurogrup, Oradea, 2002;
- Neacșu, I. *Instruire și învățare, Teorii-modele-strategii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000;
- George Văideanu, *Educația la frontiera dintre milenii*, E. D. P., București, 2005;
- Jinga I., Istrate E. (coordonator), *Manual de pedagogie*, Ed. ALL, București, 2001;
- I. T. Radu, *Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, E. D. P. , București, 2001;
- M. Ionescu, I. Radu, *Didactica modernă* , Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000

CONSILIEREA ÎN CARIERĂ – ACTIVITATE DE FORMARE A ELEVULUI

Oana – Loredana Ducu – profesor psihopedagogie specială
Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina” Craiova
Vasile Ducu – director
Școala Gimnazială „Ioan Grecescu” Brădești

Activitatea de consiliere în carieră are un rol deosebit în societatea umană, iar țările dezvoltate din punct de vedere economic, cu un nivel de trai crescut, i-au acordat importanța cuvenită, elaborând o legislație care să ajute la desfășurarea și dezvoltarea acesteia. Consilierea reprezintă inima unui program de orientare a carierei; semnificația acestui fapt este nu numai de natură psihologică, ci și educațională, pedagogică.

Elevii, tinerii au nevoie de formare în sensul de a fi capabili să ia decizii optime legate de viața lor. Astfel, atenția acestora și, implicit, a educatorilor trebuie să se îndrepte spre crearea unor circumstanțe în cadrul cărora fiecare consiliat să aibă libertatea luării unor hotărâri pe care să le ducă la bun sfârșit.

O societate care tinde să se dezvolte armonios trebuie să ia în considerare și să susțină activitatea de orientare a carierei, ținând cont de necesitatea acesteia, consolidând baza de pregătire profesională a celor care lucrează în acest domeniu.

Profesorul are un rol deosebit de important în orientarea și consilierea elevilor în vederea alegerii viitoarelor cariere.

Orientarea și consilierea elevilor este un proces complex de pregătire și îndrumare a elevilor, în funcție de aptitudinile și interesele lor, spre acele forme de activitate școlară sau academice, care să le permită să opteze spre anumite domenii profesionale. Este necesar să se cunoască personalitatea elevului, să se realizeze educarea sa în vederea alegerii carierei, să fie informat cu privire la rețeaua școlară, la profesiile existente, să se consolideze și să se îndrume efectiv.

Educarea elevilor în vederea alegerii carierei astfel încât aceștia să efectueze opțiuni școlare și profesionale realiste, presupune transmiterea și însușirea unor informații despre diferitele domenii ale realității, formare de priceperi și deprinderi, dezvoltarea intereselor, aptitudinilor generale și speciale, formarea unor trăsături de caracter volitive, pozitive, solicitate în profesia pentru care optează elevul.

Această activitate are un caracter permanent și vizează echilibrul între ceea ce vrea, ceea ce poate și ceea ce trebuie să facă elevul.

Conținutul obiectelor de studiu, stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă, activitatea individuală cu elevii, influența personalității profesorului constituie modalități ce mijlocesc educarea elevului.

Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ. Elaborarea sfatului de orientare are în vedere trecutul elevului, perspectivele de evoluție ale lui.

Cunoașterea, informarea și educarea elevilor constituie un sistem a cărui rezultat este consilierea și îndrumarea.

Activitatea de orientare a carierei elevilor include o serie de metode specifice de cunoaștere a personalității elevilor. Privită dintr-o perspectivă mai amplă, acțiunea de consiliere și orientare a carierei cuprinde patru activități de bază, și anume: *cunoașterea personalității elevilor, educarea elevului spre alegerea carierei din punct de vedere al aptitudinilor, o bună cunoaștere a rețelei școlare și a tuturor profesiilor din cadrul pieței muncii, actul propriu zis de consiliere și îndrumare a elevilor spre scopul propus.*

Cunoașterea personalității elevilor se efectuează prin intermediul conlucrării profesorilor diriginți cu familia, cu profesorii clasei și chiar cu colectivul clasei din care fac parte elevii. Activitatea necesită un anumit timp și se apelează la metodele așa-zis clasice de cunoaștere, cum

sunt: observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, teste psihologice, eșantionatul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea și alte metode în funcție de fiecare caz în parte.

Faza de începere a ședinței de consiliere a carierei este un prim pas în colaborarea dintre elev și profesorul diriginte, punându-se bazele de încredere, sprijin, confidențialitate și totul se inserează pas cu pas. Pentru început, profesorul trebuie să-i ofere elevului multă susținere în amplul proces de autocunoaștere a propriei personalități, care este într-o profundă etapă a transformărilor. Este indicat să-și definească într-un mod evident, clar, adevăratele obiective pe care vrea să le atingă din punct de vedere profesional. Profesorul identifică și ghidează căile optime, structurează mijloacele și corelează metodele și tehnicile potrivite în vederea atingerii țelurilor fiecărui elev în parte.

Ședința de consiliere și orientare școlară are ca prim obiectiv o amplă vizualizare a personalității elevului cu diverse contexte de viață, relații cu colegii, cu prietenii, cu profesorii cu părinții în diverse contexte de viață, respectiv timp liber - aici se includ unele pasiuni extrașcolare, se caută existența unor obstacole sau dificultăți care obstructionează dezvoltarea armonioasă a personalității elevului. Toate aceste aspecte sunt cuprinse într-un interviu structurat metodic și desfășurat în timp, care se completează ulterior cu aplicarea de teste pentru interese sau cu cele de evaluare a aptitudinilor ori a deprinderilor specifice fiecărui caz în parte. De asemenea, se folosesc chestionare de interese, de motivație, precum și chestionare de evidențiere a valorilor personale.

Concomitent se pot utiliza și testele de inteligență, cele de personalitate, care evidențiază un anumit profil concret al fiecărui elev în parte, luat singular, ca personalitate distinctă pentru vârsta lui.

Paralel cu metodele expuse anterior profesorul utilizează și de analiza rezultatelor activității, respectiv o amănunțită evaluare a produselor lor care sunt amprentate de individualitatea fiecărui școlar în parte.

Aceste produse specifice pot fi: compuneri, eseuri, compoziții artistice de tip plastic, respectiv picturi, desene, sculpturi, machete ori lucrări de tip artizanal, de tip muzical, compoziții etc. Toate acestea încununează un anumit stil de personalitate care este unică în felul ei și posedă calități care-l individualizează pe fiecare elev în parte.

Metoda convorbirii este foarte des folosită, oferindu-ne date referitoare la anumite cunoștințe ale elevilor în diverse sfere; se face ulterior o aprofundare a stilului de personalitate, a caracteristicilor temperamentale și a stilului caracterial, precum și evidențierea unor complexe, diferite opinii, aprecieri chiar unele fobii sau alte probleme strict personale.

Ședința de consiliere se aprofundează prin întrebarea unor chestionare de interese prin intermediul cărora se obțin date privind aspirațiile, opțiunile pentru viitor, unele atitudini și idealuri care îl motivează pe un elev în momentul respectiv și îl conduc spre unele scopuri de viitor și îl angrenează în alegerea carierei.

Analiza datelor biografice este metoda care oferă nenumărate informații referitoare la situația elevului în cadrul familiei, referitoare la dezvoltarea personală, date ce includ unele probleme de sănătate sau diverse atitudini în raport cu activitățile școlare și extrașcolare pe diverse paliere.

Autocaracterizarea este o altă metodă de investigație psihologică foarte apropiată de analiza datelor biografice și totuși distinctă. Ea constă într-o introspecție profundă, greu accesibilă cadrului didactic, este practic o sursă de informații proprii asupra atitudinii elevului față de el însuși, o autoanaliză profundă corelată de o sinceritate specifică vârstei.

Metoda testelor este un instrument des întrebuit în cadrul evaluării cât mai obiective și standardizate a unor abilități, stiluri comportamentale sau aptitudini ale elevilor, ce se cer evidențiate în cadrul ședințelor de consiliere a carierei. Aceste teste trebuie aplicate în funcție de anumite etape și în funcție de scopul vizat. Testele cele mai întrebuite în cadrul ședințelor de consiliere a carierei sunt cele de aptitudini (aptitudini verbale, matematice, tehnice, artistice sportive).

Finalitatea urmărită prin aceste metode trebuie să fie în acord cu o anumită atmosferă de calm, liniște, dublată de o atitudine empatică, de echilibru a profesorului, acesta putând să creeze elevului acel nivel de confidențialitate și încredere absolut necesare în procesul de orientare spre carieră.

Bibliografie:

- Cucos, Constantin, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Iași: Editura Polirom, 2000;
- Joița, Elena, *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași: Editura Polirom, 2002

ROLUL DIRIGINTELUI ÎN ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ A ELEVILOR

*Maria Magdalena Dumitrașcu - profesor
Liceul Tehnologic Transporturi Căi Ferate Craiova*

Așa cum se cunoaște, școlii îi revine importanta misiune de a fi principala cale de pregătire a tinerei generații pentru muncă și viață, de calificare a forței de muncă.

A pregăti tineretul pentru muncă și viață în condițiile actuale înseamnă a-l pregăti să trăiască și să muncească într-o epocă de mare progres științific și tehnic. Ori asta implică un nivel tot mai ridicat de pregătire generală și profesională, ca și de competență, și determină necesitatea ca fiecare tânăr să fie format, educat încât să vadă în profesiunea pe care și-o alege, principala cale de împlinire a sa ca om și ca cetățean.

Orientarea școlară și profesională (O.S.P.) constituie tocmai o parte integrantă a sistemului de educație a tineretului, ea având menirea de a contribui la pregătirea psihologică și profesională, la calificarea efectivă a acestuia, la dezvoltarea și valorificarea potențialului său energetic, la asigurarea competenței socio-profesionale, la sprijinirea societății în recrutarea, pentru fiecare sector de activitate, a celor mai productive și creative forțe, la asigurarea unei adaptări și integrări socio-profesionale active, rapide și maximal-eficiente.

Orientarea școlară și profesională constituie un sistem educativ unitar interdisciplinar, integrat în procesul de învățământ, și trebuie privită ca o asistență psihopedagogică acordată fiecărui tânăr pentru dezvoltarea lui complex și creatoare. Realizarea omului ca personalitate este condiționată în mare măsură de alegerea corectă a profesiei, de așezare a omului potrivit la locul potrivit. La anii terminali ai ciclului gimnazial și liceal sunt necesare mai multe teme despre orientarea școlară și profesională, despre comportamentul la viitorul loc de muncă.

O.S.P. s-a născut din nevoia de a sprijini un tânăr aflat în fața opțiunii sale școlare sau profesionale să-și găsească școala sau profesiunile deplin corespunzătoare cunoștințelor, intereselor, înclinațiilor, aptitudinilor și aspirațiilor sale. O bună adaptare la profesiune exclude eșecul, ratarea. Desigur, pentru o judicioasă alegere a profesiei este necesară cunoașterea temeinică a celor două realități: *individul uman*, privit sub aspectul caracteristicilor sale somato-fiziologice, psihologice, morale, etc., și *profesiunea*, cu cerințele sale morfofiziologice, psihologice, sociale etc. Tot atât de necesară apare însă și cunoașterea cererii de forță de muncă în diferitele domenii de activitate social-utilă pentru a-l orienta pe individ către profesiunile în care se poate cu ușurință încadra.

Cariera nu este un lucru pe care îl obții la un moment dat. Ea se construiește pas cu pas și este reprezentată de o suită de experiențe și evenimente trecute, prezente și viitoare. Planificarea carierei este procesul prin care elevii își stabilesc scopuri în legătură cu propria carieră și inițiază acțiuni în vederea atingerii acestora:

-este un proces continuu de ajustare a scopurilor de carieră la caracteristicile personale și la oferta educațională și profesională aflate în permanentă dezvoltare;

- schimbarea traseului profesional în decursul vieții active este o modalitate adaptativă la dinamica pieței muncii.

Alegerea carierei trebuie să se facă în conformitate cu idealul de viață personală și interesele profesionale. În cazul tinerilor aflați în momentul deciziei pentru carieră, alegerea este adecvată și realistă dacă se îndeplinesc următoarele condiții: „existența mai multor alternative posibile, dezvoltarea unei motivații corespunzătoare, asigurarea libertății de a alege, informarea completă despre studiile și profesiile dintre care poate alege, sensibilitatea acestuia la diferențele dintre alternativele posibile, raționalitate în hotărârile sale” (Tomșa, 1999). În luarea deciziei pentru formarea în vederea exercitării unei profesii trebuie să se țină seama de complementaritatea dintre aptitudinile personale și profilul ocupațional.

Atunci când suntem implicați în procesul de educație pentru carieră trebuie să avem în vedere și teme care pun în dezbatere următoarele aspecte:

- autocunoașterea, autoevaluarea;
- lumea muncii: producție, salariu, șomaj, antreprenariat;
- aspecte psiho-sociale, juridice ale muncii;
- muncă și comunicare;
- explorarea diversității profesiilor și meseriilor;
- exemple de aplicare a cunoștințelor școlare în viața practică.

Aspirația educațională și profesională pare fi realistă doar dacă se sprijină pe resurse, potențialități și evaluări pertinente ale condițiilor care pot facilita sau împiedica realizarea acestora. Dintre condițiile unui program eficient de consultanță și consilierea carierei (Jigău, M., 2003), menționăm următoarele:

- să fie structurat astfel încât să vină în întâmpinarea nevoilor persoanelor consiliate;
- să fie conceput ca un proces, din perspectiva succesiunii de roluri avute pe parcursul vieții de către un individ, cu efecte asupra acestuia în plan psihologic, economic și social;
- să respecte caracterul de unicitate a populației căreia i se adresează, ținând cont de particularitățile individuale și de vârstă;
- să urmărească dezvoltarea personalității individului;
- să fie în relație cu programele de educație a adulților, deoarece o consiliere și o educație bună interacționează în avantajul persoanei consiliate;
- să beneficieze și de sprijinul altor specialiști, care pot fi antrenați în elaborarea și desfășurarea programului de consiliere;
- să respecte individualitatea persoanei consiliate, dreptul și capacitatea acesteia de a lua decizii și a face planuri, meritele și demnitatea fiecărui individ.

Formarea armonioasă a personalității sub aspect intelectual, tehnologic, profesional, moral-civic, estetic și fizic se realizează atât prin procesul de învățământ, cât și în cadrul orelor educative organizate de către diriginți. Aceștia trebuie aleși dintre profesorii cu prestigiu, cu tact pedagogic și comportare morală ireproșabilă, pentru că numai o personalitate poate forma pe alta.

În activitatea sa educativă, dirigintele are ca obiective mai importante:

- Cunoașterea și caracterizarea psiho-pedagogică a elevilor;
- Înzestrarea lor cu metode și tehnici de învățare;
- Analiza periodică a situației la învățătură și disciplină;
- Educarea disciplinei conștiente;
- Dezvoltarea la elevi a nivelului de cultură generală;
- Formarea profilului moral-civic;
- Orientarea școlară și profesională;
- Educația pentru viața de familie și educația rutieră;
- Colaborarea cu familia și cu alți factori educaționali.

Dirigintele poate interveni cu rezultate bune în educarea elevilor din clasa pe care o conduce pe baza fișelor școlare, a planificărilor semestriale, a orelor de dirigință, printr-o colaborare strânsă cu profesorii clasei și cu familia, sprijinind-o în cunoașterea problemelor de educație școlară.

Contribuția dirigintelui este hotărâtoare prin modul în care știe să organizeze și să stimuleze dorința și ambiția elevilor de a-și îndeplini cu simț de răspundere toate obligațiile școlare. A le insufla conștiința datoriei și autocontrolul înseamnă a-i ajuta să-și înțeleagă corect statutul de elev și să dobândească un comportament adecvat. Învățându-i cum să învețe, cum să-și organizeze munca, cum să-și formeze priceperi, deprinderi și atitudini corespunzătoare în activitatea de instruire, dirigintele îi ajută de fapt să se integreze cu succes în colectivul școlar și să-și găsească drumul propriu al autorealizării și al autoformării.

Dirigintele îi ajută pe elevi să înțeleagă corect faptul că instruirea reprezintă principala cale de dezvoltare multilaterală, îi ajută să se maturizeze și să-și conștientizeze principalele îndatoriri școlare. Dirigintelui îi revine sarcina de a cultiva la elevi :

- cristalizarea unei imagini de sine pozitive ;
- sporirea responsabilității personale față de sine, alții, societate ;
- creșterea capacității de luare a deciziilor (independența alegerilor personale);
- păstrarea echilibrului în situații de succes și eșec;
- creșterea rezistenței la frustrare, marginalizare temporară, critică ;
- autoevaluarea realistă a potențialelor proprii (intelectual, fizic, aptitudinal, etc.);
- cunoașterea clară a calităților personale și punctelor slabe;
- asumarea de obiective realiste, realizabile;
- capacitatea de analiză a propriilor erori, greșeli, eșecuri;
- asumarea riscurilor, stăpânirea situațiilor de incertitudine, anticiparea consecințelor;
- adoptarea unei atitudini active față de carieră personală;
- elaborarea de soluții alternative ;

Alături de profesorii clasei și de ceilalți factori educativi, dirigintele își pune amprenta asupra dezvoltării personalității școlarului prin acțiunile sale educative și prin personalitatea sa.

În concluzie putem spune că profesorul diriginte are un rol foarte important în ridicarea calității orientării școlare și profesionale și chiar în deciderea viitorului unui școlar pentru că el clarifică o situație, formulează un mod de gândire, intervine și îndrumă elevul și familia în luarea deciziilor.

Bibliografie:

- Jigău, M., *Consilierea carierei adulților*, Institutul de Științe ale Educației, București, 2003
- Oprescu, V., *Psihologie generală și a educației*, Reprografia Universității din Craiova, 1999
- Stoica, M., *Sinteze de pedagogie și psihologie*, Editura Universitaria, Craiova, 1992
- Stoica, D., Stoica, M., *Psihopedagogie școlară*, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1982
- Tomșa, G., *Consilierea și orientarea în școală*, Casa de editură și presă Viața Românească, București, 1999

MODALITĂȚI DE MOTIVARE A GRUPURILOR CARE AU NEVOI PARENTALE ÎN ORIENTAREA ȘI / SAU REORIENTAREA CARIEREI ELEVILOR

*Rodica Florescu - profesor
Școala Gimnazială "Traian" Craiova*

Copiii aflați în dificultate, din varii motive, sunt luați sub protecția Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului – în sistem rezidențial, alternative de tip familial la ocrotirea rezidențială (asistență maternală, case de tip familial, plasament la rude sau la alte persoane).

Sarcina integrării sociale și familiale a copiilor în dificultate revine profesioniștilor din sistemul de protecție a copilului, dar și învățătorilor/profesorilor diriginți din școlile integratoare. Dacă reforma este proiectată sau dacă strategiile județene sunt gândite și coordonate de către D.G.A.P.S.C, realizarea sa practică, respectiv îmbunătățirea efectivă a modului de protecție a copilului în dificultate, nu se poate desăvârși fără concursul învățătorilor/profesorilor diriginți care lucrează în relație directă cu astfel de copii.

La nivelul școlilor există cele mai mari riscuri de eșec: fie din lipsă de informare sau pregătire, fie din inerție sau chiar rezistență la schimbare, unii învățători/profesorii nu realizează importanța desfășurării activităților în mod corespunzător, în beneficiul copilului.

De aceea este indicat să acționăm pentru evitarea/atenuarea acestor riscuri. Considerăm că primul pas care trebuie făcut când inițiem un astfel de proiect este acela de a asigura un parteneriat educațional solid și relații de comunicare sincere, în nici un caz de rivalitate, între protagoniștii echipei pluridisciplinare (învățător, profesor, psiholog, preot, medic, asistent social, jurist etc.).

Derularea proiectului se întinde pe o perioadă mai lungă de timp și echipa se poate confrunta cu situații dificile, de criză, cărora numai profesioniștii bine pregătiți le pot face față.

CADRUL DE EVALUARE A COPIILOR AFLAȚI ÎN DIFICULTATE ȘI AL FAMILIILOR ACESTORA

Cadrul de evaluare oferă o bază sistematică de culegere și analiză a informației pentru a permite luarea celor mai bune măsuri de ajutorare a copiilor și a familiilor acestora, în interesul superior al copilului.

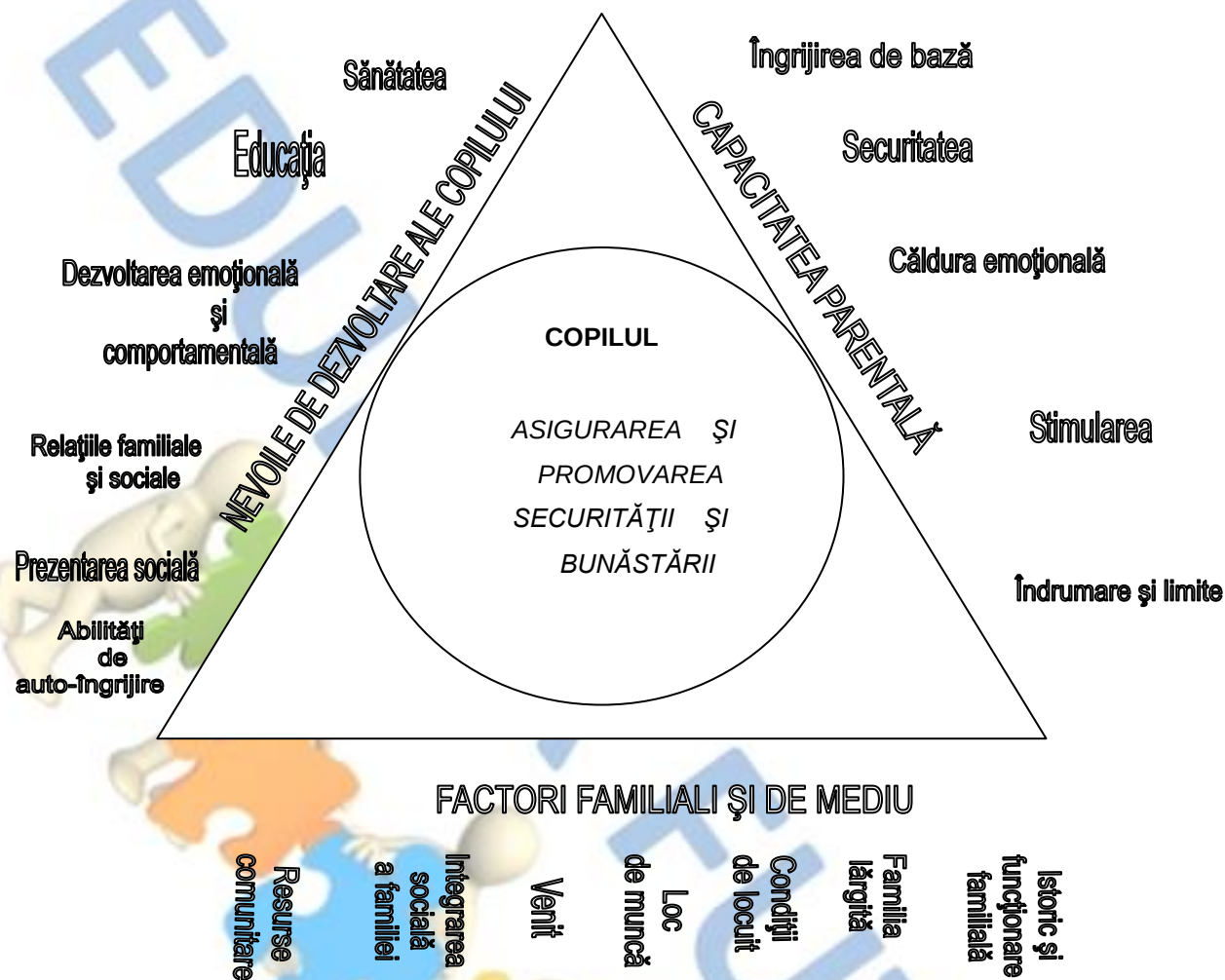
Cadrul poate fi utilizat pentru evaluarea copiilor în dificultate, inclusiv în cazurile în care există suspiciunea provocării de vătămări semnificative. Procesul de declanșare a unei evaluări trebuie conceput ca fiind parte a unui ansamblu de servicii oferite copiilor și familiilor.

Concluziile referitoare la nevoile de dezvoltare ale copiilor și la capacitatea părinților acestora de a le răspunde într-un mod adecvat (în cadrul familiei substitutivă în contextul specific) trebuie să se afle la baza evaluării și diagnosticului cu privire la:

- Bunăstarea și securitatea copilului;
- Posibilitatea prestării de servicii pentru ajutorarea copiilor și a membrilor familiei;
- Metoda de intervenție care se estimează că va produce cele mai bune rezultate posibile pentru copil;
- Rezultatele estimate ale intervenției.

Grafic , cadrul de evaluare îl putem reprezenta astfel :

CADRUL EVALUĂRII

În multe comunități cadrele didactice sunt cele care observă situații de maltratare a copilului (semne de violență fizică și/sau psihică, privare de hrană etc.) și iau atitudine anunțând conducerea școlii, făcând vizite la familii, sesizând autoritățile.

Dincolo de aceste situații în care rolul activ al școlii este de apreciat, se remarcă insuficiența procedurilor care pe de o parte obligă personalul școlii să sesizeze aceste cazuri, iar pe de altă parte facilitează intervenția de urgență.

Legea nr. 272/2004 , stipulează faptul că : “Cei care constată existența unor situații care să impună plasamentul copilului în regim de urgență sunt obligați să sesizeze de îndată serviciul public specializat în a cărui rază teritorială se află copilul, pentru stabilirea acestor măsuri”. Deci, această obligație legală și morală aparține învățătorilor/profesorilor diriginți, ca și oricărui cetățean.

Proiectul personalizat de integrare (P.P.I.) - este un proiect ce reprezintă principalul instrument de lucru în procesul de integrare socială și familială a copiilor în dificultate.

P.P.I. este o continuare și o dezvoltare a proiectului personal din Centrul de Plasament.
PUNCTE FORTE, PROVOCĂRI ÎNTÂLNITE, LECȚII ÎNVĂȚATE

- În derularea P.P.I. trebuie să ne bazăm pe credința că o relație de prietenie a copilului cu un adult, poate provoca o dezvoltare sănătoasă a acestuia și poate diminua efectele negative ale creșterii copilului în familia substitutivă (monoparentală, adoptivă).

- Cele mai multe activități ale membrilor echipei pluridisciplinare trebuie să se desfășoare în cadrul relațiilor de unu la unu, având un efect pozitiv în procesul de (re)integrare al copilului.

- Activitățile sunt astfel stabilite în funcție de nevoile copilului, ținând cont de dorințele și interesele acestuia. În general, direcțiile de intervenție sunt două: meditații și educație-socializare. Aceste două direcții sunt îmbinate și se desfășoară conform nevoilor copilului și potențialului membrilor echipei.

- Implicarea comunității prin intermediul părinților celorlalți copii din clasă, prin intermediul vecinilor constituie un element important în cadrul derulării P.P.I. Considerăm că este importantă conștientizarea și responsabilizarea comunității asupra problemelor care o afectează în mod direct și totodată implicarea în procesul ameliorării sau rezolvării problemelor care există în comunitate. Simpla observare și criticare a acestora nefiind de ajuns pentru depășirea acestor probleme.

- Există o serie de riscuri care trebuie luate în considerație în momentul implementării proiectului și anume:

- discriminarea și marginalizarea copilului aflat în dificultate;
- rezistența copilului la schimbare;
- gradul scăzut de implicare al familiei în cadrul grupului de suport (din cauza lipsei educației, timpului);
- neconștientizarea din partea familiei copilului a unor probleme pe care le au în raport cu propriul copil;
- retragerea învățătorului/profesorului diriginte sau părintelui din relație într-un punct în care copilul este încă vulnerabil etc.

Procesul de integrare a copiilor în dificultate presupune din partea profesioniștilor antrenați nu doar interes, cunoștințe și competențe – ci și o capacitate reală de a lucra în echipă, o echipă constituită atât în cadrul școlii, dar și o echipă la nivel interinstituțional, care să-i includă pe toți profesioniștii care răspund de copil (învățător/profesor diriginte, director de școală, asistent social, psiholog, etc.)

Conform definiției lui Katzenbach și Smith (1993), echipa este *“un grup restrâns de persoane cu abilități complementare dedicate unui scop comun. Acelorași cerințe de performanță și unor metode de abordare comune pentru care se consideră reciproc responsabili”*.

Bibliografie:

- Baran-Petrescu, A. Parteneriat în educație. București. Editura Aramis. (2004)
- Birch, A. Psihologia dezvoltării. București. Editura Tehnică. (2000)
- Popescu, Raluca(coord.) Politici familiale și de gen, Buzău, Alpha MDN. (2009)

CONSILIEREA ELEVILOR ÎN CARIERĂ – CHEIA SUCCESULUI ÎN EVOLUȚIA SOCIETĂȚII

Mihaela Ghinea - profesor învățământ primar

Școala Gimnazială "Mircea Eliade" Craiova

Roxana Mărinică - profesor învățământ primar

Colegiul Național "Elena Cuza" Craiova

Profesorul are un rol deosebit de important în orientarea și consilierea elevilor în vederea alegerii viitoarei cariere, încă din primii ani ai școlarității.

Orientarea și consilierea elevilor este un proces complex de pregătire și îndrumare a elevilor, în funcție de aptitudinile și interesele lor spre acele forme de activitate școlară, care să le permită să opteze spre anumite domenii profesionale. Este necesar să se cunoască personalitatea elevului, să se realizeze educarea sa în vederea alegerii carierei, să fie informat cu privire la rețeaua școlară, la profesiile existente pe piața muncii.

Educarea elevilor în vederea alegerii carierei, astfel încât aceștia să efectueze opțiuni școlare și profesionale realiste, presupune transmiterea și însușirea unor informații despre diferitele domenii ale realității, formare de priceperi și deprinderi, dezvoltarea intereselor, a aptitudinilor generale și speciale, formarea unor trăsături de caracter, volitive, pozitive, solicitate în profesia pentru care optează elevul. Această activitate are un caracter permanent și vizează echilibrul între *ceea ce vrea*, *ceea ce poate* și *ceea ce trebuie* să facă elevul.

Conținutul obiectelor de studiu, stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă, activitatea individuală cu elevii, influența personalității profesorului constituie modalități ce mijlocesc educarea elevului.

Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ. Elaborarea sfatului de orientare are în vedere trecutul elevului și perspectivele de evoluție ale lui.

Cunoașterea, informarea și educarea elevilor constituie un sistem a cărui rezultat este consilierea și îndrumarea.

Dirjecțiile de evoluție vizează orientarea educativă, legătura dintre orientarea școlară și cea profesională și integrarea lor în învățământ, caracterul permanent al orientării condiționat de conturarea orientării școlare și profesionale, mobilitatea profesiunilor pe verticală - cronologic și pe orizontală - în conținut, de posibilitate a apariției unor modificări în structura persoanei, de erorile posibile în procesul orientării, de extindere a acțiunilor de orientare la nivelul întregului sistem de învățământ, de urmărire a subiecților orientați, de reorientare școlară și profesională.

Activitatea de orientare a carierei elevilor include o serie de metode specifice de cunoaștere a personalității elevilor. Privită dintr-o perspectivă mai amplă, acțiunea de consiliere și orientare a carierei cuprinde patru activități de bază, și anume: *cunoașterea personalității elevilor*, *educarea elevului spre alegerea carierei din punct de vedere al aptitudinilor*, *o bună cunoaștere a rețelei școlare și a tuturor profesiilor din cadrul pieței muncii*, *actul propriu zis de consiliere și îndrumare a elevilor spre scopul propus*.

Cunoașterea personalității elevilor se efectuează prin intermediul unei conlucrări a psihologului sau consilierului școlar cu învățătorii, cu profesorii diriginți, cu familia și chiar cu colectivul clasei din care face parte elevul. Activitatea necesită un anumit timp și se apelează la metodele așa-zise clasice de cunoaștere, cum sunt: observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, teste psihologice, eșantionul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea și alte metode în funcție de fiecare caz în parte.

Faza de începere a sesiunii de consiliere a carierei este un prim pas în colaborarea dintre elev și profesorul psiholog, punându-se bazele de încredere, sprijin, confidențialitate și totul se înserează pas cu pas. Pentru început, profesorul psiholog trebuie să-i ofere elevului multă susținere în amplul proces de autocunoaștere a propriei personalități, care este într-o profundă etapă a transformărilor. Este indicat să-și definească într-un mod evident, clar, adevăratele obiective pe care vrea să le atingă din punct de vedere profesional. Psihologul școlar identifică și ghidează căile optime, structurează mijloacele și corelează metodele și tehnicile potrivite în vederea atingerii țelurilor fiecărui elev în parte.

Sesiunea de consiliere și orientare școlară are un prim obiectiv, o amplă vizualizare a personalității elevului cu diverse contexte de viață, relații cu colegii, cu prietenii, cu profesorii, cu părinții, în timpul liber - aici se includ unele pasiuni extrașcolare, se caută existența unor obstacole sau dificultăți care obstrucționează dezvoltarea armonioasă a personalității elevului. Toate aceste aspecte sunt cuprinse într-un interviu structurat metodic și desfășurat în timp, care se completează ulterior cu aplicarea de teste pentru interese sau cu cele de evaluare a aptitudinilor ori a deprinderilor specifice fiecărui caz în parte. De asemenea, se folosesc chestionare de interese, de motivație, precum și chestionare de evidențiere a valorilor personale.

Concomitent se pot utiliza și testele de inteligență, cele de personalitate, care evidențiază un anumit profil concret al fiecărui elev în parte, luat singular, ca personalitate distinctă pentru vârsta lui.

Paralel cu metodele expuse anterior, este benefică și analiza rezultatelor activității, respectiv o amănunțită evaluare a produselor care sunt amprentate de individualitatea Eului propriu fiecărui școlar în parte.

Aceste produse specifice pot fi: compuneri, eseuri, compoziții artistice, respectiv picturi, desene, sculpturi, machete ori lucrări de tip artizanal, de tip muzical, compoziții etc. Toate acestea încununează un anumit stil de personalitate care este unică în felul ei și posedă calități care-l individualizează pe fiecare elev în parte.

Metoda convorbirii este foarte des folosită, oferind date referitoare la anumite cunoștințe ale elevilor în diverse sfere; se face ulterior o aprofundare a stilului de personalitate, a caracteristicilor temperamentale și a stilului caracterial precum și evidențierea unor complexe, diferite opinii, aprecieri, chiar unele fobii sau alte probleme strict personale sau de context cu mediul.

Sesiunea de consiliere se aprofundează prin întrebuințarea unor chestionare de interes prin intermediul cărora se obțin date privind aspirațiile, opțiunile pentru viitor, unele atitudini și idealuri care îl motivează pe un elev în momentul respectiv și îl conduc spre unele scopuri de viitor și îl angrenează în alegerea carierei.

Analiza datelor biografice este metoda care oferă nenumărate informații referitoare la situația elevului în cadrul familiei, la dezvoltarea personală, date ce includ unele probleme de sănătate sau diverse atitudini în raport cu activitățile școlare și extrașcolare pe diverse paliere.

Autocaracterizarea este o altă metodă de investigație psihologică foarte apropiată de analiza datelor biografice și totuși distinctă. Ea constă într-o introspecție profundă, greu accesibilă profesorului, este practic o sursă de informații proprii asupra atitudinii elevului față de el însuși, o autoanaliză profundă corelată de o sinceritate specifică vârstei.

Metoda testelor este un instrument des întrebuințat de psihologul școlar în cadrul evaluării cât mai obiective și standardizate a unor abilități, stiluri comportamentale sau aptitudini ale elevilor, ce se cer evidențiate în cadrul sesiunilor de consiliere a carierei. Aceste teste trebuie aplicate în funcție de anumite etape și în funcție de scopul vizat. Testele cele mai întrebuințate în cadrul

ședințelor de consiliere a carierei sunt cele de aptitudini (aptitudini verbale, matematice, tehnice, artistice sportive).

Finalitatea urmărită prin aceste metode trebuie să fie în acord cu o anumită atmosferă de calm, liniște, în cadrul cabinetului psihologic dublată de o atitudine empatică, de echilibru a psihologului, acesta putând să creeze elevului acel nivel de confidențialitate și încredere absolut necesară în procesul de orientare spre carieră.

Informarea despre posibilele rute școlare care pot fi urmate de orice elev care a absolvit un anumit nivel de învățământ, trebuie să cuprindă: denumirea școlii, adresa, numărul de telefon și fax, eventual adresa de e-mail; persoanele de contact; tipurile de școli existente în diferite zone sau medii; profilurile de pregătire; condițiile de admitere; condițiile de școlarizare; dotări speciale ale școlii; calitatea pregătirii; modalitățile de a ajunge la sediul școlii. Aceste informații trebuie oferite într-o formă sistematizată, după anumite criterii și, la cerere, în mod neutru, cu avantajele și dezavantajele fiecărei unități (de exemplu: este situată la mare distanță de casă, dar are dotări deosebite: cămin, ateliere etc.; este situată în mediul rural, dar cu condiții foarte bune de învățare și rate înalte de plasare / integrare a forței de muncă tinere etc).

Principalele mijloace utilizate în orientarea școlară și profesională, modernizate, actualizate și integrate în noile conținuturi ale învățământului sunt:

- vizitarea altor școli, universități, întreprinderi și instituții în scopul cunoașterii, informării, orientării;
- efectuarea de exerciții de autocunoaștere și interevaluare desfășurate în clasă;
- discutarea preocupărilor din timpul liber, a hobby-urilor, pasiunilor personale;
- prezentarea profesiilor părinților în cadrul unor job-shadow-uri;
- invitarea în școală a unor personalități, oameni de diferite profesii și prezentarea activității lor;
- analizarea diferitelor lucrări, cărți, articole, emisiuni de radio și televiziune, filme documentare, ziare specializate în reportaje economice și despre muncă, a ziarelor de reclamă și a rubricilor de anunțuri etc. care au conținuturi ajutătoare Consilierii și Orientării;
- încurajarea participării elevilor la cercurile de specialitate organizate în școală și/sau în afara acesteia;
- invitarea de directori de școli profesionale, de licee, rectori din instituțiile de învățământ superior;
- organizarea de întâlniri cu foști elevi ai școlii și care au realizări profesionale remarcabile;
- simularea în clasă a diferitelor contexte de viață și profesionale;
- organizarea de întâlniri comune elevi-părinți-profesori pe teme de Consiliere și Orientare.

Bibliografie:

- Grigoraș, M., Soldănescu, P. (2001) - *Consilierea și orientarea în alegerea carierei*, Editura Danubius, Brăila
- Jigau, M. (2001) - *Consilierea carierei*, Editura Sigma, București
- Lemeni, G., Porumb, M. (coord.). (2004) - *Consiliere și orientare. Ghid de educație pentru carieră. Activități pentru clasele I – IV, V- VIII*, Editura ASCR, Cluj-Napoca

ROLUL PROFESORULUI ÎN ORIENTAREA ȘI CONSILIEREA ELEVILOR PRIVIND CARIERA LOR

*Ramona Mohorea- profesor învățământ primar
Școala Gimnazială "Alexandru Macedonski" Craiova
Mirela Smarandache - profesor învățământ preșcolar
Școala Gimnazială "Ion Creangă" Craiova*

Profesorul are un rol deosebit de important în orientarea și consilierea elevilor în vederea alegerii viitoarei lor cariere.

Orientarea și consilierea elevilor este un proces complex de pregătire și îndrumare a elevilor, în funcție de aptitudinile și interesele lor, spre acele forme de activitate școlară sau academice, care să le permită să opteze spre anumite domenii profesionale. Este necesar să se cunoască personalitatea elevului, să se realizeze educarea sa în vederea alegerii carierei, să fie informat cu privire la rețeaua școlară, la profesiile existente, să se consolideze și să se îndrume efectiv.

Educarea elevilor în vederea alegerii carierei, astfel încât acesta să efectueze opțiuni școlare și profesionale realiste, presupune transmiterea și însușirea unor informații despre diferitele domenii ale realității, formare de priceperi și deprinderi, dezvoltarea intereselor, a aptitudinilor generale și speciale, formarea unor trăsături de caracter, volitive pozitive solicitate în profesia pentru care optează elevul. Această activitate are un caracter permanent și vizează echilibrul între *ceea ce vrea*, *ceea ce poate* și *ceea ce trebuie* să facă elevul.

Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ. Elaborarea sfatului de orientare are în vedere trecutul elevului perspectivele de evoluție ale lui.

Cunoașterea, informarea și educarea elevilor constituie un sistem a cărui rezultat este consilierea și îndrumarea.

Activitatea de orientare a carierei elevilor include o serie de metode specifice de cunoaștere a personalității elevilor. Privită dintr-o perspectivă mai amplă, acțiunea de consiliere și orientare a carierei cuprinde patru activități de bază, și anume: *cunoașterea personalității elevilor*, *educarea elevului spre alegerea carierei din punct de vedere al aptitudinilor*, *o bună cunoaștere a rețelei școlare și a tuturor profesiilor din cadrul pieței muncii*, *actul propriu zis de consiliere și îndrumare a elevilor spre scopul propus*.

Cunoașterea personalității elevilor se efectuează prin intermediul unei conlucrări cu profesorii diriginți, cu familia și chiar cu colectivul clasei din care face parte elevul. Activitatea necesită un anumit timp și se apelează la metodele așa-zis clasice de cunoaștere, cum sunt: observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, teste psihologice, eșantionatul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea și alte metode în funcție de fiecare caz în parte.

Faza de începere a ședinței de consiliere a carierei este un prim pas în colaborarea dintre elev și profesorul psiholog, punându-se bazele de încredere, sprijin, confidențialitate și totul se inserează pas cu pas. Pentru început, profesorul psiholog trebuie să-i ofere elevului multă susținere în amplul proces de autocunoaștere a propriei personalități, care este într-o profundă etapă a transformărilor. Este indicat să-și definească într-un mod evident, clar, adevăratele obiective pe care vrea să le atingă din punct de vedere profesional. Psihologul școlar identifică și ghidează căile optime, structurează mijloacele și corelează metodele și tehnicile potrivite în vederea atingerii telurilor fiecărui elev în parte.

Concomitent se pot utiliza și testele de inteligență, cele de personalitate, care evidențiază un anumit profil concret al fiecărui elev în parte, luat singular, ca personalitate distinctă pentru vârsta lui.

Paralel cu metodele expuse anterior psihologul școlar se folosește și de analiza rezultatelor activității, respectiv o amănunțită evaluare a produselor lor care sunt amprentate de individualitatea Eului propriu fiecărui școlar în parte.

Aceste produse specifice pot fi: compuneri, eseuri, compoziții artistice de tip plastic respectiv picturi, desene, sculpturi, machete ori lucrări de tip artizanal, de tip muzical compoziții etc. Toate acestea încununează un anumit stil de personalitate care este unică în felul ei și posedă calități care-l individualizează pe fiecare elev în parte.

Metoda convorbirii este foarte des folosită, oferindu-ne date referitoare la anumite cunoștințe ale elevilor în diverse sfere; se face ulterior o aprofundare a stilului de personalitate, a caracteristicilor temperamentale și a stilului caracterial precum și evidențierea unor complexe, diferite opinii, aprecieri chiar unele fobii sau alte probleme strict personale sau de context cu mediul.

Analiza datelor biografice este metoda care oferă nenumărate informații referitoare la situația elevului în cadrul familiei, referitoare la dezvoltarea personală, date ce includ unele probleme de sănătate sau diverse atitudini în raport cu activitățile școlare și extrașcolare pe diverse paliere.

Autocaracterizarea este o altă metodă de investigație psihologică foarte apropiată de analiza datelor biografice și totuși distinctă. Ea constă într-o introspecție profundă, greu accesibilă psihologului, este practic o sursă de informații proprii asupra atitudinii elevului față de el însuși, o autoanaliză profundă corelată de o sinceritate specifică vârstei.

Metoda testelor este un instrument des întrebuințat de psihologul școlar în cadrul evaluării cât mai obiective și standardizate a unor abilități, stiluri comportamentale sau aptitudini ale elevilor, ce se cer evidențiate în cadrul ședințelor de consiliere a carierei. Aceste teste trebuie aplicate în funcție de anumite etape și în funcție de scopul vizat. Testele cele mai întrebuințate în cadrul ședințelor de consiliere a carierei sunt cele de aptitudini (aptitudini verbale, matematice, tehnice, artistice, sportive).

Finalitatea urmărită prin aceste metode trebuie să fie în acord cu o anumită atmosferă de calm, liniște în cadrul cabinetului psihologic dublată de o atitudine empatică, de echilibru a psihologului, acesta putând să creeze elevului acel nivel de confidențialitate și încredere absolut necesară în procesul de orientare spre carieră.

Bibliografie:

- Vlăsceanu Mihaela, "Managementul carierei. Să învățăm să ne construim o carieră", București, Editura Comunicare.ro, 2002;
- Vasile Ghica, "Ghid de consiliere și orientare școlară", Iași, Editura Polirom, 1998.

CONSILIEREA ȘI ÎNDRUMAREA ELEVULUI ÎN VEDEREA ALEGERII UNEI CARIERE

*Andronie Maria Daniela – profesor învățământ preșcolar
Școală Gimnazială „Theodor Costescu”, Grădinița cu Program Prelungit*

Consilierea și orientarea carierei elevilor reprezintă un proces complex de pregătire și îndrumare a acestora spre anumite forme de activitate școlară și academică, studii care să le permită apoi alegerea unor domenii profesionale și ocupații distincte care să concorde cu aptitudinile și interesele lor. Această subordonare a orientării față de educație confirmă faptul că atât educația, cât și orientarea au scopuri care se suprapun, și anume dezvoltarea personalității. Dacă educația are în vedere dezvoltarea în conformitate cu idealul educativ, orientarea urmărește o finalitate practică, și anume dezvoltarea acelor componente ale personalității care să-i permită elevului o cât mai bună integrare în societate.

Pentru ca acest tip de consiliere și orientare să fie eficace, el trebuie să includă o gamă largă de activități, care pornesc de la abordarea problemelor specifice individului și continuă cu problemele conexe școlii, familiei și comunității sociale respective. Într-o asemenea perspectivă, consilierea și orientarea carierei elevului se întemeiază pe patru acțiuni fundamentale:

I. Cunoașterea personalității elevului

Cunoașterea elevului presupune o activitate complexă, care constă în culegerea datelor despre elev, din diverse medii (familie, școală, grupuri de prieteni etc.), utilizarea unor metode specifice de investigare a personalității. Această activitate constituie o condiție fundamentală a organizării și desfășurării eficiente a procesului de educație, dar și o componentă esențială a procesului de consiliere și orientare școlară.

Cunoașterea personalității elevilor nu se realizează ușor și nici într-o perioadă scurtă de timp. Ea necesită parcurgerea unor etape ierarhice, observarea continuă a creșterii și dezvoltării individului precum și a atitudinilor sale, în urma unor evenimente apărute sau provocate. Cu alte cuvinte, este vorba de adoptarea unei viziuni longitudinale, care constă în observarea și examinarea evoluției aptitudinilor, capacităților și performanțelor elevilor de-a lungul școlarității. Profesorul, dirigintele și îndeosebi consilierul pot folosi o gamă largă de metode și tehnici de cunoaștere psihologică a elevilor. Ele pot fi grupate în două categorii principale:

1. Metode de cunoaștere a individualității elevilor: observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, chestionarul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea, metoda testelor.

2. Metode de investigare a grupurilor școlare: metoda aprecierii obiective a personalității, proba “Ghici cine?”, tehnicile sociometrice.

II. Educarea elevilor în vederea alegerii carierei presupune însușirea unui ansamblu de cunoștințe cu privire la diversele domenii ale realității, dezvoltarea unor interese multilaterale și a unor interese profesionale dominante, dezvoltarea aptitudinilor generale și speciale, educarea preferințelor și aspirațiilor elevilor în direcția satisfacerii cerințelor sociale de forță de muncă, dezvoltarea unei motivații superioare și a idealului profesional etc.

În cadrul procesului educațional, principalele modalități și mijloace prin care se realizează pregătirea elevilor în vederea alegerii studiilor și profesiunii corespunzătoare sunt: conținutul obiectelor de studiu; lecția – ca principală formă de organizare a activității didactice; stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă; metodele de instruire; activitatea individuală cu elevii; influența personalității profesorului.

III. Cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesiunilor

Pentru a se ajunge la efectuarea unor opțiuni școlare și profesionale corecte și realiste este necesară informarea elevilor cu privire la tipurile și profilurile de studii pe care le pot urma, la posibilitățile și formele de calificare profesională, la lumea profesiunilor și dinamica ei specifică, la perspectivele dezvoltării social-economice și oferta socială de muncă.

În practica orientării sunt utilizate următoarele metode și mijloace de informare: academice sau orale, concrete, audio-vizuale, scrise. Dintre toate metodele și mijloacele de informare ce pot fi utilizate în practica orientării elevilor, cele mai eficiente sunt considerate activitățile practice care-i pun pe elevi în contact direct cu munca productivă și cu principalele profesii din industrie și agricultură. O eficiență ridicată mai pot avea desigur, vizitele în unitățile productive, consultațiile date de specialiștii din diverse domenii de activitate, filmele și documentarea independentă a elevilor pe baza mijloacelor scrise.

În urma diverselor contate cu surse de informare și în urma discuțiilor purtate cu consilierul școlar, elevul se va decide asupra unui domeniu de activitate sau chiar asupra unei profesii date. Alegerea trebuie să-i aparțină în totalitate, consilierul doar asistându-l în evaluarea propriilor decizii. Rolul consilierului este de a-l învăța pe elev cum să obțină informații utile, cum să le utilizeze eficient, să le coreleze și raporteze corect la posibilitățile sale. Pe parcursul procesului de orientare, consilierul trebuie să-l sprijine și să-l încurajeze pe elev în diversele direcții posibile, cum ar fi: să acționeze în vederea luării unei decizii, să adopte un program specific de pregătire, să-și reevalueze periodic alegerile făcute.

IV. Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului

Îndrumarea elevilor spre anumite tipuri de școli sau grupuri de profesii constituie acțiunea cu care se încheie procesul de orientare. Ea presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ constând în informații și indicații cu privire la profilul de studii și ramura de activitate profesională în care elevul are cele mai mari șanse de dezvoltare și afirmare.

Metodologia elaborării sfatului de orientare constă în două metode principale de acțiune:

a) Esența primei metode constă în faptul că “trecutul determină viitorul” – elementele care s-au dovedit stabile, constante în evoluția anterioară a personalității elevului au șanse de a se manifesta și în planul evoluției sale viitoare.

b) Cea de-a doua pornește de la ideea că “viitorul determină prezentul” – educatorul trebuie să știe nu atât ce este elevul în cauză, cât ceea ce va putea el să fie. Opțiunile exprimate de elevi îi angajează pe aceștia pentru un anumit timp și determină anumite comportamente specifice.

Ambele metode sunt accesibile atât consilierului cât și tuturor cadrelor didactice, indiferent de specialitatea pe care o predau în școală. În aparență, ele ni se înfățișează ca fiind diferite sau chiar opuse. Deosebirea sau opoziția dintre ele este de suprafață și deci artificială. Acordarea sfatului de orientare pentru fiecare elev în parte presupune depășirea de către consilier a acestor deosebiri neesențiale și false contradicții și adoptarea unei atitudini pragmatice. Ca urmare, el nu trebuie să se limiteze la nici una dintre cele două metode, ci mai degrabă să încerce combinarea lor. Astfel, pornind de la cunoașterea personalității elevilor, într-o manieră longitudinală, prin intermediul metodelor și tehnicilor descrise mai sus și prin utilizarea fișei psihopedagogice, pot fi întrezărite, cu destulă certitudine, tendințele și direcțiile de evoluție ale personalității elevilor. Cu alte cuvinte, știind ceea ce a fost elevul și apreciind ceea ce ar putea să fie, consilierul poate să pună un diagnostic de adaptabilitate.

Metodologia consilierii și orientării elevilor constituie o variabilă cauzală deosebit de importantă, care este răspunzătoare, într-o mare măsură, de rezultatele concrete ale acestei activități. De aceea, cunoașterea și utilizarea ei corespunzătoare de către consilier, diriginte sau alte cadre didactice, reprezintă o condiție fundamentală pentru desfășurarea unei activități de consiliere și orientare științifice și eficiente.

Fără îndoială, divizarea conținutului procesului de consiliere și orientare în cele patru componente structurale sau direcții de acțiune (cunoașterea, educarea, informarea și îndrumarea

elevilor) este convențională, ea fiind făcută de necesitatea metodică a unei analize sistematice. În practica consilierii și orientării, cunoașterea, informarea și educarea elevilor se întrepătrund și se intercondiționează, iar consilierea sau îndrumarea se constituie ca un corolar, ca o rezultată a întregului proces. Într-o asemenea perspectivă diversele categorii de metode și tehnici ale consilierii și orientării se conturează ca subsisteme polifuncționale care, la rândul lor, se intercondiționează și se completează reciproc

Bibliografie:

- Bălan, A., Consiliere educațională – ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
- Butnaru, D. (coord.), Consiliere și orientare școlară, Editura Spiru Haret, Iasi, 1999
- Ghica, V., Ghid de consiliere și orientare școlară pentru orele de dirigenție, Editura Polirom, Iasi, 1998
- Neamtu, C., Orientarea școlară și profesională în Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și gradul didactic II, Editura Spiru Haret, Iasi, 1995
- Tomsa, Gh., Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de Editură și Presă „Viata Românească”, București, 2001

CONSILIEREA ȘI ORIENTAREA PROFESIONALĂ ÎN ROMÂNIA

Raluca Nechita – profesor
Școala Gimnazială "Traian" Craiova

Este important de precizat faptul că în literatura de specialitate și în practica școlară se vehiculează trei termeni referitori la intervențiile de consiliere și orientare în carieră:

- Orientare în carieră
- Consilierea în carieră
- Educația pentru carieră

Acești termeni NU sunt sinonimi, deși sunt utilizați de multe ori pentru a desemna același lucru.

Conceptul de **orientare în carieră** este **conceptul "umbrelă"**, cel care acoperă gama cea mai largă de activități, de la informare și evaluare, la consiliere și educație pentru carieră.

Consilierea în carieră vizează dezvoltarea abilităților unei persoane pentru rezolvarea unei probleme specifice legate de carieră: indecizie, anxietate legată de carieră, insatisfacție academică, plan de carieră etc. și **este o intervenție psihologică**, realizată de profesorul consilier școlar.

Educația pentru carieră este o intervenție educațională de dezvoltare, în avans, a deprinderilor și abilităților necesare tinerilor pentru dezvoltarea și managementul propriei cariere; se realizează de către profesorul dirigențe.

România are un cadru legal pentru serviciile de consiliere și orientare în carieră ca o bază pentru o implementare sistematică. Serviciile de orientare în carieră sunt implementate la diferite niveluri de către:

În România, serviciile de orientare în carieră sunt oferite de Ministerul Educației Naționale (MEN) și instituțiile sale subordonate (C.J.R.A.E., unitățile de învățământ preuniversitar, Centrele de consiliere și orientare profesională constituite în cadrul instituțiilor de învățământ superior) și alte organisme paralele (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin Centrele de Informare și Consiliere a Carierei, Agenția Națională pentru Tineret, prin Centrele de informare și consiliere pentru tineri, Centrul Național de Resurse pentru Orientarea Profesională, Asociația Națională de Orientare Școlară și Profesională, Institutul de Științe ale Educației).

1. MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE și instituțiile sale subordonate:

A. CENTRELE JUDEȚENE DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ (C.J.R.A.E.)

Conform Art. 1 (Capitolul I) al Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene de resurse și asistență educațională prezent în Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011, în fiecare județ funcționează centrul județean de resurse și asistență educațională, denumit CJRAE. În municipiul București acesta este denumit CMBRAE (Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională).

În Art. 2 al aceluiași Regulament se specifică faptul că Centrele menționate la art. 1 *"sunt unități conexe ale învățământului preuniversitar, cu personalitate juridică, subordonate Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, coordonate metodologic de inspectoratele școlare județene (ISJ)/Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISMB).*

Obiectivele principale ale activității CJRAE/CMBRAE sunt:

"a) cuprinderea și menținerea în sistemul de învățământ obligatoriu a tuturor copiilor/tinerilor, indiferent de particularitățile lor psihoindividuale și sociale;

b) asigurarea suporturilor suplimentare necesare desfășurării educației de calitate în funcție de potențialul biopsihosocial al fiecărui copil/tânăr;

c) informarea și consilierea cadrelor didactice în spiritul optimizării activității didactico-educative;

d) colaborarea cu factorii educaționali implicați în dezvoltarea personalității elevilor/tinerilor în scopul integrării optime a acestora în viața școlară, socială și profesională;

e) implicarea părinților în activități specifice unei relații eficiente școală-familie-comunitate, ca bază a adaptării școlare și a integrării sociale a copiilor/tinerilor;

f) organizarea elaborării de studii privind abandonul școlar, comportamentul deviant juvenil, anturajul negativ, activitățile extrașcolare/timpul liber;

g) organizarea de programe și proiecte antiviolență în mediul educațional."¹

C.J.R.A.E. dezvoltă următoarele servicii:

„a) **servicii de asistență psihopedagogică și orientare școlară și profesională, furnizate prin centrele județene și prin cabinetele școlare de asistență psihopedagogică;**

b) servicii de terapii logopedice, furnizate prin centrele și prin cabinetele logopedice interșcolare;

c) servicii de evaluare, orientare/reorientare dinspre școala specială spre școala de masă și invers, prin intermediul comisiei de orientare școlară și profesională, la propunerea serviciului de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE, în baza prevederilor art. 54 alin. (2) din Legea nr. 1/2011;

d) servicii de mediere școlară, furnizate de mediatorii școlari;

e) servicii de consultanță pentru educație incluzivă, furnizate de centrele școlare pentru educație incluzivă;

f) servicii de formare, prin parteneriate cu instituții abilitate să ofere formare inițială, conform unor acorduri-cadru, în baza prevederilor art. 239 alin. (2)-(4) din Legea nr. 1/2011;

g) servicii de informare și consiliere pentru cadre didactice, copii, părinți, precum și pentru alți membri ai comunității;

h) servicii de consiliere și prevenire a delincvenței și pre-delincvenței juvenile."²

¹ Regulament din 7 octombrie 2011 privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, Art. 5 (Cap. I), Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011.

² Regulament din 7 octombrie 2011 privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, Art. 8 (Cap. II), Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011.

Conform Art. 3 (Capitolul I) al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrelor Județene de Resurse și Asistență Educațională prezent în Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011, *"CJRAE coordonează, monitorizează și evaluează, la nivel județean activitatea centrului județean de asistență psihopedagogică (CJAP) și a cabinetelor de asistență psihopedagogică, a centrelor și cabinetelor logopedice interșcolare, colaborează cu centrele școlare pentru educație incluzivă în vederea asigurării serviciilor educaționale specializate, coordonează, monitorizează și evaluează servicii specializate de mediere școlară."*

CJAP au următoarele atribuții:

„a) oferă informare, consiliere, documentare și îndrumare pentru preșcolari/elevi, părinți și cadre didactice în problematici specifice: cunoaștere și autocunoaștere, adaptarea elevilor la mediul școlar, adaptarea școlii la nevoile elevilor, optimizarea relațiilor școală-elevi-părinți;

b) asigură prin intermediul metodelor, procedeele și tehnicilor specifice prevenirea și diminuarea factorilor care determină tulburări comportamentale, comportamente de risc sau disconfort psihic;

c) realizează investigarea psihopedagogică a copiilor și elevilor;

d) propun și organizează programe de orientare a carierei elevilor în unitățile de învățământ;

e) asigură servicii de consiliere și cursuri pentru părinți;

f) coordonează și sprijină cabinetele de asistență psihopedagogică și cabinetele interșcolare din unitățile de învățământ preuniversitar;

g) colaborează cu personalul de la agențiile locale de ocupare și formare profesională;

h) sprijină și asigură asistența și consilierea metodologică a cadrelor didactice;

i) elaborează studii psihosociologice privind opțiunile elevilor claselor terminale vizând calificările profesionale prin învățământul profesional și liceal, precum și tipurile de unități de învățământ din cadrul rețelei și alte tipuri de studii în funcție de nevoile identificate;

j) sunt implicate alături de inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București în examinarea propunerilor tuturor unităților de învățământ preuniversitar din rețea și a ofertei privind planul de școlarizare;

k) monitorizează proiectele/programele, parteneriatele educaționale interne sau internaționale derulate pe plan local cu autoritățile din învățământ, autoritățile locale, asociații și fundații cu preocupări în domeniu vizând problematica consilierii, orientării școlare, profesionale și a carierei elevilor;

l) monitorizează, prin intermediul profesorilor consilieri școlari proprii, situațiile de abandon școlar ridicat, risc privind consumul de droguri, tulburări comportamentale din unitățile de învățământ preuniversitar din județ/municipiul București în care din motive obiective nu au putut fi normate posturi în cabinete școlare, urmând să prezinte rapoarte semestriale;

m) recomandă părinților consultarea altor instituții pentru problemele care nu sunt de competența sa – centre logopedice, comisii de expertiză, cabinete medicale, cabinete psihologice etc.;

n) coordonează și sprijină cadrele didactice din cabinetele de asistență psihopedagogică în vederea perfecționării curente și prin grade didactice;

o) colaborează cu cabinetele logopedice;

p) colaborează cu mediatorii școlari;

q) asigură servicii de consiliere și asistență psihopedagogică pentru copiii cu cerințe educative speciale;

r) organizează grupuri de intervizare;

s) coordonează proiectele și activitățile de consiliere individuală și de grup ale elevilor cu manifestări deviante.”³

³ Regulament din 7 octombrie 2011 privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, Art. 15 (Anexa 1, Cap. III), Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011.

B. ȘCOALA:

a) prin intermediul orelor de **Consiliere și orientare profesională** (dirigenție) care, pe lângă aspectele organizatoric-administrative, sunt principalul instrument de consiliere a carierei (aceste ore sunt realizate de diriginți).

b) consilierea asigurată de fiecare **disciplină de studiu** (din cadrul celorlalte 6 arii curriculare din învățământul românesc: Limbă și Comunicare, Om și Societate, Matematică și Științe, Arte, Tehnologii, Educație fizică și Sport), redusă însă și preponderent centrată pe informare. Aceste ore sunt desfășurate de profesori ce predau diferite discipline școlare.

c) În unitățile școlare în care există Cabinete de Asistență Psihopedagogică (reprezentând puncte de lucru ale CJRAE care funcționează în unitățile școlare), activitățile de orientare a carierei elevilor se realizează ca o **colaborare între profesorul consilier școlar și profesorii diriginți**.

Activitatea profesorilor consilieri școlari este o intervenție psihopedagogică, pe când activitatea profesorilor diriginți este o intervenție educațională, chiar dacă se utilizează termenul de „consiliere” în denumirea ariei curriculare.

a) Aria curriculară **Consiliere și orientare școlară**

În învățământul preuniversitar românesc, activitățile specifice ariei curriculare consiliere și orientare sunt realizate de către învățătorul clasei sau de către un diriginți numit de directorul unității de învățământ, dintre cadrele didactice care predau la clasa respectivă.

Aceste activități cuprind teme stabilite de către diriginți pe baza programelor școlare pentru aria curriculară „Consiliere și orientare” în concordanță cu specificul vârstei și cu interesele/solicitările elevilor.

b) Consilierea asigurată de fiecare disciplină

Acest tip de consiliere se practică mai puțin în cadrul activităților instructiv-educative desfășurate de cadrele didactice pentru fiecare disciplină predată, constituind astfel obiectul proiectului ”Education and Career Guidance – Let's help the students choose a right career!”.

c) **Cabinetele de asistență psihopedagogică** funcționează în unități de învățământ preuniversitar și asigură asistență psihopedagogică unui număr de 400 preșcolari sau 800 de elevi îndeplinind următoarele atribuții:

„a) asigură informarea și consilierea preșcolarilor/elevilor, părinților și cadrelor didactice pe diferite problematice: cunoaștere și autocunoaștere, adaptarea elevilor la mediul școlar, adaptarea școlii la nevoile elevilor, optimizarea relațiilor școală-elevi-părinți etc.;

b) asigură, prin intermediul metodelor, procedeele și tehnicilor specifice, prevenirea și diminuarea factorilor care determină tulburări comportamentale, comportamente de risc sau disconfort psihic;

c) realizează investigarea psihopedagogică a copiilor și elevilor;

d) propun și organizează programe de orientare școlară, profesională și a carierei elevilor în unitățile de învățământ unde își desfășoară activitatea;

e) propun în cadrul curriculumului la decizia școlii cursuri opționale vizând dezvoltarea personală a elevilor;

f) asigură servicii de consiliere și cursuri pentru părinți;

g) sprijină și asigură asistență și consilierea metodologică a cadrelor didactice;

h) elaborează studii psihosociologice privind opțiunile elevilor claselor terminale vizând calificările profesionale din învățământul profesional și liceal;

i) recomandă părinților consultarea altor instituții pentru problemele care nu sunt de competența lor – centre logopedice, comisii de expertiză, cabinete medicale, cabinete psihologice etc;

j) colaborează cu cabinetele logopedice;

k) colaborează cu cadrele didactice itinerante și de sprijin;

l) colaborează cu mediatorii școlari;

m) asigură servicii de consiliere și asistență psihopedagogică pentru copiii cu cerințe educaționale speciale;

n) colaborează cu diverse instituții și organizații neguvernamentale care oferă servicii și desfășoară activități în sfera educațională.”⁴

Profesorul consilier școlar din cabinetele școlare de asistență psihopedagogică are următoarele obligații în unitatea de învățământ preuniversitar unde își desfășoară activitatea:

„a) stabilirea, aprobarea și afișarea programului de lucru la cabinetul de asistență psihopedagogică;

b) prezentarea în consiliul profesoral al unității de învățământ a unui raport de activitate semestrial care să cuprindă informații privind: numărul de copii/elevi, părinți, cadre didactice care au beneficiat de servicii de consiliere și asistență psihopedagogică, măsurile ameliorative propuse pentru situațiile de criză, situațiile speciale și măsurile întreprinse pentru rezolvarea/ameliorarea acestora, alte informații solicitate de unitatea de învățământ;

c) colaborarea cu personalul didactic al unității de învățământ în care funcționează;

d) participarea la consiliile profesorale, ședințele cu părinții și, după caz, la alte acțiuni organizate de unitatea de învățământ;

e) organizarea de lectorate pentru părinți cu tematică specifică;

f) participarea, la solicitarea unității de învățământ, la diverse proiecte și programe educaționale.”⁵

C. CENTRELE DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PROFESIONALĂ constituite în cadrul fiecărei **instituții de învățământ superior** cu rolul de a asigura consultanță pentru alegerea rutei profesionale și plasamentul pe piața muncii a studenților;

D. Demersuri de consiliere și orientare școlară și profesională prezente în acest moment sunt realizate și în cadrul **PARTENERIATELOR ȘCOLILOR CU ONG-URILE** sau cu **ALTE INSTITUȚII**, dar și prin intermediul unor **PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI STRUCTURALE** care au ca scop consilierea carierei elevilor.

2. **ALTE ORGANISME PARALELE** de asigurare a consilierii și orientării în carieră:

A. Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin **Centrele de Informare și Consiliere a Carierei**, înființate în cadrul Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă vin în completarea sistemului educațional de orientare și consiliere în carieră;

B. Agenția Națională pentru Tineret, prin **Centrele de informare și consiliere pentru tineri**, pentru categoria de vârstă 14 - 35 ani, aflate în subordinea Direcțiilor județene pentru tineret;

C. **Centrul Național de Resurse pentru Orientarea Profesională (Euroguidance)**;

D. **Asociația Națională de Orientare Școlară și Profesională**; E. **Institutul de Științe ale Educației**

Bibliografie: http://studentscareer.ro/uploads/raport_cercetare_dolj.pdf

⁴ Regulament din 7 octombrie 2011 privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, Art. 16 (Anexa 1, Cap. III), Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011.

⁵ Regulament din 7 octombrie 2011 privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, Art. 17 (Anexa 1, Cap. III), Ordinul nr. 5555 din 7 octombrie 2011.

COMPETENȚE ȘI CALITĂȚI ALE PROFESORULUI MODERN

*Denisa Pasăre - profesor
Liceul Teoretic "Henri Coandă" Craiova*

Profundele transformări înnoitoare au avut efecte considerabile asupra științelor educației, implicit a statutului și a rolului cadrelor didactice.

Odată cu lansarea formală a paradigmei „educație pentru toți”, după anul 1990, direcțiile strategice care au impus o mai mare responsabilitate și flexibilitate a serviciilor educaționale românești, au constat în democratizarea școlii și în acțiunile de egalizare a șanselor tuturor elevilor, atribuind cadrelor didactice un nou statut și roluri multiple.

Preocupările intense ale specialiștilor din domeniul educației, în special din a doua jumătate a secolului al XX-lea, s-au concretizat în găsirea unor noi soluții la provocările apărute în fața școlii de: dificultățile la învățătură, atitudini și comportamente problematice, clasele incluzive, absentism, abandon școlar ș.a. Implicit, au generat: preocupări pentru a găsi formule noi de solidaritate umană, căi de prospectare a unor strategii eficiente pentru stimularea progresului la toți elevii, mai ales la cei supradotați, modernizarea învățământului și a cadrelor didactice.

În ultimii zece ani ai secolului al XXI-lea, prin perfecționarea tehnologiei informațiilor și a comunicațiilor, prin dotarea școlilor și prin înnoirea conținuturilor, ca principal factor exponențial al procesului de învățământ, profesorul modern reunește o serie de competențe, calități și roluri.

Noțiunea de profesor este asociată în minte, pentru fiecare dintre noi, cu „portretul unei anumite persoane care întruchipează tot ceea ce credem noi că reprezintă modelul de dascăl”, sau cu o serie „de trăsături, selectată din mulțimea de exemple oferită pe timpul anilor de școală”. Necesitatea de a transforma meseria de dascăl în profesia de cadru didactic, a fost impusă de faptul că la nivelul fiecărui stat și în particular a statului român, educația reprezintă o prioritate națională, care are ca obiectiv principal elaborarea unei politici educaționale, în baza căreia este făcută pregătirea pentru viață, la orice vârstă, a ființelor omenești. Activitatea educațională este complexă, adaptată, orientată, dinamică și flexibilă, pentru a stimula idealul fiecărei ființe umane, exprimat prin „a fi și a deveni”, concis: realizează pregătirea omului ca element activ al vieții sociale.

Educația modernă are ca scop dezvoltarea conștientă a potențialului biopsihic al omului și formarea unui tip de personalitate solicitat de condițiile prezente și de perspectivă ale societății. Activitatea didactică a profesorului modern, depășește evidențierea unor calități personale ale acestuia, apreciate prin terminii de: vocație, talent, măiestrie, prin faptul că presupune însușirea unui sistem complex de cunoștințe teoretice, formarea unor deprinderi, abilități, competențe, calități și asumarea unor roluri, într-o manieră riguroasă și controlată, ceea ce reprezintă profesionalismul său.

Personalitatea reprezintă un termen foarte complex, studiat în psihologie, care exprimă „organizarea dinamică în cadrul individului a acelor sisteme psihofizice care determină comportamentul său caracteristic”.

Psihologul Gordon Allport a considerat faptul că personalitatea nu este un conglomerat de trăsături, ci o structură complexă și organizată alcătuită pe lângă trăsături comune și de dispoziții personale.

Analiza structurală a personalității cadrelor didactice a fost realizată de către cercetători, luând în considerare influența factorilor interni (ereditari) și a celor contextual-situaționali care au efect asupra evoluției sale, în cadrul socio-cultural specific și prin realizarea obiectivelor instructiv-educative, ceea ce constituie o abordare integrală, unitară, care îmbină maniera structurală cu cea funcțională. De-a lungul timpului, specialiștii au încercat să contureze modelul „profesorului ideal”, prin care să prezinte într-o manieră sintetică totalitatea trăsăturilor și a calităților personale, necesare unui bun specialist. A fost subliniat faptul că, pe lângă caracterul înăscut și dobândit al cadrului didactic, este necesară și dobândirea unui sistem complex de competențe, care să facă posibilă obținerea de plus valoare în activitatea sa de predare-învățare.

Cel mai frecvent aplicat criteriu de stabilire a modelului „profesorului ideal” este cel de eficiență în activitatea de predare-învățare, definită în termeni de conduită așteptată și realizată de către elevi. Principala calitate a acestui model, din punct de vedere structural, a fost considerată compatibilitatea dintre „vocația pedagogică” și „a te simți chemat, ales pentru această sarcină și apt pentru a o îndeplini”. Vocația pedagogică presupune: „iubire pedagogică”, certitudinea valorilor social-culturale, conștiința responsabilității față de copii, față de țară și față de umanitate, în general. Alte însușiri ale „profesorului ideal” sunt de ordin: fizic (sănătatea, integritatea fizică, prezența agreabilă, ținuta decentă), intelectual (inteligența, spiritul de observație, memoria bună, imaginația bogată), afectiv (empatia, generozitatea, pasiunea, entuziasmul), volitiv (fermitatea, perseverența, consecvența, răbdarea), moral (modestia, onestitatea, corectitudinea) etc.

Studiile efectuate asupra eficienței activității didactice, au evidențiat faptul că există, sub forma a trei structuri, legături între trăsăturile de personalitate ale cadrului didactic, referitoare la structurile psihocomportamentale și structurile motivaționale ale elevilor, respectiv:

- structura A, caracterizată prin: afecțiune, înțelegere, prietenie, în opoziție cu egoismul și distanțarea;
- structura B, caracterizată prin: responsabilitate, spirit metodic, acțiuni sistematice, în opoziție cu șovăiala și neglijența;
- structura C, caracterizată prin: putere de stimulare, imaginație, entuziasm, în opoziție cu inerția și rutina.

Trăsăturilor de personalitate amintite, li se adaugă anumite „standarde de performanță”, potrivit criteriului competenței, care reprezintă o structură de „calități, aptitudini-abilități și cunoștințe”, activate în mod diferit, în funcție de tipul sarcinii didactice și de rolurile specifice pe care trebuie să le îndeplinească acel cadru didactic. Datorită acestui fapt, a fost definit conceptul de „profil de competență”, de către specialiști în psihopedagogie, care au elaborat apoi un model al profesiei didactice, care cuprinde mai multe tipuri de competențe generale care pot fi dezvoltate și anume, competențe: metodologice; de comunicare și relaționare; de evaluare a performanțelor elevilor; psihosociale; tehnice și tehnologice; de management al carierei.

Structurile menționate, pot fi deplin înțelese, dacă sunt studiate din punctul de vedere al noțiunii de „competență pedagogică”, care este utilizată cu înțelesul de „standard profesional minim”, ce poate fi abordat în sens larg (prin referire la „capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinărilor fenomenelor educative”), sau în sens restrâns (prin referire la capacitatea unei persoane de a realiza, la un nivel de performanță, totalitatea sarcinilor tipice de muncă, specifice profesiei de cadru didactic).

Sintetizarea rezultatelor cercetărilor realizate, referitoare la caracteristicile și competențele „profesorului eficient” este următoarea:

- stabilește cu claritate obiectivele educative pe care urmează să le realizeze cu elevii;
- le prezintă elevilor cele mai înalte performanțe de atins
- identifică și concepe activitățile de învățare care sunt relevante pentru viața cotidiană;
- manifestă preocuparea de a se adapta diversității elevilor;
- creează și menține în sala de clasă un climat de lucru favorabil învățării;
- încurajează interacțiunea socială în clasă;
- le oferă elevilor o structură de lucru de natură să le ghideze eforturile de învățare;
- facilitează prelucrarea/procesarea informațiilor de către elevi prin folosirea diverselor metode și strategii didactice;
- dezvoltă capacitățile de esențializare a informațiilor de către elevi;
- stimulează dezvoltarea intelectuală a elevilor prin structurarea sarcinilor de învățare, prin antrenarea lor în diverse situații de lucru cu informațiile;
- realizează o permanentă monitorizare a progresului elevilor în îndeplinirea obiectivelor propuse.

La nivelul de „profesor performant” se ajunge după parcurgerea mai multor niveluri cu etape evolutive ale perfecționării, cum ar fi:

- nivelul deprinderilor de lucru singulare (care coincide cu perioada de formare inițială a viitorilor profesori, caracterizată prin prezența unor capacități care asigură realizarea unor sarcini de lucru punctuale cu elevii);
- nivelul reproducerii unor scheme de acțiune propuse de diverse instrumente de lucru;
- nivelul competenței pedagogice propriu-zise, când profesorul este capabil să preia, să adapteze și să aplice creativ diverse metode, în funcție de context.

Din cele prezentate, se poate deduce faptul că nivelul de performanță la care formarea și dezvoltarea unui cadru didactic ajunge, se poate considera ca și „competență pedagogică”, reprezentând „diferiți algoritmi metodici, preexistenți, de realizare a unor sarcini de lucru”, care sunt „selecționați, combinați și puși în aplicare în funcție de modificările contextului instituțional în care se desfășoară activitatea instructiv-educativă cu elevii”.

Competența pedagogică a unui cadru didactic se poate evalua prin: „testarea aptitudinilor de predare; aprecierea deprinderilor de predare; aprecierea gradului de integrare a deprinderilor de predare în conducerea unor activități de învățare ale unui grup de elevi; aprecierea stabilității în obținerea performanțelor, adaptabilitatea la situații noi și curba efortului personal”.

Competența pedagogică a unui cadru didactic poate fi analizată doar în strânsă legătură cu cea de aptitudine pedagogică, prin care se asigură dobândirea de noi capacități, cunoștințe, priceperi, deprinderi, fiind componenta funcțional-operatională, specială, a personalității, dependentă de experiența pedagogică a persoanei. Aria cea mai mare de cuprindere aparține competenței pedagogice (în comparație cu aptitudinea pedagogică), presupunând și efectele din planul practic ale activității pedagogice, fiind „o variabilă instrumental, practică, efectivă, însemnând atât pregătire de specialitate, cât și cunoștințe psihologice despre specificul personalității elevilor, particularitățile de învățare, capacitățile de transmitere a cunoștințelor, de folosire a diverselor metode și strategii”.

Structural, aptitudinea pedagogică are trei componente, care vizează domeniile: cognitiv, organizatoric și comunicativ și care presupune, în același timp, existența subcomponentelor: spiritul de observație pedagogic, imaginația pedagogică, exigența, tactul pedagogic, atenția distributivă, spiritul organizatoric, creativitatea în plan pedagogic.

Noțiunea de status pedagogic reprezintă poziția socială ocupată de cadrul didactic în grupul școlar căruia îi aparține, la un moment dat.

Noțiunea de rol vizează comportamentul individului aflat în dubla ipostază: „de subiect și de obiect al expectanților, emițător și receptor al acestora”. Modul în care o persoană își îndeplinește rolul, poate contribui la validarea statusului, având de suferit dacă rolul este defectuos realizat sau ignorat; un status social înalt presupune un repertoriu mai vast de prescripții, în timp ce un status mai scăzut antrenează un număr mai limitat de comportamente obligatorii, respective o libertate mai mare individului.

Cele două noțiuni: de status și de rol (care este de două tipuri: prescris – constituit din normele grupului, din așteptările membrilor acestuia față de persoana în cauză și efectiv – ansamblul variat de comportamente directe, realizate în mod specific de un individ), pot fi înțelese doar în relație, având o parte comună de intersecție.

Școala și clasa de elevi sunt sisteme sociale în care se desfășoară o dinamică bazată pe legile și principiile interacțiunii umane, studiate de psihosociologi. Atât cadrele didactice, cât și elevii sunt „actori sociali” în cadrul activităților instructiv-educative și în dinamica rol-statusurilor, specifică unei organizații școlare, ceea ce implică „o redefinire a rolurilor profesorului, o multiplicare și diversificare a funcțiilor acestuia în condițiile în care societatea contemporană este din ce în ce mai mult orientată către cunoaștere, în condițiile declinului numeric și, în consecință, și în condițiile unui declin al calității personalului didactic”.

Exercitarea rolurilor cadrelor didactice din spațiul școlar este supusă multor influențe și presiuni, uneori de tip contradictoriu, excesiv de presant, care au ca efect un ansamblu de „așteptări de rol”, produse de către factori de tip organizațional/instituțional (inspectori, directori, șefi de catedră) sau/și de către factori parțial reglementați instituțional (categorie care include părinții, elevii, colegii). Rezultatele pot genera uneori așa-numitele „conflicte de rol”, care se pot manifesta ca și: „conflicte personalitate-rol”, „conflict intrarol” și „conflict interol”, ceea ce evidențiază necesitatea realizării unui echilibru între aspectul organizațional și între aspectul pedagogic (pe care trebuie pus accentul), al organizației școlare. Variabilele în funcție de care se atribuie roluri cadrelor didactice, stabilite de psihosociologi sunt:

- activitatea principală pe care o desfășoară în școală și care este una instructiv-educativă;
- funcțiile pe care trebuie să și le asume într-un context sociocultural, instituțional, specific;
- obiectivele pe care trebuie să le realizeze împreună cu diverși parteneri.

După funcțiile asumate și îndeplinite în plan didactic, Dan Potolea a stabilit rolurile principale ale cadrelor didactice, ca fiind:

- de organizare și conducere a clasei ca grup social;
- de consiliere și orientare școlară și profesională;
- de îndrumare a activității extrașcolare;
- de perfecționare profesională și cercetare pedagogică;
- de activitate socioculturală.

Rolurile profesorului, descrise de către Adrian Nicolau sunt:

1) calitatea de educator – foarte importantă, deoarece „profesorul trebuie să se dedice transmiterii și cultivării valorilor morale, a dezvoltării și cultivării valorilor morale, a dezvoltării unor sentimente pozitive față de sine, cât și față de ceilalți (încredere, respect, generozitate etc.), a deprinderii unor comportamente de cooperare, de manifestare liberă, creatoare”, excluzând „dirijismul, autoritarismul, etichetarea, marginalizarea, neîncrederea, suspiciunea, agresivitatea”, din orice conduită manifestată de profesor;

2) organizator al procesului de predare-învățare-evaluare – profesorul modern trebuie să fie un profesionist, un foarte bun cunoscător atât al domeniului de specialitate, cât și al celui psihopedagogic;

3) funcția de partener al educației - vizează relațiile educative pe care personalul didactic trebuie să le stabilească împreună cu alți factori educativi (părinții elevilor, alte instituții educative), încât fie în mod independent, fie prin colaborare, să găsească cele mai potrivite căi, din punct de vedere sociomoral, valoric, pentru a contribui la educarea optimă a copiilor;

4) membru al corpului profesoral – fiecare cadru didactic trebuie să: participe activ la viața școlii, ca și organizație; să colaboreze cu colegii la creșterea actului educativ și la menținerea climatului optim educativ în școală; la pozitivarea imaginii școlii prezentată de mass-media prin cultivarea unor valori autentice; aibă o atitudine responsabilă față de propria pregătire și față de pregătirea elevilor.

Shaun Gallagher a identificat trei tipuri de roluri ale laturii pedagogice ale cadrelor didactice și anume:

- de executor, de aplicant al planurilor și al programelor școlare, al scopurilor obiectivelor cuprinse în paginile acestora;
- de persoană-resursă în rezolvarea problemelor emoționale și motivaționale ale elevilor;
- de facilitator al dezvoltării cognitive și morale ale elevilor.

Anita E. Woolfolk a realizat o altă clasificare a rolurilor aferente statutului cadrelor didactice:

- de expert în actul de predare-învățare, de transmițător de cunoștințe, dar și de metode și de stiluri educaționale
- de declanșator și de susținător al interesului pentru învățare al elevilor;
- de lider în clasa de elevi;

- de manager, de persoană care supraveghează, dirijează și organizează activitățile desfășurate în clasă;

- de model sociomoral pentru elevi, de transmitător de valori și de atitudini;

- de profesionist care analizează, studiază și interpretează fenomenele psihosociale din clasă.

Ceea ce se desprinde evident, este faptul că pentru fiecare funcție deținută de către un cadru didactic există o serie de roluri, respectiv de sarcini, pe care trebuie să le îndeplinească și pentru a căror îndeplinire „trebuie să implice întreg ansamblul său structural-funcțional de atitudini, aptitudini, competențe, capacități, să lucreze la formarea și dezvoltarea sa personală și profesională”.

Un alt set de funcții, foarte importante ale cadrelor didactice sunt cele de conducere, respectiv de: îndrumare, control, conducere, planificare și de evaluare în procesul instructiv-educativ. Expresia unui ansamblu de moduri de comportament manifestate frecvent în conduita fiecărui cadru didactic în aceste ipostaze, este foarte importantă, deoarece țin de expresivitatea acestora la: organizarea activităților în sala de clasă; activitățile de control; sancționarea diverselor conduite ale elevilor; planificarea conținuturilor de predare-învățare; rezolvarea dificultăților apărute în diferite momente în clasă; stimularea și întreținerea interesului pentru învățare al elevilor. Evaluarea progreselor cognitive ale elevilor poate fi considerată, în acest caz, „stilul educațional” al profesorului.

Prin stilul educațional al unui profesor de înțelege comportamentul său, sub toate aspectele, în procesul educativ, mai exact, este expresia originalității fiecărui educator (incluzând și părinții elevilor), a modului său aparte de a fi, a culturii sale pedagogice, a unor: concepții, opinii și mentalități.

Tipurile de stiluri educaționale au fost clasificate în mai multe moduri, iar unul dintre acestea este: stil autoritar, stil democratic și stil „laissez-faire”.

Specialiștii au identificat patru factori care determină eficiența profesorilor în planul conducerii: „charisma”, „ascendența”, „resursele informative și intelectuale”, „resursele de putere”. Prin corelații stabilite între poziția de autoritate și cea de putere, au fost identificate mai multe tipuri de control exercitate de profesor: autoritar; permisiv; centrat pe modificările de comportament ale elevilor; centrat pe cultivarea unor relații de parteneriat cu elevii; științific, centrat pe aspectele de ordin cognitiv; centrat pe conexiunile școlii cu alte subsisteme sociale.

De-a lungul carierei didactice, profesorii nu pot fi caracterizați de către un anumit stil educațional, deoarece aceste stiluri nu există în stare pură, ci doar combinate și nici nu sunt unele mai avantajoase sau mai eficiente decât altele. Totuși, afirmă faptul că în activitățile educaționale, cel mai potrivit stil este cel care asigură eficiența învățării, stimulând interesul elevilor pentru studiu, generându-le și satisfacția reușitei în învățare. Recomandarea specialiștilor constă în aplicarea stilului democratic, pe durată de timp mai mare, fiind favorabil dezvoltării libere și autonome a elevilor și aplicarea stilului autoritar, când trebuie realizate sarcini în mod rapid. Aceștia certifică faptul că eficiența stilurilor educaționale constă în „natura sarcinii și a situației cu care se confruntă” grupul de elevi, „de caracteristicile de personalitate ale profesorului și ale elevilor, de vârsta acestora, de natura obiectivelor grupului etc.”

Prin prisma finalităților, specialiștii psihopedagogi au subliniat faptul că stilul cel mai potrivit este „stilul centrat pe elev”, concretizat pe: nevoile, trebuințele și dorințele acestuia, situație în care, profesorul devine:

- „pedagog care nu impune informații științifice, idei, opinii, ci care adoptă o manieră nondirectivă, diferențiată, individualizată în realizarea demersului de predare-învățare;

- proiectant, tutore, manager, moderator, organizator, persoană care proiectează, simulează, organizează, orientează, reglează și ameliorează activitatea de cunoaștere desfășurată de elevi;

- mediator al învățării, facilitând legătura dintre cunoaștere și acțiune;

- partener al elevului într-o relație educațională interactivă;

- coordonator, consilier al elevilor în munca lor personală, în orientarea lor legată de utilizarea timpului de lucru, de folosirea optimă a materialelor, a mijloacelor;
- valorizator al schimburilor intelectuale și verbale realizate în cadrul instruirii;
- persoană resursă pentru organizarea și derularea activităților propuse de/pentru elevi;
- transmițător de informații, de atitudini, principii;
- agent, autor și autor în derularea demersurilor educative;
- evaluator, care pune în practică metode, tehnici de evaluare și care încurajează, susține eforturile de învățare ale elevilor”.

Cea mai importantă variabilă potrivit căreia promovarea unui stil adecvat în activitatea instructiv-educativ-formativă a unui cadru didactic este personalitatea acestuia, prin ale cărei caracteristici are posibilitatea să-și moduleze comportamentul în diferite situații specifice, eficientizarea lor favorizând dezvoltarea unor competențe multiple și a unor atitudini.

Comisia Europeană a elaborat, în ultimii ani, o serie de documente prin care sistemele educaționale din statele membre să adopte strategii referitoare la învățarea (formarea, educarea) permanentă în cadrul unor programe, cum ar fi: Comenius și eTwinning, din cadrul amplului program „Lifelong Learning Programme”, în care sunt incluse din anul 2007. Dintre obiectivele pe care aceste strategii ar trebui să le realizeze, fac parte:

- 1) creșterea calității și a eficienței sistemelor educaționale și de formare profesională în U.E.;
- 2) facilitarea accesului tuturor cadrelor didactice în sistemele educaționale și de formare profesională;
- 3) deschiderea sistemelor educaționale și de formare profesională, la nivel european și mondial.

Problema ridicată frecvent în situațiile educaționale mai puțin eficiente a relevat faptul că didactica reprezintă „axul central al reformei învățământului românesc”, iar situațiile de criză nu reprezintă rezultate ale dotării instituțiilor de învățământ și a organizării procesului instructiv-educativ, ci în desfășurarea proceselor de învățare, care trebuie optimizate. Optimizarea proceselor de învățare poate fi realizată doar de cadre didactice foarte bine pregătite, fapt pentru care se impune o perfecționare și o formare continuă.

Documentele de interes pentru formarea continuă a cadrelor didactice, moderne, din România se găsesc la adresa: <http://administrasite.edu.ro/index.php/legaldocs/c186/?where=summary%20le%202>

Dintre acestea, câteva foarte importante sunt

1. Articolul nr.241 din Legea Educației Naționale. Legea nr.1/2011, se referă la „Formarea inițială și continuă. Cariera didactică. Statutul personalului didactic din învățământul preuniversitar”.

2. Articolul nr.267 din Legea Educației Naționale. Legea nr.1/2011, se referă la „Drepturi și obligații. Statutul personalului didactic din învățământul preuniversitar”.

3. Anexa la O.M. Nr.5720/20.10.2009 cuprinde „Metodologia formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar”.

Personalitatea cadrelor didactice, moderne, se formează, în mod conștient, prin impunerea „ca exigență o permanentă deschidere față de orice este nou”, în dezvoltarea carierei lor, prin procese de lungă durată, care încep cu includerea fiecăruia într-un program de formare inițială și se continuă pe parcursul evoluției profesionale și chiar al întregii vieți. Cele două etape de formare și de perfecționare: inițială și continuă, sunt realizate prin efortul asumat de către instituțiile organizatoare și de către cursanți, constând în acumulare de credite/credite transferabile/ore de studiu. În ultimii ani, foarte multe cadre didactice au optat pentru efectuarea de cursuri de perfecționare prin învățământ la distanță (ID) și prin programe eLearning prin internet (cum ar fi: AEL, iTeach, eTwinning ș.a.).

În învățământul modern, procesul didactic a devenit și devine, tot mai centrat pe elev și mai optimizat prin intermediul tehnologiilor moderne și al instrumentelor web 2.0, web 3.0 etc., însă

condiția reușitei este aceea că, profesorul modern, trebuie să stăpânească foarte bine didactica, pentru managementul performant al activităților.

Bibliografie:

- Cucos, C. (coordinator) – Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2008;
- Cucos, C. (coordinator) – Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009;
- Bontaș, I. – Pedagogie. Tratat, ediția a V-a revăzută și adăugită, Editura BIC ALL, București, 2001;
- Nicola, I. – Pedagogie. Ediția a II-a îmbunătățită și adăugită, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1994;
- Popovici, D. – Didactica. Soluții noi la problem controversate, Editura Aramis, București, 2000;
- Ștefan, M. – Lexicon pedagogic, Editura Aramis, București, 2006;

Surse de documentare și de informare:

- <http://legeaz.net/legea-educatiei-nationale-1-2011/art-241>
- <http://legeaz.net/legea-educatiei-nationale-1-2011/art-267>
- http://www.unibuc.ro/n/organizare/biro-perf/docs/2013/mar/20_15_02_05Metodologia_-anexa_OM_5720.pdf
- http://ro.wikipedia.org/wiki/Pagina_principal%C4%83
- http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

CONSILIEREA ELEVULUI PRIVIND CARIERA LUI VIITOARE

*Anca-Manuela Popescu – profesor
Liceul Energetic Târgu-Jiu*

Consilierea și orientarea carierei elevilor reprezintă un proces complex de pregătire și îndrumare a acestora spre anumite forme de activitate școlară și academică, studii care să le permită apoi alegerea unor domenii profesionale și ocupații distincte care să concorde cu aptitudinile și interesele lor. Această subordonare a orientării față de educație confirmă faptul că atât educația, cât și orientarea au scopuri care se suprapun, și anume dezvoltarea personalității. Dacă educația are în vedere dezvoltarea în conformitate cu idealul educativ, orientarea urmărește o finalitate practică, și anume dezvoltarea acelor componente ale personalității care să-i permită elevului o cât mai bună integrare în societate.

Pentru ca acest tip de consiliere și orientare să fie eficace, el trebuie să includă o gamă largă de activități, care pornesc de la abordarea problemelor specifice individului și continuă cu problemele conexe școlii, familiei și comunității sociale respective. Într-o asemenea perspectivă, consilierea și orientarea carierei elevului se întemeiază pe patru acțiuni fundamentale:

- I. Cunoașterea personalității elevului.
- II. Educarea elevului în vederea alegerii carierei.
- III. Cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesionale.
- IV. Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului.

I. Cunoașterea elevului presupune o activitate complexă, care constă în culegerea datelor despre elev, din diverse medii (familie, școală, grupuri de prieteni etc.), utilizarea unor metode specifice de investigare a personalității. Această activitate constituie o condiție fundamentală a organizării și desfășurării eficiente a procesului de educație, dar și o componentă esențială a procesului de consiliere și orientare școlară.

Cunoasterea personalității elevilor nu se realizează ușor și nici într-o perioadă scurtă de timp. Ea necesită parcurgerea unor etape ierarhice, observarea continuă a creșterii și dezvoltării individului precum și a atitudinilor sale, în urma unor evenimente apărute sau provocate. Cu alte cuvinte, este vorba de adoptarea unei viziuni longitudinale, care constă în observarea și examinarea evoluției aptitudinilor, capacităților și performanțelor elevilor de-a lungul școlarității. Profesorul, dirigintele și îndehosebi consilierul pot folosi o gamă largă de metode și tehnici de cunoaștere psihologică a elevilor. Ele pot fi grupate în două categorii principale:

- Metode de cunoaștere a individualității elevilor.
- Metode de investigare a grupurilor școlare.

Au fost enumerate doar câteva dintre ele, considerate a fi mai accesibile și în același timp mai eficiente în practica orientării școlare și profesionale.

1. Metode de cunoaștere a individualității elevilor: observația, analiza rezultatelor activității elevilor, convorbirea, chestionarul, analiza datelor biografice, autocaracterizarea, metoda testelor.
2. Metode de investigare a grupurilor școlare: metoda aprecierii obiective a personalității, proba “Ghici cine?”, tehnicile sociometrice.

II. Educarea elevilor în vederea alegerii carierei presupune însusirea unui ansamblu de cunoștințe cu privire la diversele domenii ale realității, dezvoltarea unor interese multilaterale și a unor interese profesionale dominante, dezvoltarea aptitudinilor generale și speciale, educarea preferințelor și aspirațiilor elevilor în direcția satisfacerii cerințelor sociale de forță de muncă, dezvoltarea unei motivații superioare și a idealului profesional etc.

În cadrul procesului educațional, principalele modalități și mijloace prin care se realizează pregătirea elevilor în vederea alegerii studiilor și profesiei corespunzătoare sunt:

- conținutul obiectelor de studiu;
- lecția – ca principală formă de organizare a activității didactice;
- stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă;
- metodele de instruire;
- activitatea individuală cu elevii;
- influența personalității profesorului.

III. Pentru a se ajunge la efectuarea unor opțiuni școlare și profesionale corecte și realiste este necesară informarea elevilor cu privire la tipurile și profilurile de studii pe care le pot urma, la posibilitățile și formele de calificare profesională, la lumea profesiunilor și dinamica ei specifică, la perspectivele dezvoltării social-economice și oferta socială de muncă.

În practica orientării sunt utilizate următoarele metode și mijloace de informare: academice sau orale, concrete, audio-vizuale, scrise. Dintre toate metodele și mijloacele de informare ce pot fi utilizate în practica orientării elevilor, cele mai eficiente sunt considerate activitățile practice care-i pun pe elevi în contact direct cu munca productivă și cu principalele profesii din industrie și agricultură. O eficiență ridicată mai pot avea desigur, vizitele în unitățile productive, consultările date de specialiștii din diverse domenii de activitate, filmele și documentarea independentă a elevilor pe baza mijloacelor scrise.

În urma diverselor contacte cu surse de informare și în urma discuțiilor purtate cu consilierul școlar, elevul se va decide asupra unui domeniu de activitate sau chiar asupra unei profesii date. Alegerea trebuie să-i aparțină în totalitate, consilierul doar asistându-l în evaluarea propriilor decizii. Rolul consilierului este de a-l învăța pe elev cum să obțină informații utile, cum să le utilizeze eficient, să le coreleze și raporteze corect la posibilitățile sale. Pe parcursul procesului de orientare, consilierul trebuie să-l sprijine și să-l încurajeze pe elev în diversele direcții posibile, cum ar fi: să acționeze în vederea luării unei decizii, să adopte un program specific de pregătire, să-și reevalueze periodic alegerile făcute.

IV. Îndrumarea elevilor spre anumite tipuri de școli sau grupuri de profesii constituie acțiunea cu care se încheie procesul de orientare. Ea presupune acordarea unui sfat de orientare cu caracter facultativ constând în informații și indicații cu privire la profilul de studii și ramura de activitate profesională în care elevul are cele mai mari șanse de dezvoltare și afirmare.

Metodologia elaborării sfatului de orientare constă în două metode principale de acțiune:

- a) Esența primei metode constă în faptul că “trecutul determină viitorul” – elementele care s-au dovedit stabile, constante în evoluția anterioară a personalității elevului au șanse de a se manifesta și în planul evoluției sale viitoare.
- b) Cea de-a doua pornește de la ideea că “viitorul determină prezentul” – educatorul trebuie să știe nu atât ce este elevul în cauză, cât ceea ce va putea el să fie. Opțiunile exprimate de elevi îi angajează pe aceștia pentru un anumit timp și determină anumite comportamente specifice.

Ambele metode sunt accesibile atât consilierului cât și tuturor cadrelor didactice, indiferent de specialitatea pe care o predau în școală. În aparență, ele ni se înfățișează ca fiind diferite sau chiar opuse. Deosebirea sau opoziția dintre ele este de suprafață și deci artificială. Acordarea sfatului de orientare pentru fiecare elev în parte presupune depășirea de către consilier a acestor deosebiri neesențiale și false contradicții și adoptarea unei atitudini pragmatice. Ca urmare, el nu trebuie să se limiteze la nici una dintre cele două metode, ci mai degrabă să încerce combinarea lor. Astfel, pornind de la cunoașterea personalității elevilor, într-o manieră longitudinală, prin intermediul metodelor și tehnicilor descrise mai sus și prin utilizarea fisei psihopedagogice, pot fi întrezărite, cu destulă certitudine, tendințele și direcțiile de evoluție ale personalității elevilor. Cu alte cuvinte, știind ceea ce a fost elevul și apreciind ceea ce ar putea să fie, consilierul poate să pună un diagnostic de adaptabilitate.

Metodologia consilierii și orientării elevilor constituie o variabilă cauzală deosebit de importantă, care este răspunzătoare, într-o mare măsură, de rezultatele concrete ale acestei activități. De aceea, cunoașterea și utilizarea ei corespunzătoare de către consilier, diriginte sau alte cadre didactice, reprezintă o condiție fundamentală pentru desfășurarea unei activități de consiliere și orientare științifice și eficiente.

Fără îndoială, divizarea conținutului procesului de consiliere și orientare în cele patru componente structurale sau direcții de acțiune (cunoașterea, educarea, informarea și îndrumarea elevilor) este convențională, ea fiind făcută de necesitatea metodică a unei analize sistematice. În practica consilierii și orientării, cunoașterea, informarea și educarea elevilor se întrepătrund și se interconditionează, iar consilierea sau îndrumarea se constituie ca un corolar, ca o rezultantă a întregului proces. Într-o asemenea perspectivă diversele categorii de metode și tehnici ale consilierii și orientării se conturează ca subsisteme polifuncționale care, la rândul lor, se interconditionează și se completează reciproc.

Bibliografie:

- Bălan, A., *Consiliere educațională – ghid metodologic pentru orele de dirigentie și consiliere*, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
- Butnaru, D. (coord.), *Consiliere și orientare școlară*, Editura Spiru Haret, Iași, 1999
- Ghica, V., *Ghid de consiliere și orientare școlară pentru orele de dirigentie*, Editura Polirom, Iași, 1998
- Neamtu, C., *Orientarea școlară și profesională în Psihopedagogie pentru examenul de definitivare și gradul didactic II*, Editura Spiru Haret, Iași, 1995
- Tomsa, Gh., *Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi*, Casa de Editură și Presă „Viața Românească”, București, 2001

CONSILIEREA, ORIENTAREA ȘI EDUCAȚIA PENTRU CARIERĂ

Irina Vasilica Radu – învățător

Școala Gimnazială Radovan

Georgeta Ștefănescu - profesor învățământ primar

Școala Gimnazială Radovan

"Fiecare este expert în propria viață"

Argument

Cariera nu este un lucru pe care îl obții la un moment dat. Ea se construiește pas cu pas și este reprezentată de o suită de experiențe și evenimente trecute, prezente și viitoare. Planificarea carierei este procesul prin care elevii își stabilesc scopuri în legătură cu propria carieră și inițiază acțiuni în vederea atingerii acestora. Este un proces continuu de ajustare a scopurilor de carieră la caracteristicile personale și la oferta educațională și profesională aflate în permanentă dezvoltare; schimbarea traseului profesional în decursul vieții active este o modalitate adaptativă la dinamica pieței muncii;

Eficiența planificării carierei depinde de abilitățile elevilor în următoarele domenii:

- **autocunoaștere** - explorarea și structurarea informațiilor despre sine (interese, valori, aptitudini, personalitate)
- **explorare educațională și ocupațională**
- **decizia de carieră**
- **promovarea personală**

Explorarea traseelor educaționale și profesionale se referă la colectarea sistematică a informațiilor despre oportunitățile educaționale și ocupaționale; Aceste informații vizează natura muncii ce urmează a fi efectuată, cerințe educaționale pentru a accede la post, perspective de angajare, mediul, muncii, câștiguri. Corectitudinea informațiilor este esențială pentru a putea face alegeri compatibile cu interesele, valorile și stilul de viață dorit.

Surse de explorare:

- **formale: materiale tiparite** (broșuri, monografii profesionale, profile ocupaționale, pliante, ziare, revist), **sisteme computerizate** (site-uri de Internet, programe de testare aptitudinală), **materiale audiovizuale** (casetele, CD emisiuni radio TV), **direct de la instituții specializate** ONG, AJOFM, ISJ, etc
- **informale: interviul informațional** (persoane aflate în poziții ce pot oferi informații precise despre oportunitățile educaționale și ocupaționale), **experiența directă** (activități de voluntariat, munca în perioada vacanței, **rețeaua socială** (părinți, rude, prieteni, - 80% dintre posturile vacante nu sunt făcute publice în timp util, mulți angajatori preferă să angajeze persoane recomandate de cunoscuți.)

Decizia de carieră: procesul ce duce la *selecția* unei alternative de carieră

Componente:

- **Conținutul deciziei** (ce decizie să iau): alegerea unei școli și a profilului de studiu alegerea unei profesii, alegerea unui anumit traseu educațional, alegerea unor modalități de formare a competențelor profesionale.

- **Procesul deciziei** (cum voi lua decizia)

Etape:

- **definirea deciziei și identificarea alternativelor**

- *explorarea și evaluarea alternativelor* existente; criterii cele mai importante sunt: concordanța cu caracteristicile personale, cu așteptările persoanei, costurile și beneficiile implicate în alegere.

- *planul de carieră* - presupune stabilirea unui plan de acțiune pentru punerea în practică a deciziei. Un plan de carieră cuprinde scop, obiective, strategii.

- **implementarea deciziei**
- **reevaluarea deciziei** - asigură optimizarea procesului de luare a deciziei

Contextul deciziei (factorii de influență):

- cunoștințele despre sine
- cunoștințele despre oferte (bariere - mituri, stereotipuri)
- abilitățile decizionale
- părinții, prietenii
- modelele de carieră
- oportunitățile materiale, statut socio-economic, dizabilitate fizică și psihică, genul copiilor

Marketingul/promovarea personală: cuprinde modalitățile prin care o persoană își sistematizează și prezintă informațiile despre abilitățile, interesele, experiențele educaționale și profesionale proprii, în vederea atingerii unor scopuri de carieră.

Implica 2 componente:

Componenta instrumentală

- CV european
- scrisoare de intenție,
- carte de vizită,
- portofoliu personal (cele mai relevante produse ale activității unei persoane în raport cu un anumit scop)

Componenta atitudinală

- comunicare asertivă
- dezvoltarea rețelei de contacte
- pregătirea pentru interviul de angajare

DIRECTII ȘI TENDINTE ÎN ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

• Accentuarea caracterului formativ-educativ - în vederea realizării unui echilibru dinamic între aptitudinile și interesele individului, cerințele profesiunilor și nevoile sociale de forță de muncă

- Inceperea cât mai de timpuriu a acțiunilor de orientare - încă din clasele primare, prin acțiunile de cunoaștere a elevilor și cele de informare școlară și profesională
- Intensificarea acțiunilor de cunoaștere și respectare a cerințelor social- economice
- Considerarea activităților practice ca mijloc esențial de orientare
- Considerarea informării școlare și profesionale ca metoda eficientă de educare a intereselor profesionale
- Intensificarea preocupărilor pentru sporirea eficienței serviciilor de orientare
- Amânarea momentului alegerii studiilor și profesiei - prin prelungirea duratei școlarității obligatorii și diversificare învățământului secundar

Bibliografie:

- Baban, A. - *Consiliere educationala, ghid metodologic pentru orele de dirigentie și consiliere*, Cluj Napoca 2001
- Baiasu, N., Predonescu, E.,- *Consilierea în școală*, Conphys, Rm. Valcea,2001
- Grigoras, M., Șoldanescu, P.,-*Consilierea și orientarea în alegerea carierei*, Danubius, Braila, 2001
- Lemeni, G., Miclea, M - *Consiliere și orientare, ghid de educație pentru cariera*, ed. ASCR,Cluj Napoca, 2004
- Tomsa, Gh., - *Consilierea și dezvoltarea carierei la elevi*, Viata Romaneasca, Bucuresti, 1999

CONSILIEREA, ORIENTAREA, EDUCAȚIA PENTRU CARIERĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

*Mădălina Ștefania Safta - profesor învățământ preșcolar
Grădinița cu Program Normal "Madona Dudu" Craiova
Teodora Săndulescu - profesor învățământ preșcolar
Grădinița cu Program Normal "Madona Dudu" Craiova*

Orientarea profesională se profilează ca o activitate organizată pe plan social cu scopul de a facilita tineretului posibilitatea de a-și alege o profesiune care să-i permită valorificarea fondului de aptitudini, deprinderi și cunoștințe consolidate pe parcursul perioadei de pregătire. Concordanța dintre acest fond al persoanei și ansamblul solicitărilor formulate de profesiune asigură capacitatea de satisfacere a sarcinii profesionale, în condiții de efort normal și de satisfacții, cât și atingerea, prin exercițiu, a măiestriei profesionale, adică a stadiului de perfecțiune la care persoana trece în îndeplinirea operațiilor, de la simpla executare la procesul de elaborare proprie, de creare.

Orientarea profesională, ca și cea școlară, este un fenomen social, care în secolul nostru capătă o formă de organizare instituțională, intervenția științei în acest câmp de fapte conduce, pe de o parte, la înlăturarea eșecurilor din viața persoanei, a situațiilor de neadecvat sau de dăunător (uzura prematură, accidente, boli profesionale), iar pe de altă parte, la condiția în care activitatea oferă persoanei satisfacții, posibilitatea de a efectua o muncă cu un consum normal de energie și permite valorificarea din plin a capacităților pe care le prezintă. Persoana trebuie cunoscută atât sub aspectul fondului său aptitudinal, cât și al caracteristicilor de personalitate în totalitatea lor, a nivelului de realizare atins, a fondului de informații, a nivelului de aspirații. O profesiune trebuie să convină persoanei, atât prin posibilitatea de integrare în ansamblul condițiilor în care acesta se desfașoară. În situația de azi, accentul cade mai mult pe posibilitatea de integrare în condițiile de lucru decât pe rezolvarea temei. Dacă deprinderile de a conduce un automobil le poate forma orice persoană normală, în schimb nu orice persoană poate îndeplini satisfactor această sarcină în condiții de siguranță pentru circulație.

Orientarea profesională se realizează pe două planuri: unul general, în care, ținându-se seama de anumiți parametri, se orientează persoana spre un anumit sector sau profesiune, care satisface dezideratele persoanei sub aspectul nivelului de posibilități și pregătire, cât și al aspirațiilor sale pe plan social și altul, mai restrâns (mai concret), în care se încearcă apropierea dintre persoană și un anumit loc de muncă, avându-se în vedere caracteristicile sale aptitudinale.

În genere, persoana trebuie privită sub aspectul nivelului pe care îl prezintă posibilitățile sale, al nivelului său de realizare și al nivelului de aspirații. Astfel, este necesară confruntarea între aspirație și posibilități. Rolul școlii în satisfacerea posibilităților (prin instruire și educație) și în echilibrarea aspirațiilor este considerabil.

Școala are în problema orientării un obiectiv important de realizat: să faciliteze la copil atingerea maturității necesare, pentru a putea decide, la momentul necesar, asupra oportunității de a trece în sectorul productiv (să treacă din poziție de adolescent în cea de adult) și anume spre ce direcție să se orienteze. În afară de prezența unei capacități de a gândi, sau a unei maturități echivalente valorii deciziei pe care o ia, școala trebuie să ofere tânărului suficiente informații despre lumea profesiunilor, în special asupra acelor pe care tânărul le-ar dori sau le-ar putea îmbrățișa, cât și o informație suficientă despre sine. A te cunoaște pe tine și a cunoaște activitatea spre care vrei să te orientezi sunt cele două condiții de eficiență în decizia pentru alegerea unei profesii.

Orientarea profesională va fi fixată, pentru marea majoritate a adolescenților, în perioada celui de-al doilea ciclu lung sau scurt al învățământului de gradul doi. Cu toate acestea, candidații la diferite examene de bacalaureat scapă însă de obligația unei opțiuni precise, ei aleg cel mult o anumită categorie de studii generale. În acest caz se confirmă regula stabilită în mod empiric: orientarea are loc cu atât mai târziu și mai liber cu cât nivelul studiilor generale este mai ridicat în ierarhie. Pregătirea elevilor în vederea efectuării unor opțiuni școlare și profesionale corecte și realiste este, în esență, un aspect

principal al educației generale pe care o asigură școala. Ea presupune însușirea unui ansamblu de cunoștințe cu privire la diversele domenii ale realității, formarea de abilități și deprinderi, dezvoltarea unor interese multilaterale și a unor interese profesionale dominante, dezvoltarea aptitudinilor generale și speciale, formarea unor atitudini pozitive față de muncă, educarea preferințelor și aspirațiilor elevilor în direcția satisfacerii cerințelor sociale de forță de muncă, dezvoltarea unei motivații superioare și a idealului profesional, formarea unei trasături volitiv-caracteriale pozitive necesare în exercitarea diverselor profesii pentru care optează elevii.

Pentru consilierea și orientarea carierei elevilor, o importanță deosebită o prezintă educarea intereselor cognitive și profesionale, precum și a aptitudinilor acestora, dirijarea aspirațiilor lor în direcția ofertei sociale privind necesarul forței de muncă, formarea unor atitudini pozitive față de muncă și cultivarea unor motivații superioare (social-morale), care să stea la baza opțiunilor școlare și profesionale.

Modalitățile cele mai eficiente de educare a acestor variabile de personalitate, care în procesul formării și dezvoltării lor se intercondiționează, sunt reprezentate de acele preocupări școlare și extrașcolare care au o puternică rezonanță în personalitatea elevului, „în care elvul este angajat și în care pe baza disponibilităților sale fizice și psihice copilul poate obține satisfacții”. Această pregătire psihologică a elevilor nu înseamnă însă grăbirea luării unei decizii și nici constrângerea sau împingerea lor spre anumite tipuri de studii sau ramuri de activitate profesională. Ea este, în esență, o acțiune permanentă de dirijare a procesului de formare a personalității fiecărui elev (sistemul de preferințe, aspirații și dorințe), ceea ce poate (cunoștințele, abilitățile și capacitățile de care dispune) și ceea ce trebuie să facă elevul (oferta de muncă și cerințele vieții sociale).

În cadrul procesului educațional, principalele modalități prin care se realizează pregătirea elevilor în vederea alegerii studiilor și profesiei corespunzătoare realizării concordanței dintre cei trei parametri sunt: conținutul obiectelor de studiu; lecția – ca principală formă de organizare a activității didactice; stabilirea unei legături permanente între procesul de învățământ și activitatea social-productivă; modele de instruire; activitatea individuală cu elevii; influența personalității profesorului.

Prin caracterul polifuncțional, prin funcțiile cognitive, formativ-educative și motivaționale, metodele de instruire sunt instrumente eficiente de educare a elevilor în vederea alegerii studiilor și profesiei viitoare. Utilizând metode active, participative de predare-învățare educatorul simulează independența elevului în gândire și acțiune, curiozitatea epistemică și creativitatea, dezvoltarea intereselor, aptitudinilor și motivației. În acest fel, profesorul creează premisele psihologice necesare efectuării unor opțiuni corecte și realiste. Prin activitatea individuală, elevii trebuie ajutați să-și însușească cunoștințele suplimentare prin muncă independentă, să-și cultive interesele și aptitudinile în direcția respectivă.

În același timp, personalitatea profesorului reprezintă pentru elevi un model inductor de comportamente, motive, atitudini, interese, convingeri. Adeseori atracția unor elevi pentru anumite obiecte de învățământ este provocată de simpatia și respectul lor pentru profesor.

Pentru a se ajunge la efectuarea unor opțiuni școlare și profesionale corecte și realiste este absolut necesară informarea elevilor cu privire la tipurile și profilurile de studii pe care le pot urma, la posibilitățile și formele de calificare profesională, la lumea profesiunilor și la dinamica ei specifică, la perspectivele dezvoltării social-economice și oferta socială de muncă în diferite sectoare de activitate. Îndrumarea elevilor spre anumite tipuri de școli sau grupuri de profesii constituie, de fapt, acțiunea cu care se încheie procesul de orientare în fiecare din etapele sale și care constă în acordarea unui sfat de orientare.

În ansamblu, metodele și tehnicile orientării trebuie concepute ca fiind un sistem complex și diversificat ce îndeplinește funcții multiple: cognitive, formativ-educative, instrumentale și normativ.

Bibliografie:

- Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Adriana Baban, Ed. ASCR

- Consiliere și orientare, Ghid practic pentru profesorul diriginte, Lucica-Emilia Cosa, Ed. Napoca Star, 2012
- Ghidul Profesorului Diriginte, Tatiana Vintur, Loredana Bevzan, Ed." George Tofan" Suceava, 2007
- Ghid de consiliere și orientare pentru clasa a III- a si a IV-a, Tatiana Vintur, Loredana Bevzan, Suceava, 2007

STUDIU PRIVIND PERCEPȚIILE CADRELOR DIDACTICE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR DESPRE STATUTUL, ROLURILE ȘI ATRIBUȚIILE MENTORILOR ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL ACTUAL

Maria Trăistaru - profesor
Liceul Tehnologic "Petre Ionescu" Muscel

Argument

Conceptul de mentor este un concept relativ nou în țara noastră, fapt demonstrat și de săraca bibliografie în domeniu, în limba română. Totuși, acest concept ar trebui să rămână unul de bază în existența și devenirea fiecărui individ. Prin acest studiu constatativ am vrut să sondez părerea colegilor cadrelor didactice din învățământul preșcolar .membrii ai Cercul Pedagogic nr. x Pitești despre statutul, rolurile și atribuțiile mentorilor în sistemul educațional actual.

Obiectiv general al cercetării:

Sondarea percepțiilor colegilor profesori în învățământul preșcolar din Cercul Pedagogic nr. x Pitești , despre pregătirea practică a viitorilor profesori din unitățile preșcolare .

Obiectivele specifice

- analiza percepțiilor si reprezentărilor a 40 de cadre didactice, profesori din învățământul preșcolar, din Cercul Pedagogic nr. 11 Pitești, din județul Argeș cu privire la statutul, rolurile, atribuțiile și competențele actuale ale profesorilor mentori de practica pedagogica;

Lotul de subiecți

În prezenta cercetare ,chestionarul s-a aplicat. **lotului de subiecți** constituit din profesori din învățământul preșcolar din cadrul Cercul Pedagogic nr. 11 Pitești, județul Argeș. Frecvent cele două tipuri de cercetare, calitativă și cantitativă, s-au întrepătruns, s-au sprijinit și potențat reciproc, devenind complementare.

Metode de colectare și analiză a datelor

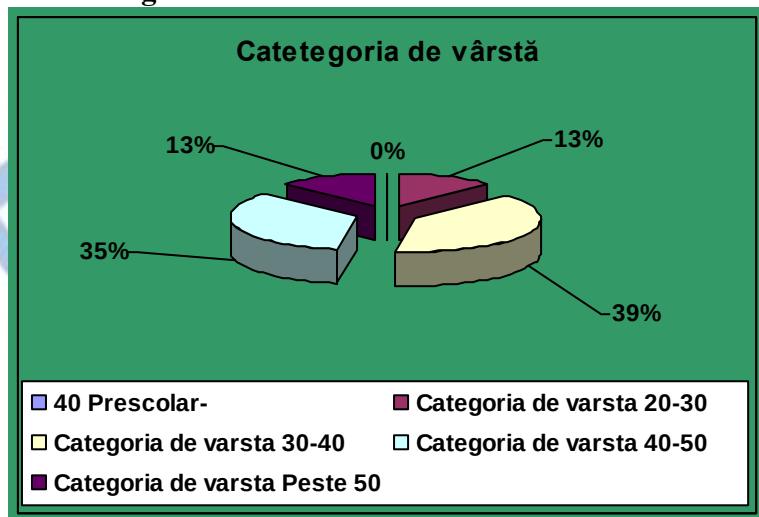
Cercetarea este de tip cantitativ , instrumentul de colectare a fost chestionarul.

Cu ajutorul chestionarului am urmărit obținerea de informații specifice grupului țintă reprezentat, după cum urmează și cât mai multe informații despre obiectivele specifice.

Prezentăm analiza statistica a datelor culese și oferim o interpretare a acestora Tabel 1- grupul țintă

Nivel de invatamant	Categororia de varsta			
	20-30	30-40	40-50	Peste 50
Prescolar-	5	16	14	5

Figura nr.1 -Categoria de vârstă

Chestionarul de identificare a percepțiilor profesorilor din învățământul preșcolar asupra activităților de mentorat educațional are 16 itemi și a fost aplicat pe un lot de 40 subiecți cadre didactice, profesori din învățământul preșcolar, membrii în Cercul Pedagogic nr. 10 Pitești.

Chestionarul aplicat a fost contruit pe urmatoarele dimensiuni conform anexei A investighează și ne dau informații despre:

- concepția profesorilor cu referire la practicile didactice eficiente în activ de mentor;
- proiectarea obiectivelor clare și precise pentru activitățile de mentorat educațional;
- corelarea competențelor profesionale inițiale ale studenților din timpul facultății cu setul de competențe vizate prin stagiul practic;
- corelarea de către mentorul de practica pedagogica a conținuturilor instruirii cu scopurile și obiectivele lecției;
- oferirea studenților de exemple de corelare a conținuturilor instruirii cu scopurile și obiectivele lecției;
- oferirea de exemple de organizare a activităților cu elevii sub diverse forme;

Mentorii reprezintă “modele” pentru studenții practicanți în ce privește multitudinea de calități ale unui profesor performant, calități ce includ în special toleranța și prezența unui spirit luminat deschis la nou și îmbunătățiri.

CONCLUZII

Profesorii din învățământul preșcolar consideră că mentorul de practică pedagogică corelează competențele profesionale inițiale ale studenților din timpul facultății cu setul de competențe vizate prin stagiul practic și mentorul de practică pedagogică oferă studenților exemple de proiectare didactică potrivite fiecărui tip de lecție. Este, de asemenea, clar că influența mentorilor depinde foarte mult de ce fel de persoane sunt în general, ca și de capacitatea de a gândi reflectiv pe care ei o au ei înșiși și vor să o dezvolte și în studenții lor, de implicarea în munca pe care o desfășoară și de cunoașterea și asimilarea valorilor educației.

Activitatea de mentorat este un proces interactiv complex de îndrumare, relaționare între două sau mai multe persoane care are ca scop dezvoltarea cunoștințelor și aptitudinilor într-un anumit domeniu. Mentorul furnizează constant suport, încredere și ajutor tânărului mentorat. Din studiul constatativ realizat reiese că mentoratul ca proces este abilitatea de a îndruma studentul practicanț în alcătuirea proiectului didactic în funcție de particularitățile sale individuale și de etapa de învățare.

Activitatea de mentorat este o activitate necesară tuturor oamenilor indiferent de domeniul de activitate pe care îl prestează. Un mentor trebuie să cunoască foarte bine abilitățile pe care trebuie să le posede voluntarul la locul de muncă și să fie capabil să îl învețe pe voluntar eficient aceste abilități.

Bibliografie:

- Cristea S. (1998) *Dicționar de termeni pedagogici*, București, Editura Didactică și Pedagogică
- Ezechil L., Dănescu E. (2009), *Caiet de practică pedagogică*, (NIVEL II), Pitești :Ed. Paralela 45, Seria Științele educației.
- Ezechil, L., coord.,(2009) Pitești :*Ghidul metorului de practică pedagogică*. Pitești. :Ed. Paralela 45
- Potolea, D., Carp, D., (coord.), (2008.) *Calitatea programelor de formare continuă a cadrelor didactice; concepție și practici, în Profesionalizarea carierei didactice din perspectiva educației continue*, București : Ed. Universității

ORIENTARE PENTRU CARIERĂ

Viorica Violeta Tudor - profesor
Școala Gimnazială Predești

În zilele noastre, pentru mulți absolvenți, a găsi un loc de muncă reprezintă un vis greu realizabil. Numărul locurilor de muncă disponibile este relativ mic, cerințele angajatorilor par a fi greu de îndeplinit, și poate sunt niște mici probleme și din punctul de vedere al încrederii în sine și al autocunoașterii. Știm cu toții că pregătirea pentru căutarea unui loc de muncă trebuie începută cu mult înainte de a obține diploma de licență sau de master. Pentru a obține un loc de muncă bun, cât mai repede posibil, trebuie să ne pregătim din timp.

Ce înțelegem prin carieră? Mai demult prin carieră se înțelegea ascensiunea persoanei în cadrul structurii ierarhice a unei organizații, altfel spus despre carieră se putea vorbi numai în cazul unui număr relativ redus de persoane, și numai după începerea activității profesionale. Azi noțiunea de carieră se folosește cu un sens mai larg, adică prin carieră înțelegem traseul parcurs de o persoană prin învățare și muncă. Când trebuie să încep să mă pregătesc pentru construirea carierei? Pentru a reuși în carieră, trebuie să ne formăm numeroase abilități. Dezvoltarea abilităților de management al carierei trebuie să înceapă în copilărie și continuată în perioada adolescenței, tinereții, dar și în perioada adultă, adică pe tot parcursul vieții profesionale. Orientarea privind cariera trebuie să devină un proces continuu (lifelong guidance) care să însoțească procesul de învățare continuă (lifelong learning). Acestea sunt cu atât mai necesare cu cât în zilele noastre cariera profesională este însoțită de fenomene ca reorientări profesionale, reveniri în sistemul de formare profesională, șomaj etc. Activitățile de orientare privind cariera urmăresc dezvoltarea personală și înzestrarea individului cu cunoștințe și abilități necesare pentru realizarea unui management eficient al propriei cariere. Orientare în carieră = activități de informare + consiliere + educație pentru carieră. Consilierea în carieră vizează dezvoltarea abilităților pentru rezolvarea unor probleme, dificultăți specifice legate de carieră (insatisfacție în activitatea școlară, dificultăți de învățare, greutăți în luarea unor decizii privind cariera, anxietate legată de carieră, etc.), adică este o intervenție de natură psihologică. Educația pentru carieră este o intervenție educațională de dezvoltare a deprinderilor și abilităților necesare pentru managementul propriei cariere.

Autocunoaștere și dezvoltare personală

Fiecare tânăr își pune uneori întrebări de felul: Cine sunt eu? Prin ce mă deosebesc de cei din jur? Care sunt punctele mele tari și slabe? Care sunt posibilitățile mele? Cum aș putea să îmi dezvolt calitățile și să îmi depășesc slăbiciunile? Răspunsurile la întrebările de acest fel se referă la cunoașterea însușirilor de personalitate definitorii, a aptitudinilor, a sistemului motivațional și de valori, la creșterea stimei de sine, a încrederii în sine, dezvoltarea creativității, a capacității de autocontrol, a abilităților de comunicare și relaționare interpersonală, a posibilităților de gestionare a emoțiilor, etc.

Autocunoașterea presupune formarea conceptului de sine (Self-concept) care cuprinde totalitatea ideilor și sentimentelor pe care o persoană le are despre ea însăși. Conceptul de sine are două aspecte: imaginea de sine și stima de sine. Imaginea de sine (Self-image) reprezintă părerea despre calitățile și defectele pe care le avem - sau credem că le avem (de ex. o adolescentă se poate considera fiică ascultătoare, studentă bună, prietenă fidelă, talentată la desen etc.). Stima de sine (Self-esteem) reprezintă modul în care ne autoapreciem, cum ne evaluăm în raport cu propriile noastre așteptări și așteptările celorlalți.

Imaginea de sine și stima de sine se formează începând cu primii ani de viață. Formarea unei imagini de sine realiste și a unei stime de sine ridicate depinde în primul rând de atitudinea celor din jur, în special a părinților, fraților, prietenilor, cadrelor didactice. Ei sunt cei care prin cuvintele, comportamentele, reacțiile lor ne oferă o “oglinză”, în care se reflectă comportamentele noastre și prin intermediul căreia începem să ne construim propria imagine. O greșeală frecventă este etichetarea copilului ca fiind rău, prost, incapabil etc., pentru niște comportamente greșite. În aceste cazuri părinții fac o confuzie între comportament și personalitate, ei devalorizează întreaga personalitate a copilului pentru un singur eșec. Aceste greșeli de natură educațională duc la conturarea unei imagini negative de sine, la scăderea stimei de sine, cu numeroase consecințe negative pentru viitorul copilului.

Aptitudinile

Autocunoașterea presupune și conștientizarea aptitudinilor. Spunem că o persoană are aptitudini într-un domeniu dacă are posibilitatea de a obține performanțe superioare în acel domeniu. Obținerea reală a acelor performanțe depinde de mulți alți factori: motivație, învățare, exersare, atitudinea părinților și a cadrelor didactice, condiții materiale, sănătate etc. După nivelul de generalitate, aptitudinile pot fi generale sau speciale. Aptitudinile generale permit obținerea unor rezultate superioare în mai multe domenii. Cea mai generală aptitudine este inteligența. Aptitudinile speciale ne ajută să obținem rezultate deosebite într-un număr mai restrâns de domenii. Astfel vorbim despre aptitudine pentru desen, gimnastică, muzică etc. După domeniul în care se manifestă, aptitudinile pot fi: aptitudini cognitive (abilitatea generală de învățare, aptitudinea verbală, numerică, spațială, de percepție a formei, de a lua decizii), aptitudini sociale, artistice, muzicale, fizice etc. Pentru reușita în carieră este foarte importantă conștientizarea aptitudinilor. Trebuie să știm ce aptitudini avem și în ce domenii avem cele mai mari șanse de succes. Aptitudinile fac parte dintre punctele noastre tari. Ele pot fi cunoscute în primul rând prin autoobservare și prin compararea performanțelor noastre cu cele obținute de ceilalți. Putem considera că avem aptitudini pentru un domeniu dacă reușim să ne însușim cu ușurință cunoștințele și să ne formăm mai repede deprinderile specifice, dacă obținem rezultate mai bune decât ceilalți, dacă putem să ne implicăm în activitatea respectivă un timp mai îndelungat, fără să obosim. Pentru conștientizarea aptitudinilor este important să acordăm atenție opiniilor celor care ne cunosc, și în special opiniilor profesorilor noștri. Cadrele didactice cunosc mulți elevi/ studenți, și pe această bază ele pot realiza comparații, pot identifica elevii / studenții capabili de performanțe superioare.

Succesul într-un domeniu de activitate nu depinde de o singură aptitudine. Are o mare importanță modul în care interacționează aptitudinile între ele, cât și cu celelalte însușiri de personalitate (voința, sistemul de valori etc.). Unii oameni reușesc să obțină rezultate bune într-o activitate chiar dacă nu au aptitudini deosebite. Unele aptitudini mai slab dezvoltate pot fi compensate prin alte aptitudini sau prin ambiție, perseverență (la școală unii elevi cu nivel intelectual mai redus obțin rezultate mai bune decât elevii foarte inteligenți pentru că sunt mai perseverenți). Alți oameni foarte bine dotați “de la natură” nu au rezultate deosebite în activitate, deoarece nu sunt bine motivați, nu sunt perseverenți. Dezvoltarea aptitudinilor de care dispunem presupune motivație, perseverență, însușirea unor cunoștințe și deprinderi, adică necesită multă muncă. De asemenea trebuie să găsim cele mai bune modalități de valorificare a aptitudinilor.

Interesele și sistemul de valori

Conștientizarea intereselor și a sistemului de valori reprezintă un alt aspect al autocunoașterii. Interesele reprezintă preferințele cristalizate ale unei persoane pentru anumite domenii de cunoștințe sau de activitate. Interesele au un rol esențial în luarea deciziilor privind cariera. Formarea intereselor depinde de factori genetici (potențialul aptitudinal) și de experiențele de viață pe baza cărora individul învață să prefere unele activități și să evite altele.

Cum putem să ne conștientizăm interesele? O posibilitate la îndemâna oricui pentru a-și conștientiza interesele este cea de a reflecta la alegerile anterioare pe care le-a făcut: în ce activități s-a implicat, în ce domenii a lucrat ca voluntar, ce cursuri opționale / facultative a frecventat? Reflectând asupra asemănărilor dintre domeniile preferate, își poate conștientiza interesele, sistemul de valori. Interesele se manifestă prin comportamente de apropiere față de anumite activități și pot fi identificate pe baza unor indicatori calitativi și cantitativ.

Valorile reprezintă convingerile fundamentale ale oamenilor referitor la ceea ce este important în viață, în relațiile interpersonale și în muncă. Fiecare om își elaborează în cursul vieții un sistem de valori care îi ghidează viața, opțiunile, inclusiv pe cele referitoare la carieră. Exemple de valori sunt familia, sănătatea, securitatea, banii, puterea etc. Valorile legate de muncă se pot referi la mediul de muncă, relațiile de muncă, conținutul muncii sau la muncă în general.

Procesul de autocunoaștere trebuie să fie îmbinat cu cel de autoformare, autoeducare. Pentru reușita în cariera profesională este important să ne dezvoltăm în mod intenționat acele calități care au o mai mare importanță în activitatea pe care dorim să o desfășurăm. Există unele abilități, calități care sunt apreciate și valorizate de mulți angajatori: abilitățile de comunicare: exprimare clară; abilități interpersonale: cooperare; adaptabilitate în munca de echipă; respect față de colegi; diplomatie; discreție; empatie; toleranță; abilități de investigare și manipulare de date: capacitate de analiză, explorarea surselor de informații și utilizarea eficientă a informațiilor; abilități de planificare și rezolvare de probleme: capacitatea de a-și planifica singur munca, inițiativă în realizarea diverselor sarcini și acțiuni, capacitatea de a dobândi cu ușurință noi deprinderi; abilitatea de a lua decizii; conștiințiozitate; asumarea responsabilității pentru munca realizată; abilități de utilizare a tehnologiilor informatice; adaptare la schimbare; orientare spre progres și autodezvoltare; calm, stabilitate emoțională; bună dispoziție; entuziasm în muncă; loialitate; sinceritate; onestitate; spirit de observație; imaginație.

Bibliografie: Eva Bocsa, Rareș Munteanu – ”Consiliere și orientare în carieră”

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE A CARIEREI ELEVILOR ÎN CADRUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL TEHNIC

Oana Alina Vîlcu - profesor consilier școlar

*CJRAE Dolj – Cabinetul școlar de asistență psihopedagogică de la Liceul Tehnologic
Transporturi Căi Ferate Craiova*

Multiplicarea și expansiunea noilor mijloace de comunicare și a biotehnologiei au determinat numeroase inovații în educație : interactivitatea experiențelor de învățare, managementul informațiilor, interdisciplinaritatea, principiul diferențierii și personalizării învățării, stimularea plurisenzorială (multimodală). „Explozia” informațională a schimbat viața oamenilor, relațiile culturale, stilul de viață, impunând ca factor esențial al menținerii sănătății mintale și al activismului intelectual prelungirea perioadei de educație și formare. Spațiul european însuși promovează modelul „societății cognitive”, invitând oamenii să își gestioneze inteligent aptitudinile și disponibilitățile, să se autoeduce, să devină cetățeni activi.

Profesorul este conștient de faptul că reușita unei bune inserții sociale și profesionale depinde de măsura în care indivizii își compatibilizează resursele, aspirațiile, valorile și interesele cu oferta reală din domeniul educației, formării, integrării pe piața muncii. Premisele oricărui demers educațional al profesorului modern este constituită de conștientizarea mobilității

accelerate profesionale și ocupaționale și a necesității de a compatibiliza, a armoniza disponibilitățile intelective și aptitudinile elevilor cu cerințele unei piețe a muncii concurențiale.

Se cunoaște faptul că influența părinților și normele sociale, comunitare își pun amprenta asupra deciziilor de carieră. Normele sociale influențează idealurile de viață și stilul de viață, standardul de viață al tinerilor, care devin nevoiți să-și asume responsabilități noi și să întrevadă domenii profesionale noi, în plină ascensiune pe piața muncii. Beneficiind de competențe digitale și accesul la noile tehnologii de comunicare, tinerii sunt mai deschiși oportunităților multiple de instrucție-educație și specializare profesională, dispuși să experimenteze locuri de muncă variate, adaptându-se rapid unei piețe a muncii marcate de depreciere a unor profesii și mobilitate accentuată.

Din aceste considerente, apreciem că pentru elevii din învățământul preuniversitar, îndeosebi învățământul liceal tehnologic o deosebită importanță o capătă procesul de orientare și educație pentru carieră realizată într-o manieră transdisciplinară de consilierii școlari, profesorii de discipline tehnice și profesorii diriginți.

Consilierea carierei reprezintă o interfață între sistemul de educație și formare și cel al pieței muncii, semnificând procesul de compatibilizare maximă între resursele, cerințele, aspirațiile, valorile și interesele unui individ și oferta reală din lumea educației, formării și integrării socio-profesionale pe care încearcă să le armonizeze.(ISE, 2003)

Dacă la nivel academic (educația instituționalizată, de tip școlar) învățarea este decontextualizată, bazată pe cunoștințe (ce se știe despre un lucru), la locul de muncă învățarea devine puternic contextualizată, bazată pe cunoștințe procedurale (a ști cum să faci un lucru), pe rezolvarea de probleme, încurajând colaborarea și munca în echipă.

Elevii ce se află în faze terminale ale procesului formativ din școală trebuie stimulați sau sprijiniți în mod sistematic să-și identifice posibilitățile reale, de perspectivă, situații favorabile, să cântărească alternative, să identifice consecințe, să simuleze decizii. Încă din clasele terminale, este necesar a familiariza tinerii cu activități de „bilanț al competențelor”, ca mijloc de evaluare a achizițiilor dobândite în școală. Acest proces este nu numai prilejul de cunoaștere a resurselor și aptitudinilor personale care-i pot justifica demersurile de a face noi proiecte cu privire la propria carieră, de a se pregăti suplimentar, de a valida printr-o procedură oficială de recunoaștere experiența și deprinderile avute sau de a demara o activitate de reconversie profesională, ci și un mod de evitare a șomajului prelungit sau a imposibilității unui loc de muncă potrivit aspirațiilor personale.

Scopul activităților de orientare și consiliere privind cariera este reprezentat de :

- a. înțelegerea ideii de alegere a carierei și a necesității ca munca să fie acceptată ca domeniu de sine stătător;
- b. conștientizarea de către elevi a importanței alegerii profesiei și a locului de muncă în contextul mai larg al inserției socio-profesionale și obținerea succesului în viață;
- c. reducerea insecurității opțiunilor individuale ale tinerilor absolvenți, insecuritate cauzată de accelerarea modificărilor/dinamicii pieței muncii.

Numeroși profesori sunt deschiși procesului de orientare școlară și profesională, învățând elevii să elaboreze scrisori de intenție, să simuleze prezentarea la un interviu de angajare, să viziteze și să experimenteze locuri de muncă, să completeze și aplice CV-uri direct firmelor și platformelor de intermediere a locurilor de muncă, să realizeze „bilanțul competențelor”, atestarea competențelor dobândite în școală în procesul muncii. - scurtând astfel timpul și distanțele până la posturile de muncă vizate, stagiile de formare profesională și angajare.

Modalități specifice prin care elevii își pot contura reprezentări și expectanțe personale realiste cu privire la viitoarea carieră, caracteristicile domeniului profesional ales și șansele de inserție pe piața muncii și se pot contracara efectele unei practici educative care în trecut valorificau excesiv cunoștințele și nu abilitățile și performanțele reale ale elevilor: în cadrul practicii de specialitate, antrenarea elevilor în contactul nemijlocit cu lumea ocupațiilor și

profesiilor, activități de informare, proiecte educative cu impact deosebit pentru elevi, simulări de comportamente și atitudini, dezbateri despre stilul modern de viață, studii de caz, problematizarea, elaborarea de portofolii personale, investigarea resurselor motivaționale, aplicarea unor instrumente psihopedagogice de estimare a potențialului personal, schimburi de experiență, parteneriate școlare, intensificarea participării elevilor în diverse activități cu Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă.

Obiective ale acestui tip particular de învățare și educație – educația privind cariera :

- conturarea unei imagini pozitive despre sine, cunoașterea și evaluarea realistă a aptitudinilor și competențelor proprii;
- creșterea motivației cu privire la oportunitățile educationale, de formare și profesionale;
- îmbogățirea reprezentărilor cu privire la muncă (sarcini, atribuții și responsabilități) și lumea profesiilor;
- sintetizarea și aplicarea în contexte variate a informațiilor de care dispun elevii cu privire la lumea profesiilor, domenii profesionale, COR;
- explorarea și managementul informației (surse clasice și electronice de informare) despre piața muncii cerere și oferta situații și context actual și de perspectivă;
- formarea abilității decizionale și simularea de decizii;
- îmbunătățirea unor competente și abilități de cautarea activă a unui loc de muncă - asimilarea unor tehnici și instrumente minimale;
- îmbunătățirea lucrului în rețea, modificarea percepțiilor și judecăților de valoare.

Avantajele desfășurării unor seturi de activități de informare, consiliere și orientarea carierei sunt : scurtarea duratei șomajului, sporirea angajabilității acestor persoane, stimularea independenței de decizie, sporirea calității resurselor umane.

Vorbind de o uriașă piață a muncii, profesorii inițiază tinerii să parcurgă rapid informații situate în web-site-uri pe Internet, publicații specializate în oferte de lucru, anunțuri și chiar sfaturi pentru demararea unor inițiative personale în domeniul serviciilor sau economice, oferte de educație și formare profesională continuă și instituții publice sau private ce oferă servicii gratuite sau contra cost de informare-formare-orientare pentru toate categoriile de clienți și nevoi, intermedierea și plasarea forței de muncă, cursuri de re-conversie profesională.

Piața” consilierii carierei cuprinde oferta reprezentată de ghiduri, informații situate în web-site-uri pe Internet, broșuri, cărți, pliante, postere, anunțuri din ziare ce oferă informații cu privire la locuri de muncă, sfaturi pentru demararea unor inițiative personale în domeniul serviciilor sau economice, oferte de educație și formare profesională continuă și instituții publice sau private ce oferă servicii gratuite sau contra cost de informare formare orientare.

Un beneficiu real al activităților complexe de informare-consiliere-orientare privind cariera tinerilor devine astfel simularea de decizii alternative, succesive în timp și care pot fi optimizare, înlocuind vechea paradigmă a unice, singurei decizii privind cariera. Dascălul modern trebuie să înțeleagă, mai întâi de toate, faptul că alegerile cu privire la carieră implică individul profund și sub multiple aspecte - în plan psiho-afectiv, atitudinal, volitiv și motivațional - personalitatea sa în ansamblu.

Bibliografie :

- ISE, Laboratorul de Orientare Școlară și Profesională – *Consilierea Carierei Adulților*, București, 2003
- Langdon, Ken – *Cele mai reușite 100 de idei pentru carieră*, București, Ed. Meteor Press, 2000
- Paloș, R., Sava A., Ungureanu D. – *Educația adulților. Baze teoretice și repere practice*, Iași, Ed. Polirom, Colecția Collegium, 2002
- Ulrich, Cătălina – *Postmodernism și educație*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2007
- www.cnrop.ise.ro(Centrul Național de Resurse și Orientare Profesională)

METODA ARBORELUI DE DECIZIE ÎN ORIENTAREA ȘI EDUCAȚIA PENTRU CARIERĂ

Lavinia Aurelian Bădulescu - profesor
Colegiul Național „Elena Cuza” Craiova

Gen	Media gimnaziu	Pasiune pentru matematică	Performanța
m	7,43	mare	A
f	6,00	normală	B
f	8,72	mare	A
f	7,58	normală	B
m	9,02	mică	B
f	9,25	normală	A
f	7,89	mare	A
m	9,32	normală	A
m	8,34	mică	B
m	10,00	normală	A
m	6,91	normală	B
f	9,55	mică	B

Tabelul 1. Setul de date de antrenare a AD

Pentru a acționa eficient în direcția orientării elevilor în carieră și a identifica de timpuriu care sunt direcțiile de dezvoltare a carierei adecvate fiecărui educabil trebuie folosite instrumente de evaluare și luare a deciziilor puse la dispoziție de cele mai noi cercetări în domeniul IT.

O tehnologie avansată folosită cu succes în foarte multe domenii de activitate, de la cel economic-financiar la cel medical este Data Mining (DM). DM este definit ca un proces de descoperire de cunoștințe din date [1], ca extragere automată de informație predictivă „ascunsă”, din bazele de date, sau ca procesul de extragere automată de informație validă, utilă, necunoscută anterior și în ultimă instanță comprehensibilă, din baze mari de date, pentru a fi folosită în evaluare și în luarea deciziilor [2].

Alături de alte tehnici de DM ca: rețele neuronale, clustering, rețele bayesiene, algoritmi genetici, reguli de asociere, analiza regresiei, mulțimi fuzzy, la explorarea setului de date pot fi utilizați *arborii de decizie* (AD)[4]. Algoritmii de AD se folosesc în cazul a două tehnici de DM, respectiv *clasificare* și *predicție*.

AD este reprezentat de structuri în formă de arbore care prezintă seturi de decizii. Aceste decizii generează reguli pentru clasificarea seturilor de date. Modelul de AD va genera reguli asupra datelor pentru estimarea variabilei țintă sau clasa. Fiecare subarbore din componența AD reprezintă

un răspuns la o întrebare de clasificare, frunzele arborelui sunt partiții sau segmentări ale setului de date în funcție de clasificarea realizată, iar nodurile prezintă informații statistice.

Vom lua un caz simplu cu ajutorul căruia vom exemplifica cum pot fi utilizați AD în construirea unor modele necesare în orientarea și educația pentru carieră a elevilor

pentru predicții

și evaluări sau clasificări.

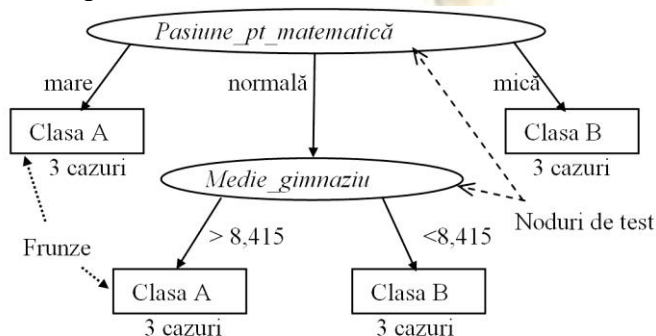

Figura 1. AD corespunzător setului de date de antrenare

Gen	Media gimnaziu	Pasiune pentru matematică	Performanța
f	8,00	normală	A (data eronată)
f	9,90	normală	A
m	6,72	mare	A
f	8,85	mică	B
m	6,89	mare	A
f	7,90	normală	B
f	8,89	normală	A
m	7,90	mică	B
m	8,99	normală	A
f	9,50	normală	A
m	7,85	mică	B
m	7,25	mare	A

Tabelul 2. Setul de date de test pentru AD

Gen	Media gimnaziu	Pasiune pentru matematică	Performanța
m	9,43	mare	?
f	9,00	mică	?
f	6,72	mare	?
m	8,58	normală	?
m	7,02	mică	?
f	9,05	normală	?
f	8,89	mare	?
m	8,32	normală	?
m	8,40	mare	?
m	6,30	mică	?
m	9,30	mică	?
f	6,80	mare	?
f	9,70	mare	?
m	10,00	mare	?
m	7,95	normală	?
f	8,00	mică	?
f	8,55	mică	?
m	6,98	normală	?
f	8,58	normală	?
m	6,92	mică	?
f	8,25	normală	?
f	7,90	mare	?
m	9,83	mică	?
m	8,49	mare	?
f	6,10	normală	?
f	9,75	mare	?
f	8,75	normală	?
m	9,82	mică	?

Tabelul 3. Un set de date noi cu valori

Gen	Media gimnaziu	Pasiune pentru matematică	Performanța
-----	----------------	---------------------------	-------------

necunoscute pentru **Performanță**

Dirigintele se află la finalul clasei a VIII-a pus în fața formulării unor predicții pentru orientarea în carieră a elevilor săi. Astfel el vrea să poată evalua care dintre elevii din clasă sunt capabili de performanță la informatică pentru a fi orientați către specializarea matematică-informatică și care nu. Programarea fiind o disciplină care se studiază de obicei pentru prima dată în clasa a IX-a, profesorul nu poate folosi rezultatele din gimnaziu ale elevilor la această disciplină. El are la dispoziție o bază de date, sub forma unei tabele, pe care o folosește pe post de date de antrenare a AD. Setul de date de antrenare din *Tabelul 1*, conține 12 înregistrări cu datele unor elevi (**gen**, **media la gimnaziu** și **pasiunea pentru matematică**) împreună cu capacitatea de a realiza **performanță la informatică** codificată cu A (capabil de performanță la informatică), respectiv B (nu e capabil de performanță la informatică). Evident pentru construirea AD dirigintele folosește un set de date cu mult mai multe cazuri/înregistrări și cu mult mai multe atribute. Am ales doar 12 cazuri cu câte 4 atribute pentru exemplificarea metodei AD.

Pe baza setului de date de antrenare se induce AD. Odată construit AD, acesta poate fi redus, dacă este cazul, și folosit la clasificarea unui set de date nou, pentru care nu se cunoaște ultimul atribut, atributul de clasificare, cel care ne spune dacă elevul corespunzător cazului este capabil sau nu de performanță. În acest mod, profesorul folosind datele pe care le are la dispoziție poate face predicții (asupra unor valori pe care nu le cunoaște și de care are nevoie) și clasificări.

Cu ajutorul unor softuri disponibile pe internet⁶ se determină domeniile celor trei atribute folosite în construcția AD, *Media_gimnaziu* și *Pasiune_pt_matematica* ca atribute de ramificare, iar *Performanța*, ca atribut de clasificare. Se observă că

atributul *Gen* nu este folosit la clasificare, indicând faptul că valoarea lui nu este relevantă pentru luare unei decizii privind posibilitatea performanței la elevul respectiv. AD construit pe baza setului de date de antrenare este reprezentat grafic în *Figura 1*.

Executarea AD este utilizată fie pentru a testa acuratețea de clasificare a AD construit (și eventual redus) anterior, atunci când avem date de test pentru care cunoaștem apriori valoarea

Gen	Media gimnaziu	Pasiune pentru matematică	Performanța
m	9,43	mare	A
f	9,00	mica	B
f	6,72	mare	A
m	8,58	normala	A
m	7,02	mica	B
f	9,05	normala	A
f	8,89	mare	A
m	8,32	normala	B
m	8,40	mare	A
m	6,30	mica	B
m	9,30	mica	B
f	6,80	mare	A
f	9,70	mare	A
m	10,00	mare	A
m	7,95	normala	B
f	8,00	mica	B
f	8,55	mica	B
m	6,98	normala	B
f	8,58	normala	A
m	6,92	mica	B
f	8,25	normala	B
f	7,90	mare	A
m	9,83	mica	B
m	8,49	mare	A
f	6,10	normala	B
f	9,75	mare	A
f	8,75	normala	A
m	9,82	mica	B

Tabelul 4. Valorile performanței furnizate de AD

⁶ Weka (OpenSource/GNU/GPL), R (GNU), DMTTools (GNU/GPL), PNC2 Rule Induction System (GNU/GPL), QuickMiner (OpenSource), **ARMiner** (GNU/GPL) ș.a.

atributului de clasificare, fie pentru a clasifica seturi de date noi pentru care nu cunoaștem valorile atributului de clasificare.

Fie un nou set de date (vezi *Tabelul 2*) pe care vrem să testăm acuratețea de clasificare a AD construit anterior. Testarea acurateții de clasificare ne furnizează o rată a erorii de clasificare de **8,33%**. Eroarea de clasificare se produce din cauza primului caz pe care AD îl clasifică în clasa B, în schimb, în datele de test, el era clasificat în clasa A.

Se pot furniza ca intrări pentru clasificatorul AD seturi de date pentru care nu cunoaștem decât valorile primelor trei atribute *Gen*, *Media_gimnaziu*, *Pasiune_pt_matematica* și vrem să calculăm valoarea atributului țintă, a clasei *Performanța*. Fie următorul set de date corespunzător la 28 de elevi aflați la finalul clasei a VIII-a, pentru care se dorește prezisă valoarea atributului țintă: *Performanța*.

După executarea AD pe setul de date noi obținem valoarea performanței (vezi *Tabelul 3*) pentru datele pentru care nu se cunoștea apriori valoarea acesteia.

Datele din *Tabelul 4* prezintă, în coloana a patra, cunoștințele cerute de demersul inițial. Ele au fost obținute pe baza antrenării unui model de AD cu datele din *Tabelul 1*. Acest model a fost testat cu un set de date de test (vezi *Tabelul 2*), necunoscute la momentul antrenării modelului. Această testare a confirmat performanța foarte bună a modelului de AD, respectiv o acuratețe a clasificării de **91,67%**. Demersul nostru presupunea utilizarea modelului de AD pentru completarea coloanei a patra din *Tabelul 3*, ceea ce s-a și realizat în ultima etapă a prezentării, obținând datele din *Tabelul 4*.

Prin materialul prezentat am încercat să diseminăm o experiență didactică ce presupune utilizarea unor metode noi de studiu în domeniul orientării și educației pentru carieră.

Considerăm că datele cu caracter didactic aflate pe suport electronic, care se strâng din ce în ce mai mult în ultima vreme, pot constitui adevărate „mine” pentru extragerea pepitelor de cunoștințe necesare procesului de instruire în societatea cunoașterii. Printre cele mai avansate tehnologiile la ora actuală se numără și tehnologia *Data Mining*. În cadrul ei, noi am prezentat în acest material metoda construirii modelului *Arborelui de Decizie*. Arborele de Decizie este o metodă de cercetare utilizată cu succes (alături de alte tehnici de DM) în lumea afacerilor, în domeniul asigurărilor, în economie, în domeniul bancar, în medicină etc. în ultimii ani și care credem că poate fi utilizată cu același succes și în educație alături de metodele tradiționale mai bine cunoscute pentru orientarea și educația pentru carieră.

Bibliografie:

- Al-Attar, A., *Data Mining - Beyond Algorithms*, White Paper, Attar Software, 2004;
- Almeida, M., S., Ishikawa, M., Reinschmidt, J., Roeber, T., *Getting Started with Data Warehouse and Business Intelligence*, International Technical Support Organization, International Business Machines Corporation, 1999;
- Kamber, M., Winstone, L., Gong, W., Cheng, S., Han, J., *Generalization and Decision Tree Induction: Efficient Classification in Data Mining*, în Proc. of RIDE'97, Birmingham, England, 1997;
- Thearling, K., *An Overview of Data Mining Techniques*, **White Paper**, <http://www.thearling.com>, 2004;

PORTOFOLIUL EUROPASS – O MODALITATE EFICIENTĂ DE PREZENTARE A COMPETENȚELOR ȘI CALIFICĂRILOR PERSONALE

*Elena Diana Brătucu – profesor
Școala Gimnazială "Traian" Craiova
Rețeaua de promotori Europass România*

Ce este Europass?

Un portofoliu personal de documente pe care cetățenii îl pot folosi pentru a-și face cunoscute calificările și competențele în Europa, în vederea facilitării accesului pe piața muncii sau al accesului la programe de educație și formare.

Cum a apărut Europass?

Decizia nr. 2241/2004/EC a Parlamentului European și a Consiliului UE (15 decembrie 2004), în vederea creării unui cadru de asigurare a transparenței calificărilor și competențelor în spațiul european. Această decizie prevede, printre altele, crearea website-ului.

În februarie **2005** are loc lansarea oficială a website-ului Europass în cadrul unei conferințe în Luxemburg, țara care deținea atunci președinția UE.

În decembrie **2011**: se lansează o nouă versiune a website-ului Europass, cu o nouă identitate grafică. O navigare îmbunătățită asigură accesul mai rapid la cele mai importante informații.

În decembrie **2012** se lansează un **nou CV Europass** (formular și editor online): <http://europass.cedefop.europa.eu>. Modificările includ:

- o interfață online mai ușor de utilizat, cu previzualizare directă a documentului final;
- noi titluri: Website personal, Utilizator pe messenger; Certificate lingvistice;
- tutoriale îmbunătățite pentru o mai bună structurare a informațiilor: descrierea proiectelor, conferințelor, publicațiilor etc.;
- o nouă identitate grafică pentru o mai bună lizibilitate a CV-ului Europass generat: un nou font, utilizarea culorilor, titluri simplificate etc.

Ce cuprinde portofoliul Europass?

Portofoliul Europass este compus din cinci documente cu ajutorul cărora competențele și calificările dumneavoastră pot fi înțelese în mod clar și cu ușurință în Europa. Toate cele cinci documente sunt disponibile gratuit pe site-ul Europass: <http://europass.cedefop.europa.eu> și pot fi obținute astfel:

- Două documente sunt completate individual, de fiecare cetățean european:

- **Curriculum Vitae**, care vă ajută să vă prezentați competențele și calificările într-un mod eficient și clar. Vă puteți crea propriul CV Europass online, folosind instrucțiunile sau puteți descărca modelul, exemplele și instrucțiunile de completare.
- **Pașaportul lingvistic** reprezintă un instrument de autoevaluare a competențelor și calificărilor lingvistice. Vă puteți crea propriul pașaportul lingvistic Europass online, folosind instrucțiunile sau puteți descărca modelul, exemplele și instrucțiunile de completare.

- Trei documente sunt emise de autoritățile competente din domeniul educației și formării profesionale:

- **Documentul de mobilitate Europass** înregistrează cunoștințele și competențele dobândite într-o altă țară europeană.
- **Suplimentul la certificatul profesional** descrie cunoștințele și competențele dobândite de titularii certificatelor de studii și formare. Acesta completează informațiile din documentul original, făcându-l mai ușor de înțeles, în special în străinătate.
- **Suplimentul la diploma de licență** descrie cunoștințele și competențele dobândite de titularii diplomelor de studii superioare. Acesta completează informațiile din diploma originală, făcând-o mai ușor de înțeles, în special în străinătate.

Odată cu lansarea noului CV Europass în decembrie 2012 se lansează **Pașaportul European al Competențelor**. Acesta este un dosar electronic menit să ajute studenții, angajații sau persoanele în căutarea unui loc de muncă să-și construiască un portofoliu modular pentru prezentarea competențelor și calificărilor dobândite pe parcursul vieții. PEC-ul poate conține mai multe documente (Pașaport Lingvistic, copii după diplome, certificate profesionale etc.). Când este atașat unui CV Europass, Pașaportul European al Competențelor consolidează CV-ul prezentând dovezi ale competențelor și calificărilor listate.

La nivel european există o rețea de [Centre Naționale Europass](http://www.europass-ro.ro) – primul punct de contact pentru a afla mai multe despre Europass: www.europass-ro.ro

Care este obiectivul Europass?

- Să ajute cetățenii să își facă cunoscute competențele și calificările într-un mod mai eficient pentru a-și găsi un loc de muncă sau pentru a se înscrie într-un program de formare profesională;
- Să ajute angajatorii să înțeleagă competențele și calificările forței de muncă
- Să ajute autoritățile din domeniul educației și formării profesionale să definească și să facă cunoscut conținutul programelor de învățământ și formare profesională.

În România instrumentele Europass și Youthpass sunt utilizate conform prevederilor Metodologiei de utilizare a instrumentelor Europass și Youthpass aprobată prin Ordinul comun M.E.C.T.S.- M.M.F.P.S. nr.4469/ 12.06.2012/nr.1804/03.07.2012

1. Textul metodologiei cuprinde:

- Cap. I. Dispoziții generale
- Cap. II. Instrumente Europass
- Cap. III. Certificatul Youthpass
- Cap. IV. Dispoziții finale

2. Anexe:

- ANEXA 1 la metodologie: Instrucțiuni pentru folosirea curriculumului vitae Europass
- ANEXA 2 la metodologie: Pasaport lingvistic Europass
- ANEXA 3 la metodologie : Instrucțiuni pentru completarea Pasaportului lingvistic Europass
- ANEXA 4 la metodologie : Niveluri europene - Grilă de autoevaluare
- ANEXA 5 la metodologie : Supliment Europass la diplomă

Accesați portalul european Europass: <http://europass.cedefop.europa.eu>

CONSILIEREA ÎN CARIERĂ A ELEVILOR LA DISCIPLINA GEOGRAFIE

*Ciocan Elisabeta - profesor
Liceul Teologic Adventist Craiova*

Pornind de la definiția cuvântului "profesor" pe care o găsim în Dicționarul Explicativ al Limbii Române, acesta reprezintă o "*persoană calificată care predă o materie de învățământ*" dar și o "*persoană care îndrumă, educă, învață pe cineva*" (sursa: <https://dexonline.ro>).

Astfel, profesorul are rolul nu numai de a transmite cunoștințe elevilor, de a contribui la dezvoltarea intelectuală și morală a acestora, ci de a-i ajuta să găsească profesia potrivită capacităților și aptitudinilor de care dispun pentru o integrare optimă pe piața muncii, în concordanță cu schimbările din societate și cerințele europene.

Considerăm că ar fi benefic pentru elevi ca în cadrul lecțiilor de geografie să se aloce timp pentru a prezenta utilitatea informațiilor predate, în viața de zi cu zi a elevilor sau în cariera lor viitoare.

Clasa: a V-a

Aria curriculară: Om și societate

Disciplina: Geografie generală – elemente introductive

Unitatea de învățare: Atmosfera

Conținutul învățării: *Vremea și clima orizontului local și apropiat*

Tipul lecției: mixtă

Competențe specifice:

3.3. Explicarea fenomenelor și proceselor specifice mediului la nivelul orizontului local și al planetei;

7.8. Descrierea elementelor, fenomenelor și proceselor observate (direct sau indirect);

8.1. Identificarea soluțiilor de protecție a mediului geografic din orizontul local sau îndepărtat;

Competențe derivate/ Obiective operaționale:

- să definească termenii *vreme*, *meteorologie*, *meteorolog*, *prognoză*;
- să argumenteze importanța prognozelor meteorologice;
- să exemplifice modul în care activitățile omului influențează starea vremii;
- să descrie activitatea profesională a unui "meteorolog" sau "prezentator meteo" folosind informațiile geografice predate;

Strategia didactică:

➤ **Resurse procedurale:** conversația euristică, explicația, problematizarea, lucrul cu harta, jocul didactic, ciorchinele;

➤ **Resurse materiale:** Harta climatică a lumii, Harta României, calculatorul, videoproiectorul, fișe de lucru, imagini reprezentative pentru procesele și fenomenele geografice prezentate;

➤ **Forme de organizare:** individuală, frontală, pe grupe;

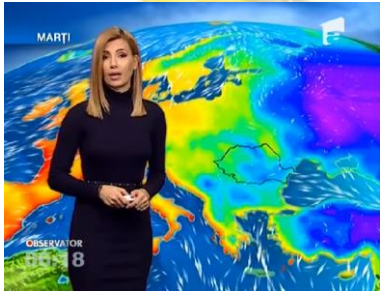
Forma de evaluare: observarea sistematică, aprecieri verbale, evaluarea reciprocă;

Durata: 50 minute

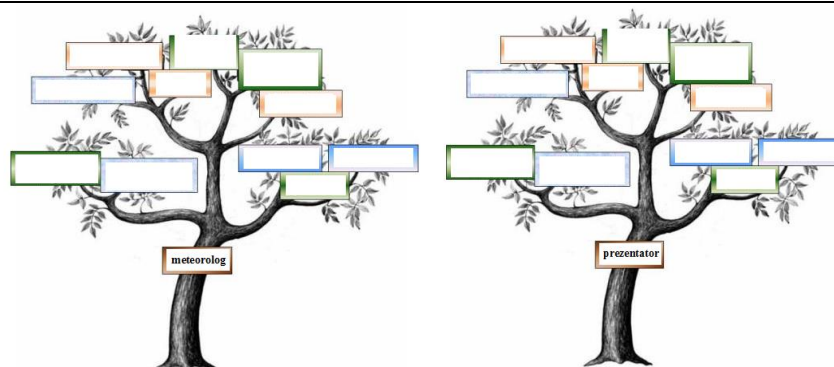
Locul desfășurării: sala de clasă

Desfășurarea lecției

Etape	Descrierea activităților
1. Moment organizatoric /Pregătirea clasei pentru activitate (1 minut)	Verifică prezența mijloacelor de învățământ pentru lecție: hărți, videoproiector, calculator. Notează absenții.
2. Reactualizarea cunoștințelor (6 minute)	<i>Propune elevilor să completeze un rebus pe baza informațiilor dobândite în lecția anterioară "Zonele climatice ale globului" și să localizeze zonele climatice pe hartă:</i> Completați spațiile punctate cu răspunsurile corecte: 1. 2. 3. 4. 5. 6. ----- ----- ----- ----- ----- -----

	1. Zona calmelor ecuatoriale se caracterizează prin lipsa 2. În deșertul Sahara este climă 3. Climatul caracterizat prin existența a două anotimpuri, unul ploios, vara, când se extind calmele ecuatoriale și altul secetos, iarna, când bat alizeele, se numește 4. Vânturile care bat în climatul tropical umed, specific Asiei de Sud și Sud-Est sunt 5. În Vestul Europei este o climă ... , caracterizată prin precipitații în cantități mari și formarea ceții. 6. În Groenlanda este climă ..., cu temperaturi foarte scăzute. <i>Rezolvare:</i> 1. VÂNTURILOR 2. TROPICALĂ USCATĂ 3. SUBECUATORIAL 4. MUSONII 5. TEMPERATĂ OCEANICĂ 6. POLARĂ
3. Captarea atenției (2 minute)	Elevii citesc cuvântul cheie din rebus: VREMEA.
4. Anunțarea conținutului și a obiectivelor (1 minut)	Notează pe tablă titlul lecției „ <i>Vremea și clima orizontului local și apropiat</i> ”. Expune oral obiectivele urmărite pe parcursul lecției.
5. Dirijarea învățării (30 minute)	Pornind de la întrebarea adresată elevilor "Cum este vremea astăzi?", le solicită să explice înțelesul acestui cuvânt. Completează definiția și o notează pe tablă. Vremea - "<i>este starea atmosferei într-un loc, la un moment dat</i>" (Strat Daniela, Furtună, C., 2006, p. 79). Accesează cu ajutorul calculatorului conectat la internet și la videoproiector, site-ul https://www.youtube.com "Meteo 22/01/2016. Vremea rămâne rece în toată țara". Sursa: www.youtube.com În urma vizionării acestui filmuleț, solicită elevilor să definească termenii <i>prognoză, meteorolog, meteorologie</i>. Completează definițiile și le notează pe tablă. Prognoză - "<i>prevederea timpului</i>" (Ielenicz, M. et all., 2004, p. 341).

	Meteorolog – specialiști care întocmesc prognozele meteorologice (Strat Daniela, Furtună, C., 2006, p. 79). Meteorologie - "analizează starea atmosferei" (Ielenicz, M. et all., 2004, p. 262). - "termenul provine din cuvintele grecești meteoron = fenomen atmosferic și logos = știință, cunoaștere" (Strat Daniela, Furtună, C., 2006, p. 80). Pornind de la informațiile prezentate în filmulețul anterior, explică elevilor că prognozele meteorologice se întocmesc pentru 12 ore, 24 ore, pentru mai multe zile, o lună sau un an. Solicită elevilor să explice importanța prognozelor meteorologice, de ce oamenii urmăresc la televizor "starea vremii". - pentru transporturi; - pentru agricultură; - pentru construcții; - pentru turism; - pentru a preveni producerea pagubelor produse de ciclonii tropicali, secete sau inundații; Solicită elevilor să explice de ce în interiorul orașului este mai cald decât în afara acestuia, unde este câmp liber. Sintetizează informațiile: Influența omului asupra vremii - prin construirea așezărilor omenești, în special cele urbane: în interiorul orașelor este mai cald decât în exteriorul acestora din cauza materialelor din care sunt construite clădirile, a asfaltului, a pavajului etc.; - prin activitățile industriale se emană cantități mari de praf, gaze, vapori care ajung în atmosferă, schimbând compoziția chimică a aerului, locuitorii unor orașe fiind afectați de <i>smog</i>/ceța industrială; - automobilele, prin gazele emenate;
6. Asigurarea feed-backului (8 minute)	Solicită elevilor să argumenteze cum pot folosi cunoștințele asimilate la capitolul "Atmosfera", inclusiv cele din lecția de zi și din timpul vizitei la Stația Meteorologică Craiova (realizată în afara orelor de curs, unde elevii au vizitat clădirea, platforma meteorologică și au putut adresa întrebări specialiștilor), în cariera de meteorolog sau prezentator TV al rubricii Meteo. Elevii lucrează în echipe, completând "Copacul ideilor".

Sursa: www.google.com

Un reprezentant al fiecărei grupe va prezenta informațiile folosind jocul de rol. Va considera că este meteorolog sau prezentator meteo. Vor utiliza Harta României pentru a identifica orizontul local și a caracteriza vremea.

7. Tema pentru acasă/Explicații pentru continuarea activității acasă (2 minute)

Elevii vor completa, pe baza explicațiilor cadrului didactic, o fișă de observare a vremii din orizontul local din *Caietul elevului* (Blîndă, Viorica et all., p. 29).

Fișă de observare a vremii din orizontul local

Denumirea localității:

Altitudinea la care aceasta se află:

Unitatea de relief în care se încadrează:

Temperatura aerului:

- în prezent
- în perspectivă (conform vremii prezentată la TV):

Presiunea atmosferică:

Precipitații atmosferice:

Vântul:

Norii:

Alte fenomene meteo (îngheț, fulgere, tunete, rouă, chiciură):

Bifează cum este vremea în momentul rezolvării prezentei teme:

cald 	frig 	vânt	ceață	ploaie 	nori 	soare

Urmărește când apar primele fenomene meteo din orizontul local:

Prima brumă	Prima ninsoare	Ultima ninsoare	Ultima brumă

Conținut informativ Vremea și clima orizontului local și apropiat

▪ Definiții:

Vremea - "este starea atmosferei într-un loc, la un moment dat" (Strat Daniela, Furtună, C., 2006, p. 79).

Meteorologie - "domeniu al fizicii care analizează starea atmosferei (alcătuirea, structura, procese și fenomene, legi, dinamica și evoluția componentelor sale" (Ielenicz, M. et all., 2004, p. 262).

- "termenul provine din cuvintele grecești **meteoron** = fenomen atmosferic și **logos** = știință, cunoaștere" (Strat Daniela, Furtună, C., 2006, p. 80).

Meteorolog – specialiști care întocmesc prognozele meteorologice (Strat Daniela, Furtună, C., 2006, p. 79).

Prognoză - "prevederea timpului" (Ielenicz, M. et all., 2004, p. 341).

Importanța prognozelor meteorologice

- pentru transporturi;
- pentru agricultură;
- pentru construcții;
- pentru turism;
- pentru a preveni producerea pagubelor produse de ciclonii tropicali, secete sau inundații;

Influența omului asupra vremii

- prin construirea așezărilor omenești, în special cele urbane: în interiorul orașelor este mai cald decât în exteriorul acestora din cauza materialelor din care sunt construite clădirile, a asfaltului, a pavajului etc.;
- prin activitățile industriale se emană cantități mari de praf, gaze, vapori care ajung în atmosferă, schimbând compoziția chimică a aerului, locuitorii unor orașe fiind afectați de smog/ceata industrială;
- automobilele, prin gazele emenate;

Bibliografie:

- Blîndă, Viorica, Lușneag, Angelica, Nechifor, I., C., (2014), *Caietul elevului. Geografie. Clasa a V-a*, Editura CD Press, București.
- Dulamă, Maria, Eliza, (2002), *Modele, strategii și tehnici didactice activizate cu aplicații în geografie*, Editura Clusium, Cluj – Napoca.
- Dulamă, Maria, Eliza, (2005), *Practica pedagogică, teorie și metodologie*, Editura Clusium, Cluj – Napoca.
- Ielenicz, M. et all., (2004), *Dicționar de geografie fizică*, Editura Corint, București.
- Ilinca, N., Mândruț, O., (2006), *Elemente de didactică aplicată a geografiei*, Editura CD Press, București.
- Strat, Daniela, Furtună, C., (2006), *Geografie generală. Manual pentru clasa a V-a*, Editura Teora, București.
- Tomescu, Viorica, (2003), *Didactica Geografiei*, Editura Universitaria, Craiova.
- <https://dexonline.ro>
- www.youtube.com
- www.google.com

TEMA "MESERIILE" ÎN ORA DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

Eugenia-Magdalena Ciupitu-Turceanu – profesor
Școala Gimnazială "Traian" Craiova

PROIECT DE LECȚIE

Clasa: I B

Profesor: Ciupitu Turceanu Eugenia Magdalena

Aria curriculară: Consiliere și orientare

Disciplina: Dezvoltare personală

Unitatea de învățare: Să învățăm în orice împrejurare!

Conținutul învățării: Meserii

Tipul lecției: Recapitulare, sistematizare

Competențe specifice/Obiective de referință:

- Competența de integrare a valorilor comunitare (să înțeleagă sensul apartenenței la diverse tipuri de grupuri și comunități):
 - participarea la viața socială a clasei, a școlii și a comunității locale din care fac parte;
 - înțelegerea și evaluarea interdependențelor dintre identitate și alteritate, dintre local și național, dintre național și global;
- Competența de adaptare la situații sociale diferite (să demonstreze capacitatea de adaptare la situații diferite):
 - cunoașterea diverselor roluri sociale și a implicațiilor acestora asupra vieții cotidiene;
 - demonstrarea capacității de a lucra în echipă, respectând opiniile fiecăruia;

Obiective operaționale:

- **Cognitive:**
 - să recunoască meseriile pe baza unor enunțuri;
 - să identifice pe baza unor ghicitori meseria indicată;
 - să argumenteze de ce fiecare om trebuie să se pregătească pentru o meserie;
 - să prezinte motivația personală cu privire la meseria preferată;
- **Afectiv – atitudinale:**
 - să comunice verbal cu colegii;
 - să participe cu interes și plăcere la activitate;
- **Psihomotorii:**
 - să-și reprime tendința de efectuare a unor acțiuni inutile în timpul activității;
 - să se deplaseze în spațiul clasei pentru a soluționa sarcinile primite;
 - să adopte o poziție corectă a corpului în timpul scrisului și pe tot parcursul orei;

Strategia didactică:

- **Resurse procedurale:**
 - De comunicare: conversația, brainstorming individual și de grup, observația, explicația, problematizarea;
 - Activ-participative: ciorchinele;
 - De acțiune: exercițiul, munca independentă;
 - De evaluare: aprecierea verbală, fișe de lucru, autoevaluarea;
- **Resurse materiale:**
 - imagini reprezentând diferite meserii, fișe de lucru, ghicitori, planșe;
- **Forme de organizare:**
 - frontală, individuală și pe echipe;

Forma de evaluare: probe orale, observarea sistematică, autoevaluarea, fișe de evaluare;

Durata: 45 minute

Locul desfășurării: sala de clasă

Bibliografie:

- Breben, S., „Metode interactive de grup”, Editura Arves, 2002;
- Breben, S., „Activități bazate pe inteligențe multiple”, Editura Reprograf, Craiova, 2004;

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etape	Descrierea activităților
1. Moment organizatoric/Pregătirea clasei pentru activitate (3 minute)	Asigur climatul psihopedagogic adecvat pentru buna desfășurare a activității. Pregătesc materialele necesare
2. Precizarea materiei supusă recapitulării (2 minute)	Dezvoltare personală.
3. Anunțarea conținutului și a obiectivelor (2 minute)	Anunț tema și obiectivele pe înțelesul elevilor.
4. Recapitularea conținuturilor (28 minute)	Se repetă și aprofundează cunoștințele referitoare la diferite meserii. ”- Orice profesie e bună dacă îți place. - Ce înțelegem prin cuvântul <i>meserie</i> ? - Haideți să stabilim de unde pornim pentru a avea o meserie. - De ce veniți voi la școală? - La ce ne folosește ce învățăm la școală? - Numai dacă mergem la școală putem avea o meserie. Ca să practicăm o meserie trebuie să lucrăm cu anumite materiale, unelte, instrumente. - De ce fiecare om trebuie să se pregătească pentru o meserie? - Voi ce meserii cunoașteți?” Se va recita poezia ” <i>Ce miros au meseriile</i> ” de Gianni Rodari. Elevii, costumați corespunzător și având asupra lor câte un obiect ilustrativ, vor spune pe rând ghicitori despre meserii. După ce vor primi răspunsul corect, vor afișa un desen colorat de ei care va confirma răspunsul dat.
5. Explicații suplimentare (2 minute)	Le voi spune elevilor să amplaseze clădirile din carton realizate în ora de Arte vizuale și abilități practice pe bucata de polistiren.
6. Asigurarea feedbackului (8 minute)	Realizarea machetei ” <i>Orașul meu</i> ” prin poziționarea clădirilor unde oamenii își pot desfășura activitățile cotidiene.

SCRISOAREA DE INTENȚIE

*Dana Cotoi - profesor învățământ primar
Școala Gimnazială „Traian” Craiova*

Scrisoarea de intenție sau scrisoarea de motivație mai este cunoscută și sub denumirea de scrisoare de prezentare sau de însoțire a unui curriculum vitae. Aceasta este un instrument de comunicare scrisă, pe care orice aspirant la un loc de muncă trebuie să știe să îl folosească.

Scrisoarea de intenție este, mai întâi de toate, o **scrisoare oficială**. Ea oferă posibilitatea de a te prezenta în scris, de a-ți face cunoscute „punctele forte”, de a te descrie ca fiind un candidat potrivit pentru poziția sau postul solicitat. Mulți angajatori nu iau în considerație CV-ul, dacă acesta nu este însoțit de o scrisoare de intenție.

În majoritatea situațiilor, scrisoarea de intenție reprezintă primul contact stabilit cu angajatorul. Tocmai de aceea ea trebuie concepută în mod inteligent, reflectând personalitatea expeditorului. Trebuie astfel realizată, încât să stârnească interesul și curiozitatea angajatorului, în vederea citirii CV-ului cu mai multă atenție. Astfel, trebuie formulată concis, clar, la obiect și nu trebuie să conțină mai mult de 3-5 paragrafe, care sub nicio formă să nu depășească o pagină.

Ideea de bază a unei scrisori de intenție este de a părea personală. Așa că, un astfel de document trebuie personalizat în funcție de caracteristicile companiei căreia îi este destinată și să fie foarte convingător.

Ce trebuie să conțină o scrisoare de intenție?

1. Identificarea

Mai întâi, se notează **datele de identificare ale expeditorului**. Acestea trebuie să fie corecte și complete. Dacă scrisoare este expediată în format fizic, se respectă ordinea enunțată anterior; pentru formatul electronic, este acceptat ca datele de identificare ale expeditorului să fie notate la sfârșit, odată cu semnătura.

După scrierea datelor expeditorului, se notează **formula de adresare** „În atenția doamnei/domnului (prenume, nume), funcția...”, urmată de **datele de identificarea ale destinatarului**. Și acestea trebuie să fie complete.

2. Introducerea

Primul paragraf trebuie să conțină motivul expedierii scrisorii, denumirea locului de muncă la care vrei să te înscrii, codul acestuia, sursa de la care ai aflat despre acest loc de muncă. Sursa poate fi o cunoștință, un anunț în ziar, **anunțul electronic** sau chiar o întrevvedere personală cu angajatorul. Prin notarea acestor amănunte, poți câștiga atenția angajatorului, ușurându-i munca și făcându-l mai receptiv atunci când îți va citi CV-ul.

Dacă nu există informații **exacte** despre un anumit post, se poate exprima opțiunea pentru un anumit domeniu de activitate. Poți prezenta, de asemenea, și cunoștințele tale despre companie urmate de o declarație pozitivă legată de contribuția pe care tu o poți avea în activitatea firmei.

3. Cuprinsul

Este cea mai importantă parte a unei scrisori de intenție. Va conține o scurtă descriere a experienței profesionale și a nivelului de competență atins. Este importantă această istorie profesională a candidatului, astfel încât să reiasă că postul vizat reprezintă următorul stadiu al parcursului profesional.

Este momentul ca, în această etapă, scrisoarea de intenție să poată oferi ceea ce nu poate oferi CV-ul. Adică, contribuția și realizările tale profesionale în cadrul ultimului loc de muncă sau cum ai rezolvat situații dificile. Cu atenție, căci scrisoare nu trebuie să repete CV-ul, ci să exprime ceva nou, persuasiv.

Urmează, apoi, motivația în sine: de ce candidezi pentru postul respectiv, în ce măsură suntem capabili să îndeplinim sarcinile cerute de post și cât de mare este dorința și interesul profesional pentru acesta. Se pot nota punctual cerințele postului și competențele personale pentru

realizarea excelentă a acestora. De asemenea, poți nota intenția de a contribui la reușitele companiei, dând dovadă de entuziasm și atitudine pozitivă, dar păstrând o notă încrezătoare și modestă totodată. Enunțurile vor fi scurte, dar concise.

4. Încheierea

Reprezintă ultimul paragraf al scrisorii. Aici, se formulează concluziile și se exprimă interesul

pentru o viitoare întrevvedere cu angajatorul. De asemenea, trebuie notate mulțumiri pentru timpul acordat lecturii și disponibilitatea de te prezenta la un interviu. Se indică, apoi, modalitățile prin care tu, în calitate de expeditor poți fi contactat (telefon, e-mail, etc.), zilele și orele când ești disponibil.

Dacă ceea ce îți dorești nu este un viitor interviu, ci vrei informații suplimentare, este de preferat să atașezi un plic timbrat și autoadresat. Partea finală a scrisorii trebuie să nu fie vagă și să ceară un răspuns precis din partea angajatorului.

Urmează formula de încheiere („Cu respect,” „Cu stimă,”...) și semnătura. Este foarte important ca **semnătura să fie de mână**.

Scrisoarea de intenție este o scrisoare formală și trebuie trimisă întotdeauna împreună cu CV-ul, iar pentru realizarea acesteia, trebuie să fie cunoscute câteva rigori de întocmire.

Pentru a formula o scrisoare de intenție sau de motivație în mod corect, iată câteva reguli de bază, pe care le poți urma sau care te pot ajuta să redactezi cu succes un astfel de document:

- Poți face cercetări legate de companie și de postul pentru care vrei să aplici, astfel încât destinatarul să fie plăcut surprins;
- Ai grijă să îndeplinești toate cerințele postului și precizează-le separat în scrisoarea de intenție;
- Introdu doar informațiile utile, care te avantajează în raport cu postul respectiv;
- Pune accent pe ceea ce te diferențiază de ceilalți candidați, aspiranți la același post;
- Folosește argumente simple, evită clișeele și frazele comune. Limbajul scris trebuie să fie ferm, ușor de înțeles, dinamic (folosește verbe de acțiune);
- Arată că ai capacități de comunicare. Scrisoarea trebuie să te prezinte ca fiind o persoană deschisă dialogului și interrelaționării;
- Nu include nicio informație nesolicitată de firmă (salariul dorit, fotografie personală, etc.);
- Tehnoredactează scrisoarea dar semnează-o de mână, dacă angajatorul nu a cerut în mod expres scrierea acesteia de mână. În cazul în care se solicită scrierea de mână a scrisorii de intenție, trebuie să folosești o hârtie și un instrument de scris de calitate, cu mare grijă la calitatea scrisului (curat, lizibil, corect gramatical, bine așezat în pagină);
- Ține minte data trimiterii scrisorii și revino cu un apel telefonic după aproximativ o săptămână;
- În timpul în care aștepti răspunsul unei companii, continuă să aplici și pentru alte locuri de muncă.

Bibliografie:

- Drăgan, Ion; Ozun, Dumitru – „Dicționar de orientare școlară și profesională”, Editura „Afelin”, București, 1996;
- Miftode, Vasile – „Tratat de metodologie sociologică”, Editura „Lume”, Iași, 2003;
- Tomșa, Gheorghe- „Structuri, strategii și performanțe în învățământ”, capitolul „Orientarea școlară și profesională a elevilor”, partea a V-a, Editura „Academiei”, 1989;
- www.cnfp.ro Orientarea-în-carieră

ACTIVITĂȚI PRACTICE ORGANIZATE PENTRU ORIENTAREA ÎN CARIERĂ A ELEVILOR DE LA LICEUL „MATEI BASARAB” - ERASMUS+ ”OPEN DOORS FOR NON FORMAL”

Mariana Mirela Dodenciu - profesor doctor
Liceul „Matei Basarab” Craiova
Simona Jianu- profesor
Liceul „Matei Basarab” Craiova

Orientarea în carieră a elevilor este una din misiunile pe care profesorul și le asumă în relație cu elevii, pentru a le facilita drumul profesional prin labirintul societății de astăzi, având în vedere că piața muncii este într-o continuă transformare.

În cadrul proiectului **Erasmus+”Open Doors for Non Formal”**, nr.ref.2014-1-RO01-KA201-002889, implementat în perioada 2014-2016, am inițiat o suită de activități, având drept obiectiv alegerea traseului profesional de către elevi, utilizând metode și spații nonformale.

De asemenea, elevii liceului nostru au beneficiat și de **Proiectul „TRAVAIL-Tranziția la viața activă în vederea integrării pe piața muncii pentru elevii din județul Dolj”**, proiect implementat de Asociația Mereu pentru Europa în parteneriat cu Asociația EduFor Craiova, I.S.J. Dolj și UNIAUDAX din Portugalia.

În societatea actuală, consilierea și orientarea profesională a elevilor reprezintă răspunsul pentru multe dileme educaționale.

Întrucât la sfârșitul ciclului liceal elevii trebuie să facă opțiuni importante care le vor marca puternic drumul în viață, cadrele didactice au misiunea de a-i ajuta să-și cunoască posibilitățile reale și să le raporteze la cerințele pe care societatea le manifestă.

Consilierea și orientarea profesională nu este doar o acțiune de informare și îndrumare a elevilor spre anumite instituții și profesii, ci și o acțiune socială de descoperire și punere în slujba societății a resurselor umane.

Căile clasice de realizare a orientării profesionale a elevilor (în cadrul curriculumului, prin orele de consiliere și orientare, susținute de către profesorii diriginți, prin disciplinele școlare) pot fi completate cu activități extracurriculare prin care să se promoveze dialogul între școală și societate.

Numai o colaborare perfectă între cei doi factori este de natură să determine o eficiență maximă a muncii educative. Procesul de colaborare se impune – amândoi factorii acționează asupra acelorași persoane, urmăresc realizarea aceluiași obiectiv (evident cu mijloace specifice) și deci, orice neconcordanță, orice divergență, pot determina deficiențe în procesul dezvoltării tinerei generații. Lipsa de colaborare duce spre un eșec și, din nefericire, cel învins este copilul, pentru care dorim tot, pentru care visăm tot ce este mai bun .

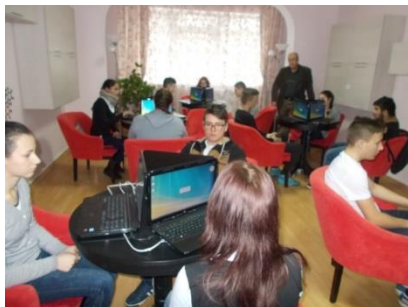
Informațiile primite de la părinți se ajustează în această perioadă cu opiniile și sugestiile venite de la profesori sau de la specialiști în domeniul orientării vocaționale. Rolul școlii este extrem de important, întrucât părinții pot avea lacune în ceea ce privește domenii diverse. Spre exemplu, părinții cu studii superioare cunosc mai puține detalii despre meseriile tehnice sau vocaționale. Tot așa, părintele cu profil vocațional s-ar putea să cunoască mai puține detalii despre structurile academice sau despre filierele profesionale.

În procesul orientării școlare și profesionale, comunicarea presupune nu numai un schimb de informații, ci și interacțiunea dintre oameni, organizarea acțiunilor în comun.

În cadrul proiectului **Erasmus+”Open Doors for Non Formal”**, nr.ref.2014-1-RO01-KA201-002889, implementat în perioada 2014-2016, am inițiat o suită de activități, având drept obiectiv alegerea traseului profesional de către elevi, utilizând metode și spații nonformale.

Mai întâi, elevii au participat la o activitate de consiliere în carieră, pentru o mai bună autocunoaștere și pentru identificarea intereselor profesionale. În urma participării la aceasta activitate, desfășurată la CJRAE Dolj în Cabinetul de testare a aptitudinilor în vederea orientării

profesionale, elevii au completat un formular de evaluare, rezultatele fiind centralizate și interpretate.

Formularul completat de elevii participanți la cerea acestora să numească disciplinele școlare preferate; să enumere meseriile pe care ar dori să le îmbrățișeze după finalizarea studiilor, precizând motivația pentru fiecare dintre cele trei alegeri menționate, să evidențieze calitățile personale pentru domeniul de activitate ales.

După aceste clarificări la nivel personal, elevii au participat la Trainingul „Interviul pentru angajare”, primind sfaturi pentru modul de dezvoltare a propriului CV EUROPASS, pentru realizarea unei scrisori de intenție, analizând întrebările pe care le pot primi la un interviu de angajare, simulând răspunsurile potrivite pentru acestea, învățând chiar să-și aleagă ținuta vestimentară adecvată unui astfel de interviu.

A urmat apoi etapa întâlnirii elevilor cu specialiștii care să le furnizeze informații cu privire la admiterea în învățământul superior, în cadrul Seminarului „Pași în realizarea unei cariere”. Această etapă a fost dublată de job shadowing în firme, unde elevii s-au transformat în „umbră” specialiștilor din domenii în care visează să lucreze în viitor și pentru care aleg să se pregătească, urmând o instituție aparținând învățământului superior.

De asemenea, elevii liceului nostru au beneficiat de **Proiectul „TRAVAIL-Tranziția la viața activă în vederea integrării pe piața muncii pentru elevii din județul Dolj”**, proiect implementat de Asociația Mereu pentru Europa în parteneriat cu Asociația EduFor Craiova, I.S.J. Dolj și UNIAUDAX din Portugalia.

Obiectivul general al acestui proiect a constat în dezvoltarea aptitudinilor de muncă ale elevilor din învățământul secundar din Județul Dolj, pentru facilitarea tranziției acestora de la școală la viața activă și pentru îmbunătățirea inserției acestora pe piața muncii, prin consiliere, prin activități-suport de consiliere și orientare profesională, prin organizarea de stagii de pregătire practică în cadrul unor parteneriate cu agenți economici din România și din Portugalia.

Elevii Liceului “Matei Basarab” au fost beneficiarii activităților organizate de specialiștii asociației : consiliere și orientare în carieră, tabere de dezvoltare personală și profesională în țară, stagii de practică în companii din țară și străinătate, excursii la companii, vizite de studiu în instituții de învățământ superior, întâlniri cu specialiști voluntari în cadrul seminariilor organizate (“Simularea de interviuri pentru angajare pe un post vizat”, “Activități de educație financiară”, “Vreau să fiu, Vreau să știu”, “Voluntariatul-oportunitate de dezvoltare profesionala”).

Orientarea în carieră a elevilor se poate realiza deci printr-o serie de activități atractive, interactive: workshopuri, sesiuni de formare, vizite de studiu în instituții de învățământ superior și excursii tematice la agenți economici și instituții ale statului.

Bibliografie:

Mircea Miclea, Gabriela Lemeni "Consiliere și orientare.Ghid de educație pentru carieră", Editura: Asociația de Științe Cognitive din România ,Cluj-Napoca, 2010

PROCESUL MESERIILOR – SCENETĂ

Mariana Mirea – profesor
Școala Gimnazială "Traian" Craiova

PROIECT DE LECȚIE

Clasa: a III -a C

Profesor: Mariana Mirea

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Conținutul învățării: Procesul meseriilor - scenetă

Tipul lecției: Achiziții de noi cunoștințe

Competențe specifice/Obiective de referință:

Obiective operaționale:

- Competența de adaptare la situații sociale diferite;
- Competența de investigare și valorizare/valorificare a propriei experiențe;
- **Cognitive:**
 - să înțeleagă importanța meseriilor în viața omului;
 - să explice pașii operaționali ai obținerii unor produse finite;
 - să redea corect replicile scenetei;
- **Afectiv – atitudinale:**
 - să manifeste atitudini pozitive față de muncă;
- **Psihomotorii:**
 - să mimeze acțiuni simple ale personajelor scenetei;

Strategia didactică: euristică, deductivă

➤ **Resurse procedurale (metode și tehnici de lucru):**

- explicația;
- jocul de rol;

➤ **Resurse materiale:**

- decorul scenetei;
- vestimentație adecvată rolurilor (medic, avocat, judecător, polițist, cultivator, fierar);

➤ **Forme de organizare:**

- pe grupe;
- frontal;

Forma de evaluare:

- continuă, prin observarea comportamentului elevilor;
- sumativă, prin motivarea personală a preferințelor pentru o meserie;

Durata: 45 minute

Locul desfășurării: sala de clasă

Bibliografie:

- Cerghit, I., Radu, I.T., Popescu, E., Vlăsceanu, L., *Didactica-Manual pentru clasa a X-a – școli normale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Etape	Descrierea activităților
1. Moment organizatoric/Pregătirea clasei pentru activitate (2 minute)	Elevii se pregătesc pentru lecție, inclusiv recuzita pentru scenetă.
2. Verificarea temei (3 minute)	Se verifică tema pentru acasă de către învățător.
3. Reactualizarea cunoștințelor (5 minute)	Pornind de la textul "Domnu' Trandafir" scris de Mihail Sadoveanu, elevii sunt îndrumați să reflecteze asupra frumuseții meseriei de învățător.
4. Captarea atenției/Discuție introductivă (5 minute)	Elevii ascultă câteva proverbe și ghicitori despre meserii spuse de învățătoare.
5. Anunțarea conținutului și a obiectivelor (2 minute)	Elevilor li se anunță titlul activității și obiectivele.
6. Dirijarea învățării (17 minute)	Prezentarea scenetei <i>"Procesul meseriilor"</i> .
7. Asigurarea feedbackului (10 minute)	Elevii completează fișe în care motivează preferința pentru o meserie <i>"Îmi doresc să devin... pentru că..."</i> , <i>"Mă simt atras de profesia părinților mei pentru că...."</i>
8. Tema pentru acasă/Explicații pentru continuarea activității acasă (1 minut)	<i>"Realizați un text de maxim o pagină în care să prezentați o meserie îndrăgită de voi."</i>

Conținut informativ - Procesul meseriilor - sceneta

Motto:

"Trebuie sa descoperi ce iubesti. Asta e valabil si in munca si cu oamenii" (Steve Jobs)

Decorul: La catedra se afla judecatorul (un elev) si langa, o grefiera (o eleva) isi noteaza tot ceea ce se discuta la proces.

Avocatul: D-le Presedinte ne aflam in fata dvs. pentru a prezenta importanta meseriilor care nu se mai inteleg intre ele, drept pentru care s-a iscat un conflict pe care dvs. cu competenta solutionare cu care sunteti investit, va rugam sa luati act de fiecare motivare a clientilor mei.

Judecatorul: Sa intre paratele!

Intra medicul (costumat adecvat, cu o papusa in brate): Onorata instanta! Consider ca sunt nedreptatit , si meseria mea este marginalizata de societatea de azi.

Judecatorul: Pe ce va bazati afirmatia?

Medicul: Ce poate fi mai frumos decat sa ajuti la venirea pe lume a unui copil , (aratand papusa) sa-l ocrotesti luptand impotriva microbilor si sa-l vezi devenind din copil – adult ?

Judecatorul: Sa intre profesorul!

Cu un catalog subrat , cu ochelarii nelipsiti, intra profesorul.

Judecatorul: Ce ne puteti spune despre meseria dvs.?

Profesorul: Cand Dumnezeu a creat oamenii, una dintre fiicele sale a fost Pedagogia.

Judecatorul: Nu sunteti pre mandru de meseria pe care o aveti?

Profesorul: Deloc, d-le Judecator! Copiii sunt pentru noi ca florile : le ingrijim si le iubim de mici. Daca o floare are lumina, apa si caldura, va fi frumoasa, daca nu, se va ofili. Hrana pe care noi o oferim copiilor este invatatura. Din ea isi trag sevele: intelegciunea , curajul, adevarul si frumusetea vietii implinite.

Judecatorul catre Avocat: Cine urmeaza?

Avocatul: Umilul Taran, d-le Judecator.

Judecatorul: Sa auzim ce are de spus!

Catre Taran: Cu ce te ocupi?

Taranul (imbracat cu costum traditional): Eu cultiv pamantul: ar, seman, ii culeg roadele. Uneori fac din lut vase. (Arata instantei vase de lut si o paine). Daca nu as fi eu, cum v-ati hrani si cu ce?

Judecatorul: Sa intre urmatorul acuzat!

Intra Fierarul (imbracat in salopeta).

Fierarul: Consider ca este utila si meseria mea, fiindca, fara uneltele produse de mine Taranul nu poate cultiva pamantul, medicul nu ar avea instrumente .

Zidarul: Eu construiesc case, scoli , spitale, si fara mine, celelalte meserii nu au unde sa se desfasoare. Asa cum profesorul invata zilnic elevii cum sa isi foloseasca cunostintele, asa si eu- cu fiecare caramida infaptuiesc cladiri care rezista in timp.

Croitorul: Eu sunt cel mai important! (cu un metru dupa gat si o haina nefinisata)

Judecatorul: Pe ce iti bazezi afirmatia?

Croitorul: Fara hainele mele, nici doctorul, nici preotul, nici dvs., d-le Judecator nu ati sti care va este meseria. Eu masor ca un matematician, croiesc cu precizia unui chirurg si primesc calificate ca un profesor.

Judecatorul: Sa intre Politistul!

Politistul: Eu veghez la linistea oamenilor, si ii apar de infractori. Fara mine, ar fi totul un haos. Oamenii trebuie sa stie ca libertatea lor se termina acolo unde incepe libertatea celorlalti.

Judecatorul: In urma audierii tuturor invinuitilor, in numele Legii hotarasc:

Toate meseriile sunt la fel de importante si trebuie pretuite.

Una nu poate exista fara cealalta!

Oamenii nu pot trai fara hrana, nu se pot vindeca singuri. Ei trebuie sa fie educati pentru a trai in armonie si a crea lucruri utile.

Oamenii trebuie sa descopere ce le place si sa-si aleaga meseria potrivita.

Aplauze.

REFLECȚIILE UNUI TÂNĂR LA ABSOLVIREA LICEULUI

Mihaela Zenovia Miu – profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Nr.15 Drobeta - Turnu Severin

Cele mai frecvente întrebări aflate pe buzele, dar și în mintea tuturor adolescenților cu puțin înainte de pășirea pe treptele maturității, odată aflați în fața susținerii unui important test considerat ca fiind al maturității (Bacalaureatul) sunt cele de tipul: *Ce voi face după Bacalaureat? *Ce facultate voi alege? *Sunt pregătit din punct de vedere profesional și personal să mi aleg această carieră? *La cine să apelez pentru ajutor? *Ce aptitudini posed?

Toate aceste întrebări, precum și multe altele de acest tip le-am rememorat odată cu găsirea pur-întâmplătoare în aceste zile, într-un sertar al biroului, al unui obiect de mare valoare sentimentală și emoțională. Este vorba de agenda în care majoritatea colegilor de liceu și-au așternut câteva gânduri, o adresa și un număr de telefon, care au rămas vii peste arcul timpului, nelăsând umbrele uitării să se aștearnă peste fosta clasă a XIII-a C a Liceului Pedagogic "Ștefan Odobleja" din Drobeta – Turnu – Severin.

Voi reda **ad-literam**, în rândurile de mai jos, eseul scris, pe prima filă a agendei, cu câteva zile înainte de a suna clopoțelul ultima dată pentru promoția 1996-2001, din care cu mândrie am făcut parte:

«Reflecțiile unui tânăr la absolvirea liceului»

Cu aproape cinci ani în urmă făceam primii pași în "cel mai bun liceu din Severin", după cum îmi fusese recomandat, Liceul "Ștefan Odobleja". Aveam să găsesc aici 30 de colegi cu care pe parcursul celor cinci ani am legat prietenii pe viață și un colectiv de cadre didactice foarte bine pregătite, profesori care ne-au vorbit nu ca și când am fi fost niște simpli elevi, ci care ne-au tratat mai mult ca pe niște colegi mai tineri cărora în fiecare săptămână le mai dădeau câteva informații, despre ceea ce, mai târziu, cine știe când, vom fi puși în situația de a le spune și noi cuiva.

Încă din clasele gimnaziale îmi admiram profesorii și nu doar odată mi-a zburat gândul că într-o zi voi fi și eu în fața clasei și voi vedea crescând sub ochii mei atâtea suflete dornice de cunoaștere.

Am venit la acest liceu gândindu-mă că îmi va fi mai ușor pentru a-mi putea îndeplini acest vis, dar acum văzându-mă cu câteva zile înainte de "examenul maturității", îmi dau seama că nu a fost și nici nu va fi ușor pentru ceea ce va urma.

Ca adolescentă, ca toți adolescenții, am avut sprijinul părinților care au încercat să îmi ajute copilul în limita posibilităților, însă mi-am dat seama că trebuie să muncesc înzecit întrucât concurența, mai mult sau mai puțin loială, este vizibilă.

Dar, terminând liceul, am constatat că pentru a putea profesa cu drepturi depline trebuie să urmărim colegiul de institutori pentru a nu fi dați la o parte de cei care au terminat alte licee și nu știu mai nimic despre cât de greu este să muncești cu un copil, învățându-l primele litere și cifre, apoi tabla înmulțirii și părțile de vorbire. Pentru toate acestea trebuie multă răbdare, și solicitare psihică, munca de "dascăl" neputând fi răsplătită material. Și m-am întors din nou la bani: salarii foarte mici în învățământ, dotare foarte proastă în școli și grădinițe (mai ales în cele din mediul rural), deseori un învățător fiind nevoit să cumpere din puținul venit materiale didactice pentru a le utiliza la clasă, acestea sunt principalele probleme din învățământul românesc cu care mai toate cadrele didactice se confruntă.

Dar totuși, există o împlinire sufletească ce nu poate avea egal cu nimic material: aceea de a vedea cum sub ochii tăi se ridică oamenii de mâine ai societății și speranța că și ei vor reuși să răzbată printre greutățile vieții, aducându-și aminte macar o dată de cel/cea care le-a pus pentru prima dată stiloul în mână, așa cum eu, în această seară mi-am adus aminte cu ușoară umbră de

melancolie de învățătoarea mea, care mi-a fost exemplu în alegerea meseriei, un vis, care din toamnă, sper să devină **realitate**.

Analizând cu ochii unei tinere aflate la debutul maturității, viața cotidiană, implicațiile profesionale, reforma din diverse medii, globalizarea, resursele umane de care societatea contemporană dispune la momentul actual, consider că pentru a oferi servicii de calitate, este necesară dezvoltarea profesională orientată către o continuă performanță, având drept model un plan profesional personal pe care să-l adaptez continuu la cultura organizației în care sunt integrat și la cerințele cetățenilor care nu sunt decât un barometru al calității serviciilor.

Toți tinerii întâmpină această dificultate de a-și alege o carieră pe care să o urmeze în viitor, ea reprezentând una din marile probleme ale societății. Ei au nevoie de ajutor pentru a depăși această etapă problematică a dezvoltării personale și profesionale.

Procesul de luare a deciziilor este unul puternic dependent de informații, în termeni de modalități de furnizare, adecvare, management, acuratețe, calitate, procesare cognitivă de către utilizatori etc. Întregul proces (care nu este unul în întregime rațional și străin intuiției sau inspirației) presupune înțelegerea, achiziția, interiorizarea informației și prelucrarea acesteia, secvențe temporale de alternanță între decizie și indecizie sau între independență și dependență, toate ducând, în final, spre conturarea unei imagini de sine nestabile (de dorit pozitive și realiste) și ale unor decizii ce vor fi urmărite voluntar, independent, cu persistență și susținere motivațională puternică.

Unele din alegerile făcute de diferite persoane se datorează unor întâmplări semnificative apărute în viața lor, iar în alte situații se iau decizii în planul dezvoltării carierei în funcție de modul în care interpretează sau înțeleg informațiile pe care le primesc din diferite surse (cu o credibilitate îndoielnică și de o calitate redusă), toate fiind în legătură cu felul în care se văd pe sine în contexte reale de viață, cu alte cuvinte, acestea își „crează” viitorul prin ceea cred și fac.

Mulți dintre adolescenți sunt nehotărâți în privința carierei pe care o vor urma și caută ajutor pentru a se putea decide. În procesul de decizie vocațională concurează o multitudine de factori: familia, școala, grupul de prieteni, mass-media etc.

Familia

Familia poate și are datoria să contribuie în procesul consilierii vocaționale prin: sprijinirea copiilor în alegerea liberă a viitoarei cariere, în găsirea unui viitor loc de muncă; eliminarea stereotipurilor și prejudecăților cu privire la muncă; încurajarea mobilității în vederea formării profesionale sau exercitării unei profesii; susținerea formării profesionale; furnizarea de informații cu privire la dinamica economică și ocuparea forței de muncă.

De foarte multe ori influența părinților în alegerea carierei este decisivă. Modelele comportamentale vehiculate în familie și atitudinile parentale autoritare/neutre/de tip compensator vor fi preluate de copii, contribuind la conturarea alegerilor. Datorită legăturilor psiho-afective intrafamiliale specifice, părinții își supraapreciază copiii și le impun trasee educaționale și filiere profesionale la care aceștia nu adera sau care nu sunt compatibile cu structura lor de personalitate, cu aptitudinile și interesele lor. Dezacordul dintre părinți și copii cu privire la traseul vocațional va influența alegerea, în sensul că aceasta se va contura dificil iar adeziunea la decizie va fi redusă.

Părinții trebuie să se asigure că-l vor sprijini pe tânăr să ia o decizie liberă, conformă cu aspirațiile acestuia și să nu-și impună punctul de vedere sau profesia ca model. În sprijinirea copiilor în vederea alegerii carierei, părinții trebuie: să cunoască temerile, ezitățile, succesele copiilor; să ofere sugestii dar să nu le impună; să-și trateze copiii cu respect și să aibă încredere în aspirațiile și interesele lor; să fie informați în ceea ce privește ofertele de educație, formare, angajare; să pună la dispoziție și să încurajeze copiii să citească reviste, ziare ce conțin reclame sau anunțuri ale diferitelor instituții sau firme despre locuri de muncă; să încurajeze tinerii în conturarea intereselor profesionale; să evite inocularea de idei preconcepuate și stereotipuri cu privire la anumite profesii.

Grupul de prieteni

Grupul de prieteni are o reală valoare pozitivă, de sprijinire a socializării și dezvoltării comunicării cu semenii, de întărire a sentimentului de securitate personală, de suport emoțional în situații de stres, de refugiu în caz de conflict cu alte persoane. Cu toate acestea, părinții percep grupul de prieteni ca pe un inamic și nu ca pe un aliat. Părinții, în dorința lor de a-și îndepărta copiii de grupul considerat nociv/ distructiv, îi ridiculizează, critică, culpabilizează, îi pedepsesc și nu adoptă atitudini de genul: aprobarea preocupărilor și activităților dezirabile, realizarea de discuții deschise, calme, argumentate. Reacția copilului în situația unei dezaprobări agresive este de apărare, de „îndepărtare” de sursa atacului, de adeziune puternică la grupul refuzat de părinți.

Școala

Rolul școlii în realizarea orientării vocaționale poate fi identificat la cel puțin trei niveluri: în organizarea sistemului de educație, în conținutul educației și la nivelul acțiunilor specifice de orientare în școala. Sistemul de educație permite coexistența unor tipuri diferite de instituții școlare, cu profiluri școlare și specializări diferite ce se constituie în elemente favorizante pentru definirea alegerii vocaționale. Conținutul învățământului reprezintă principalul instrument prin care se realizează inițierea cunoașterii realității, afirmarea personalității fiecărui individ.

Metodele consilierii vocaționale vizează trăsăturile de personalitate ale clientului, sistemul aptitudinal-atitudinal-motivațional, caracteristicile anatomo-fiziologice ale individului. Consilierea carierei poate fi: **directă** (comunicare nemediată între consilier și client/elev); **mediată** de instrumente de informare și orientare în vederea alegerii carierei:

Metodele de investigare utilizate frecvent în consilierea carierei sunt (Holban, I., 1972):

- * **Observația** - obținerea de date calitative prin observarea sistematică a individului/ grupului;
- * **Convorbirea** - dialogarea consilier-client în vederea obținerii de informații asupra personalității și comportamentelor celor consiliați;
- * **Anamneza** - relatare directă a subiectului pentru obținerea de date biografice sau sociale;
- * **Chestionarul** - colectarea unor date sub formă scrisă despre diferite fapte, opinii;
- * **Ancheta** - metoda de investigație a evenimentelor de natură socială ce utilizează convorbirea și chestionarul pentru obținerea de informații asupra diferitelor categorii de fapte;
- * **Evaluarea produselor activității** - metoda indirectă de obținere a unor date despre o persoană prin analizarea rezultatelor activității acesteia;
- * **Metoda aprecierii obiective** - tehnica de apreciere a caracteristicilor unei persoane prin investigarea opiniilor membrilor grupului din care aceasta face parte;
- * **Metode sociometrice** - modalități de evidențiere a dinamicii de grup;
- * **Testul** - instrument standardizat de obținere a unor date reale, de natură psihică, despre indivizi.

În concluzie, identificarea nevoilor este, poate, cel mai important pas din cadrul procesului propriu-zis de consiliere în carieră. Cei mai mulți dintre tineri nu au o reprezentare clară a nevoilor pe care le au în raport cu alegerile pe care trebuie să le facă în planul carierei.

Bibliografie:

- Baban, Adriana , 2001, *Consiliere educațională* Cluj -Napoca
- Holban, Ion, 1973, *Laboratorul școlar de orientare*, București, EDP
- Holban, Ion, 1973, *Orientarea școlară*, Iași, Editura Junimea
- Holland, J.L., 1985, *Self-directed search* , Odessa, Florida, Psychological Assesment Resources, Inc
- Jigău, Mihai , 2001, *Consilierea carierei* Sigma, București
- Tomșa, Gheorghe, 1999, *Consilierea și orientarea în școală* București, Viața Românească
- Baban, Adriana , 2001, *Consiliere educațională* Cluj –Napoca
- Super, D.E. , 1978 , *Dezvoltarea carierei in Psihologia procesului educațional* (J. R. Davitz si S. Ball), București, EDP

PROIECT EDUCAȚIONAL „PALETA MESERIILOR”

Cristina Nicoleta Nălbitoru – profesor învățământ primar
Școala Gimnazială “Traian” Craiova

Argument

Succesul în viață, împlinirea, depinde de mai multe obiective, dar nu în ultimul rând și de realizarea individului din punct de vedere profesional, de interesul, plăcerea și satisfacția dată de profesia desfășurată. Se poate vorbi de o profesie ideală? Realitatea a demonstrat că nu există o profesie ideală la care poate aspira oricine, ci doar o profesie ideală pentru fiecare persoană, în funcție de propria scară de valori, de trebuințele, dorințele, interesele, aptitudinile sale. Prin urmare, există pentru fiecare o profesie corespunzătoare potențialului și aspirațiilor personale, precum și cerințelor sociale. Problema constă în modul în care reușim să descoperim acest fapt, cum ajungem să cunoaștem profesia care ne place și care ni se potrivește cel mai bine, **ce înseamnă o profesie corespunzătoare?** Cum ajungem să facem ceea ce ne place? Cum ajungem performanți într-un anumit domeniu profesional? Cum ajungem să ne “facem un nume”? Sunt întrebări pe care fiecare adolescent, elev sau viitor absolvent de orice tip de școală trebuie să și le adreseze la un moment dat. Drumul profesional începe din școală, iar prin proiectul **Paleta meseriilor** doresc să identific și să promovez valorile diferitelor profesii pentru care sunt pregătiți elevii în participanți în proiect.

Cuvinte cheie: meserie, elevi, profesie ideală, pregătire profesională, schimb de experiență.

Scopul proiectului:

Promovarea valorilor diferitelor profesii prin identificarea și acceptarea acestora în diversitatea lor, contribuind și la socializarea celor implicați, precum și la promovarea imaginii școlii implicate.

Obiectivele specifice ale proiectului:

- ☐ dezvoltarea interesului pentru descoperirea propriilor aptitudini prin identificarea acestora și promovarea valorilor meseriei de matematician;
- ☐ formarea gustului pentru frumos prin cunoașterea valorilor artistice promovate prin activitățile de formare a viitorilor artiști;
- ☐ dezvoltarea interesului pentru educație și cultură prin promovarea valorilor avansate de pregătirea viitorilor dascăli;
- ☐ facilitarea comunicării interpersonale și a formării spiritului antreprenorial promovat de pregătirea viitorilor economiști;
- ☐ cultivarea sentimentului patriotic și identificarea valorilor promovate de școală în pregătirea viitorilor apărători ai țării;
- ☐ dezvoltarea interesului pentru pregătirea tehnică de calitate;
- ☐ recunoașterea multitudinii valorilor promovate de școală cu privire la specializarea de medic.

Parteneri:

INSPECTORATUL DE POLIȚIE AL JUDEȚULUI DOLJ
INSPECTORATUL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ DOLJ
SPITAL CLINIC JUDEȚEAN DE URGENTĂ DOLJ
MITROPOLIA OLTENIEI

Grupul țintă -elevii clasei IV-a B ai Școlii Gimnaziale „TRAIAN”.

Resurse umane: școlarii de la Școala Gimnazială „TRAIAN” DOLJ, profesori, specialiști;

Activități propuse

„Azi în bancă, mâine la catedră”

„Firma de exercițiu”

„Echilibristică pe firul vieții. Lumea muncii”

„Poveste de succes – prezent și viitor”

Data activității:

Locul derulării activității: Școala Gimnazială „Traian” Craiova

EVALUARE: -concurs de desene;

-album foto;

-lucrări comune;

CONCURS

Activitatea „Poveste de succes - prezent și viitor. Parada meseriilor”

Elevii vor fi costumați specific meseriilor la care visează.

TEHNICI DE CONSILIERE

Ana Neremzoiu - profesor învățământ primar
Școala Gimnazială “Traian” Craiova

Problema consilierii școlare este una considerată de importanță majoră în țările dezvoltate, preocupate de dezvoltarea tinerei generații. În această etapă istorică, în care rolul școlii este contestat – consilierea educațională pare a fi răspunsul pentru multe dileme. Unii experți consideră că soluția crizei școlii ar sta într-o abordare proactivă a posibilelor probleme cu care actualii elevi, viitorii absolvenți, se pot confrunta peste câțiva ani. Sociologi, antropologi, istorici, analiști economici, asistenți sociali – sunt chemați să facă echipă cu specialiștii în consiliere școlară. Elevul va fi beneficiarul unor programe echilibrate, de prevenire și de intervenție a consilierilor școlari.

În literatura de specialitate, dar chiar și în documentele oficiale internaționale referitoare la acreditarea consilierilor școlari, apar o serie de termeni specifici, care sunt utilizați pentru a desemna aceeași realitate: consiliere școlară, consiliere educațională, orientare școlară, consilier de orientare școlară și profesională.

În raport de funcțiile esențiale ale consilierii, metodele și tehnicile utilizate pot fi de mai multe categorii:

1. *Metode de cunoaștere a personalității celui consiliat* prin teste și chestionare de interese profesionale. Ilustrativ în acest sens este testul Holland, din care prezentăm câteva secvențe, pentru a înțelege modul său de construcție:

„În chestionarul de tip Holland sunt date mai multe activități. Subiecții vor trece în dreptul fiecăreia din acestea, în căsuța hașurată, o cifră care va semnifica dacă activitatea respectivă place, displace sau este indiferentă. Astfel: cifra 2 – dacă place; cifra 1 – dacă este indiferentă și 0 (zero) – dacă displace:

Nr. crt.	Activitatea	1	2	3	4	5	6
1	Să repara ceasuri și bijuterii						
2	Să fii numărător de bani (într-o bancă)						
3	Să intervievezi persoane pe probleme comunitare						
4	Să faci experiențe științifice						
5	Să conduci un departament administrativ						
6	Să cânti pe o scenă						
7	Să repara motoare de automobile						
8	Să înregistrezi date financiare						
9	Să ajuți persoane cu handicap						
10	Să folosești microscopul în studiu						
11	Să cumperi marfă pentru un magazin						
12	Să fii artist						
13	Să faci mobilier						

14	Să lucrezi cu mașini de calcul						
15	Să fii lucrător social						
16	Să citești cărți, reviste științifice						

Chestionarul cuprinde, în continuare, alte 104 tipuri de activități.

Adunând pe verticală punctele din cele șase coloane, rezultă un anumit tip de personalitate (preponderentă): realist, investigator, artistic, social, întreprinzător sau convențional.

În aceeași categorie a metodelor de cunoaștere a personalității se înscriu și testele de aptitudini generale și speciale, testele de creativitate, testele de personalitate.

2. *Metode de autocunoaștere a personalității* prin:

- autocaracterizare – structurată de către consilier și realizată cu sprijinul logistic și metodic al acesteia, mai cu seamă în ceea ce privește utilizarea corectă a unor instrumente precum testele, portofoliile, referințele etc;

- autoevaluarea – potrivit unor baremuri și criterii de performanță cu ajutorul unor tehnici cât mai obiective.

3. *Metode de informare și documentare*, de marketing personal asupra pieței forței de muncă prin:

- proiecte profesionale și/sau de carieră, care definesc politica proprie în construcția devenirii și realizării socio-profesionale; rutele școlare și profesionale, competențele și nivelurile de performanță cerute de viitoarele profesii, oportunități de carieră etc.;

- târguri școlare;

- consultarea unor reviste de specialitate, a unor pliante de prezentare etc.;

- vizionarea unor emisiuni TV, video-casete, prin care se prezintă diverse domenii profesionale, medii de muncă;

- consultarea unor pagini web, site-uri cuprinzând informații utile consilierii;

- elaborarea unor scrisori de intenție care, împreună cu CV-ul, prezintă competențele solicitantului, interesele și motivațiile pentru respectivul lor de muncă, intențiile privind dezvoltarea firmei; eventual proiecte manageriale.

4. *Metode de consiliere propriu-zisă (de sfătuire)* prin:

- dezbateri pe probleme de orientare și consiliere, având drept obiectiv, fie clarificarea opțiunilor și atitudinilor participanților, fie analiza avantajelor sau dezavantajelor în alegerea unei variante de rute socioprofesionale; clarificarea unor întrebări ale tinerilor, vizavi de evoluția în carieră;

- studiul de caz, metoda situației („case-study”) a incidentului critic, ce determină analiza situației, stabilirea unor variante de decizie a factorilor favorizanți sau defavorizanți pentru fiecare variantă, precum și măsurile corespunzătoare de aplicare a deciziei optime;

- jocul de rol, precum și simularea unei situații pot fi axate pe probleme precum problematica angajării, alegerea profesiei etc.;

- interviul: menit să clarifice problematica pe care se va axa consilierea sau chiar exersarea pentru interviul real prilejuit de angajare.

UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR INFORMATICE ȘI DE COMUNICARE ÎN CONSILIEREA CARIEREI

*Luminița Păpălău - profesor
Școala Gimnazială Țuglui*

Cele mai multe initiative de utilizare a **tehnologiilor informatice și de comunicare (TIC)** în consilierea carierei au în vedere, mai degrabă, oferirea de informație și mai puțin transferarea procesului de autocunoaștere și luarea deciziei în spațiul web.

Pe plan european exista totuși un exemplu de web site care transpune cu succes principiile consilierii constructiviste în această dimensiune, printr-o serie de mici programe concepute special. Este vorba despre CareerStorm, o inițiativa privată ce oferă atât servicii gratuite, cât și contra cost, în funcție de motivația clientului.

În domeniul ofertei de informație, menționăm ca exemplu de bună practică proiectul ESTIA, un proiect Leonardo da Vinci inițiat de Suedia în 1996 și care, datorită caracterului său inovator și modului profesionist de structurare a informației, a fost multiplicat de două ori: în 1997 și 1999. Inițial, proiectul a fost dezvoltat în patru țări: Suedia, Finlanda, Marea Britanie și Franța și a constat în trei componente: realizarea unui web site; testarea utilizării Internet-ului și sistemului de video-conferințe; dezvoltarea competențelor consilierilor. Din aceste trei componente, numai prima a făcut obiectul multiplicării ulterioare, în final realizându-se un web site care funcționează ca un portal și oferă informații despre sistemul de educație, piața muncii și posibilitățile de lucru în 25 de țări europene. Caracterul inovator al acestei realizări constă nu numai în gruparea informațiilor într-un singur loc, ci și în faptul că toate paginile naționale au aceeași structură și același mod de prezentare.

Cresterea ratei de utilizare a web site-urilor pentru a oferi informații din domeniul consilierii carierei **în România** poate fi apreciată și din sporirea numărului acestora în oferta de servicii de informare, consiliere și orientare. Cu doar câțiva ani în urmă nici un Centru de Asistență Psihopedagogică nu utiliza TIC pentru a-și spori vizibilitatea, a preciza obiectivele și oferta de servicii; în prezent există mai multe astfel de centre care au web site-uri, forum de discuții, precum și Centre de Informare și Orientare care acționează la nivelul învățământului superior.

Oferta privată de informații din domeniul consilierii carierei este încă și mai dinamică. O altă fatetă a problemei este accesul populației vizate (elevi, adulți) la oferte de consiliere prin TIC. Pe de o parte, mulți dintre aceștia nu au încă posibilitatea de acces la Internet sau nu știu să îl utilizeze. Alții, pe de altă parte, preferă formele clasice utilizate în acest domeniu pentru a se informa: cărți, broșuri, pliante, ziare de profil.

Utilizarea TIC în ansamblul serviciilor de informare, consiliere și orientare este, fără îndoială, în creștere, ca de altfel în toate celelalte domenii. Problema în discuție este cea a calității unei astfel de oferte de servicii, adică măsura în care consilierea carierei prin mijlocirea TIC este performantă și răspunde nevoilor clientului. Trecerea de la orientarea carierei asistată de calculator (CACG – computer-assisted career guidance) la utilizarea Internet-ului este un proces care, începând cu anii '90, când a fost lansată această facilități, a înregistrat salturi calitative de excepție.

Cei mai semnificativi pași înregistrați se constată în:

- ✓ sporirea accesibilității publicului la resursele web site-urilor prin utilizarea facilităților oferite de Internet (acasă, la școală, în instituții);
- ✓ sporirea calității ofertei în domeniu (datorită concurenței, achiziționării de experiență, apariției unor facilități tehnice și programe informatice auxiliare);
- ✓ creșterea eficienței serviciilor de informare, consiliere și orientare prin TIC prin adecvarea ofertei la cererea tot mai diversă a beneficiarilor;

- ✓ sporirea caracterului interactiv al programelor informatizate de consiliere si orientare destinate utilizatorilor, inclusiv prin integrarea în aceste tipuri de programe si a altor mijloace capabile sa poata transmite informatii: televiziune, telefonie digitala, „presa electronica”.

Multe dintre programele de consilierea carierei ce utilizeaza facilitatile TIC sunt proiectate sa fie folosite individual de clienti. Cu toate acestea, respectivele programe presupun interventia consilierului, fie înainte de utilizarea acestora, pe parcurs sau dupa încheierea sesiunii.

Programele instalate într-un web site sunt independente de interventia consilierului, „prezenta” acestuia fiind „integrata” în programul însusi sau asigurata prin posibilitatea contactarii acestuia prin telefon sau e-mail.

Ajungem, astfel, la un deziderat profesional intens recomandat, acela al sinergiei tehnologice între diferitele cai de comunicare si purtatoare de informatii si mesaje cu finalitate orientata spre consilierea carierei. Aceasta presupune utilizarea flexibila a facilitatilor oferite de web site, e-mail si telefon, consilierul devenind, dupa caz, facilitator, mentor, tutor. Integrarea în actul consilierii carierei si a altor media (videocamera, televiziunea digitala) este doar o chestiune de timp.

Clasica imagine a actului consilierii, clientul fata în fata cu consilierul, a început sa se schimbe. Consilierul va trebui sa se transforme treptat dintr-un personaj cheie al relatiei directe cu clientul într-un manager al informatiilor utile procesului de consiliere, al resurselor care permit clientilor sa se autoevalueze, sa ia decizii, sa-si planifice individual dezvoltarea carierei.

Din acest punct de vedere, consilierea la distanta este o solutie si deja o realitate. Interesante acum sunt si distinctiile ce se pot face nu doar între interventia umana si cea care se bazeaza pe TIC, ci si între nivelurile de interventie care presupun: interactiunea directa, fata în fata, dintre consilier si client sau cea de grup - preferata de tipul social - Holland (aceste persoane vor prefera consilierul calculatorului, datorita nevoii lor de comunicare si interactiune cu semenii); interactiunea consilier-client mediata tehnic: cea de tip sincron (telefon, videoconferinta, chat) sau asincron (e-mail, forum de discutie); servicii informatizate standardizate ce pot fi descoperite si utilizate individual, în mod repetat, de diversi clienti, cu nevoi si nivel de educatie diferite - preferate de tipul investigativ - Holland.

În consecinta, utilizarea calculatoarelor în consilierea carierei: reprezinta o alternativa independenta de consiliere (efect divergent de esenta consilierii carierei); instrument ajutorator integrat consilierii carierei efectuate de consilier (efect convergent cu consilierea carierei).

Consilierului, în aceasta situatie, are urmatoarele alternative: sa ramâna la consilierea carierei clasica de tip fata în fata pentru a-si oferi serviciile de informare, consiliere si orientare pentru clientii individuali, cupluri si grupuri sau sa integreze în activitatea de consilierea carierei aceste noi instrumente computerizate si serviciile implicite mijlocite: de exemplu, programe de testare, chestionare, site-uri, CD-ROM - pentru persoanele care nu au acces la conexiune Internet, inclusiv telefonul pentru un alt tip de consiliere la distanta etc. (re)devenind consilier si manager al unor resurse de informare, în timp exponential extinse.

Avantaje ale utilizarii TIC în consilierea carierei

Argumentele de baza pentru utilizarea tehnologiilor informatice în consiliere sunt de natura economica si sociala: numarul relativ redus de specialisti si institutii ofertante de informare, consiliere si orientare în raport cu cererea de astfel de servicii; existenta unei abordari teoretice consistente si cu ecou real în practica orientarii si consilierii; nevoia de a facilita accesul unui public din ce în ce mai numeros la oferta de servicii, în conditiile sporirii numarului de computere personale la domiciliu, conectarii prin cablu la Internet; impartialitate, precizie, stabilitatea structurilor de raspunsuri oferite la aceleasi cereri, operativitatea, neutralitatea raspunsului.

În consecinta, utilizarea resurselor noilor tehnologii informatice în consilierea si orientarea scolara si profesionala prezinta urmatoarele avantaje:

- ✓ „ameliorarea raportului numar de clienti per consilier;
- ✓ scaderea costurilor sociale ale consilierii si orientarii;

- ✓ creșterea posibilităților de stocare, regasire, manipulare și combinare a diferitelor seturi de variabile (caracteristici personale, ocupații, instituții etc.) și care pot oferi răspunsuri imediate unei largi categorii de clienți;
- ✓ sporirea gradului de autonomie a beneficiarilor față de consilieri;
- ✓ contactarea directă a surselor de informare care poate avea durate considerate convenabile de către fiecare (personalizarea timpului de acces la informații);
- ✓ oferirea unei experiențe repetabile, care facilitează învățarea și reținerea informațiilor;
- ✓ sporirea gradului de realism al situațiilor de muncă utilizate ca exemple și sursă de informație (prin simulare electronică);
- ✓ furnizarea de informații într-un mod extensiv;
- ✓ creșterea flexibilității modului de prezentare a datelor, fapt care permite organizarea și selectarea imediată a informațiilor după mai multe criterii (*de exemplu: ocupațiile pot fi clasificate, analizate sau asociate după diferite caracteristici sau cerințe, desigur, atâtea specificații câte au fost introduse în sistem*)” .

Dezavantaje ale utilizării TIC în consilierea carierei

Vulnerabilitățile principale ale programelor informatizate de consiliere, care se considera pentru moment ca dezavantaje în calea utilizării TIC în consiliere, sunt cele legate de:

- ✓ „perisabilitatea” ridicată în timp a informațiilor introduse în programe; mereu este nevoie de consilieri care să „alimenteze” sistemul și informaticieni care să asiste funcționarea serverelor, a rețelelor de consiliere la distanță cât și ameliorarea programelor;
- ✓ programele care nu sunt totdeauna în consens cu cererile tipice sau dinamice ale clienților;
- ✓ flexibilitatea încă redusă sau nula a programelor informatizate la schimbarea priorităților, nevoilor și categoriilor de informații ale clienților; acestea acționează, strict, în consens cu programul și informațiile introduse inițial;
- ✓ incapacitatea programelor de a învăța, de a se adapta, de empatie sau de a deține alte calități psihologice ale consilierului;
- ✓ receptarea pasivă, neparticipativă a informațiilor de către clienți;
- ✓ posibilitatea redusă de a obține informații noi sau diferite, de a pune întrebări sau exersa anumite situații ipotetice;
- ✓ sensibilitatea relativ redusă a programelor de consiliere și orientare la diferențele individuale ale clienților.

Programe informatice utilizate în consilierea carierei

Programele informatice de orientare și consilierea carierei au fost puternic influențate de tendințele resimțite în evoluția orientării carierei.

Faptul că procesul orientării și consilierii s-a extins pe tot parcursul vieții active a individului a determinat scăderea vârstei de adresabilitate către primii ani ai vieții (4 – 5) la un pol, iar la celălalt, cuprinderea loturilor de beneficiari de vârstă a treia.

Programele răspund totodată și tendinței de a-l situa pe client pe locul central în procesul orientării, asigurându-i un rol activ în propria modelare a carierei. De avantajele noilor TIC beneficiază acum nu numai sistemele educaționale, ci și cele de orientare și consiliere.

„Tehnologiile informatice nu sunt un scop în sine sau o alternativă modernă la serviciile oferite de consilier, ci doar un instrument de care acesta se poate servi pentru că de actul consilierii și orientării să beneficieze cât mai mulți clienți și în mod eficient”

„Istoria utilizării informaticii în consilierea și orientarea școlară și profesională este strâns legată de procesul tehnologic în acest domeniu, de apariția de calculatoare puternice cu mari resurse de memorie capabile să stocheze baze de date importante, de utilizare a CD-ROM-urilor, a sistemelor multimedia și conexiunile prin cablu ale calculatoarelor”.

Clasificare

În cele ce urmează vom prezenta o serie de programe informatice utilizate în consilierea carierei pe plan mondial și în țara noastră, clasificate în următoarele categorii:

- jocuri si simulari;
- programe de auto-evaluare;
- teste psihometrice;
- programe în ajutorul consilierului;
- programe de cautarea informatiilor;
- programe de punere în corespondenta;
- programe de sprijin pentru luarea deciziilor;
- programe de formare pentru cautarea unei slujbe;
- programe tutoriale si sisteme multimedia.

Bibliografie:

- Jigău, Mihai (2002) (coord.) *Tehnologiile informatice si de comunicare in consilierea carierei*. Editura AFIR, București.
- Jigău, Mihai (2001). *Consilierea carierei*, Editura Sigma, București
- Jigău, Mihai (2006). *Consilierea carierei. Compendiu de metode și tehnici*, Editura AFIR, București.
- Jigău, Mihai (2004). (coord.) *Code of ethics and quality standards in career counselling*. Editura AFIR, București.
- Jigău, Mihai (2005). *Consilierea carierei. Un model deschis si flexibil*. Editura AFIR, București.
- Jigău M., Busky Ludek Linhart (2008). *Profile educationale*, Editura AFIR, București.

DEZVOLTARE PERSONALĂ – ACTIVITATE OPȚIONALĂ

Victorina Stoica - profesor învățământ preșcolar
Școala Gimnazială "Traian" Craiova

Alina Popescu - profesor învățământ preșcolar
Școala Gimnazială "Traian" Craiova

"Dezvoltarea personală" este un program de educație alternativă, formativ, conceput la nivelul mai multor arii curriculare, eficient atât din punct de vedere didactic, cât și terapeutic. Este un opțional care va avea continuitate și în ciclul primar, fiind cuprins în Programa pentru clasa pregătitoare aprobată prin O.M. nr. 3656/29.03.2012.

Născut din nevoile psihologice, personale ale copilului, această nouă activitate își propune să stimuleze, să exerseze, să amplifice abilitățile cognitive, emoționale, relaționale ale copilului, dar și să identifice eventualele întârzieri în dezvoltare, blocajele de comunicare și emoționale și să introducă o notă recuperatorie și puternic antrenată în universul interior al copilului preșcolar. (Golu și Ioniță, 2009)

Așadar, activitatea opțională "Dezvoltare personală" este dedicată dezvoltării capacității preșcolarului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare.

Durata opționalului: un an, octombrie 2015– iunie 2016

Număr de activități pe săptămână: 1 activitate pe săptămână

Durata unei activități: 30 minute

Domenii implicate: DLC, DEC, DPM, DOS.

Forme de organizare:

- Activități frontale
- Activități pe grupuri mici
- Activități individuale

Evaluarea:

- Tipul: frontală și individuală
- Modalități de evaluare: autoevaluare; aprecieri verbale ale activității celorlalți; convorbiri; observarea sistemică a activității copiilor; discuții individuale cu copiii; desene; fișe de lucru; realizarea de proiecte în grup; întrebări tematice; expunerea unor lucrări; concurs; lecție deschisă; aprecierea rezultatelor prin diferite recompense; portofolii etc.

OBIECTIVE CADRU:

1. Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți;
2. Dezvoltarea și fructificarea potențialului lingvistic al copiilor;
3. Dezvoltarea spontaneității, eliberarea imaginației și descoperirea potențialului creativ al copiilor prin jocuri și tehnici de exprimare senzorială și emoțională, tehnici de fantezie;
4. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

- Identificarea unor trăsături personale elementare;
- Respectarea unor reguli simple de igienă personală;
- Recunoașterea asemănărilor/deosebirilor dintre sine și ceilalți după criterii simple;
- Identificarea și aplicarea regulilor de comunicare specifice în activitatea din grădiniță;
- Identificarea unor rutine în activitatea din grădiniță;
- Aplicarea unor tehnici simple care vor sprijini pe viitor învățarea și succesul școlar;
- Identificarea hobby-urilor, jocurilor și a activităților preferate, talentelor/ predispozițiilor.

TEMATICA

DAT A	TEMA ACTIVITĂȚII	MODALITATEA DE REALIZARE	MODALITĂȚI DE EVALUARE
	"Prima zi de grădiniță a lui Țupa-Tup"	Crearea unei povești cu început dat	Aprecieri verbale
	"Cine sunt eu?"	Joc didactic	Fișă de lucru
	"Eu spun o culoare, tu spui o legumă/fruct care are culoarea respectivă"	Joc de asociere verbală	Aprecieri verbale, recompense
	"Salata de fructe"	Joc didactic	Aprecieri verbale, recompense, fructe
	Organizăm "Carnavalul Recoltei"	Carnaval	Diplome, medalii
	"Ghici cine este?"	Joc didactic de recunoaștere a copiilor pe baza enumerării trăsăturilor personale	Concurs
	"Reguli de igienă"	Joc didactic	Aprecieri verbale
	"De vorbă cu medicul stomatolog"	Vizită la cabinetul stomatologic	Aprecieri din partea medicului
	"Cadouri de Moș Nicolae pentru prietenul meu"	Confecție (decupare, îmbinare, lipire)	Expunerea lucrărilor
	"Felicitări pentru bunicii mei"	Confecție (decupare, îmbinare, lipire)	Expunerea lucrărilor

"Expoziție de Crăciun"	Organizăm Expoziție	Expunerea lucrărilor
"Săculețul cu emoții"	Joc didactic de recunoaștere a expresiilor faciale	Fișă de evaluare
"Florile prieteniei"	Desen și prezentarea lucrărilor în fața colegilor	Expunerea lucrărilor
"Pot să te prezint eu?"	Joc didactic de cunoaștere	Discuții individ. cu copiii
"Micii reporteri"	Joc didactic	Expunerea lucrărilor
"O zi din viața mea"	Desen	Expunerea lucrărilor
"La Zoo"	Construcții din Lego	Expunerea lucrărilor
"Mărțișoare, mărțișoare"	Organizăm expoziție de mărțișoare	Expoziție
"Mr. Face"	Joc didactic	Aprecieri verbale, recompense
"Te rog să-mi dai!"	Joc didactic	Aplauze
"X Factor"	Concurs	Diplome aplauze
"Albastru e cerul"	Joc muzical	recompense
"Micul colecționar"	Prezentarea colecțiilor personale	Aplauze
"În căutarea primăverii"	Joc didactic	Recompense
"Povestea măgărușului încăpățânat"	Povestirea educatoarei	Conversația
"La magazin"	Joc de rol	recompense
"Ziua primăverii"	Serbare	Aplauze
"Când se întâmplă"	Joc didactic de evaluare	Fișă de evaluare
"Colorează-mi lumea!"	Joc didactic	Aprecieri verbale
"Cum învățăm la școală?"	Joc de rol	Recompense
"Ne vizităm foștii colegi"	Vizită	Conversație
"Cubul prieteniei"	Joc didactic de evaluare	Recompense, aplauze
"Campionii"	Joc-concurs	Recompense, aplauze

Bibliografie:

- Chiș, V., (2005), Pedagogia contemporană – Pedagogia pentru competențe, Editura Casei Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
- Golu, F., Ioniță, C.,(2009), Aplicații practice ale psihologiei copilului – Dezvoltarea personală ca program de educație alternativă, Editura Sper, București.
- Ștefan, C., Kallay, E., (2007), Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari, Editura ASCR, Cluj-Napoca.
- Programa Clasa Pregătitoare 2012

EduFor Future (Online) = ISSN 2359 – 7259

ISSN–L 2359 – 7259

Editor: Asociația EduFor Craiova

Pagina Revistei: www.edufor.ro/revista.php

